

БЮЛЕТЕН

Културно-информационен център
на българското малцинство "Босилеград" – гр.Босилеград

Година 13, брой 62-63, май 2010 г.

БЕЗПЛАТЕН ЕКЗЕМПЛЯР

Църковен хор от Перник в с.Паралово

БЮЛЕТИН

Основател и издател: гражданско сдружение Културно-информационен център “БОСИЛЕГРАД”, Босилеград, ул.“Маршал Тито” №15

Web: www.kicbos.org

Жиро сметка: 205-115077-80

IBAN/ RS35205001766666500085

Телефон/факс: (00381) 017-878-254

e-mail: kicbos@gmail.com

Редакция: Иван Николов, Александър Димитров, Радко Стоянчов, Мая Николова

Постоянни сътрудници: Ангел Джонев, Валентин Янев, Александра Димитрова, Тодор Димитров, Новица Станков, Димитър Димитров-Треперски, Димитър Стефанов Димитров, Лозан Митев, Драголюб Иванчов

Предпечатна подготовка: Digital Design Studio

Главен и отговорен редактор: Иван Николов

Печат: Графично предприятие “СВЕН”, Ниш, ул.“Стоян Новакович” №10, тел.: (018) 248-142

На кориците:

стр.1 – Научна конференция за Западните покрайнини и честване на 24 май в с.Извор, Босилеградско.

стр.59 – Олимпийски клуб - Босилеград и хор “Планинска песен”.

стр.60 – 17 детски международневеликденски фестивал.

СЪДЪРЖАНИЕ:

<i>Кой ще удуши нежеланото дете ...</i>	3-6
<i>Облекчаване на агонията или реанимация</i>	7-8
<i>Старите актьори на новата сцена</i>	9
<i>Хипноза за невежи наивници</i>	10
<i>С “Калашников” в ЕС</i>	11-12
<i>Кой наистина ни застрашава</i>	13
<i>Денят, когато е плакала кралица Мария</i>	14
<i>Сурдулица, фактите ...</i>	15-18
<i>Детонатор за етническият мир</i>	19
<i>Здравия дом очаква съдбата ...</i>	20
<i>Казусът “Спаска Митрева”</i>	21
<i>Законът на смъртните е над ...</i>	22-23
<i>За “безрезервната подкрепа” ...</i>	24
<i>Декларация до Народното събрание</i>	25
<i>Основателно разочарование</i>	26
<i>Сърбия да скъса с миналото</i>	26
<i>ДСБ ще се въздържа от избори за НС</i>	27-28
<i>Голямата плескавица</i>	28
<i>Кандидатурата за ЕС</i>	29-31
<i>Сърбия под берлинската стена</i>	32-33
<i>Поразените във войната</i>	34
<i>Нормализация в 4 стъпки</i>	35
<i>Ключът на регионалната сигурност</i>	36-38
<i>Новият патриарх на СПЦ</i>	39-40
<i>Какво каза Бог за македонизма</i>	41-42
<i>През изглените уши на ФИРОМ-ската цензура</i>	43-44
<i>Божидар Димитров се компроментира</i>	45-46
<i>Йордан Захариев</i>	47
<i>Превземането на главната квартира</i>	48-49
<i>Триумф на детската радост</i>	49-50
<i>КИЦ дейности</i>	41-56
<i>Поезия</i>	57
<i>Съветите на баба Перуника</i>	58

Този брой на “Бюлетин” се отпечатва с финансовата подкрепа на дружество “св. св. Кирил и Методий” - Кюстендил и ВМРО - София

Кой ще удуши нежеланото дете на майка България?

Уважаеми читателю, след дълга финансова пауза, наложена от „висши сили“, Бюлетина отново е в ръцете ти. Нашата гледна точка е пред теб. Сам ще решиш да ли да я приемеш или не, но ти имаш право да знаеш всичко което те касае и става около теб. Особено пък когато се решава съдбата ти да бъдеш или да не бъдеш. Ти имаш право да бъдеш, но за да бъдеш, трябва да си наясно с тъмните сили които застрашават битието ти.

Та така, стиснати между чука и наковалнята, нашето бъдеще все повече се отдалечава. Със Сърбия винаги сме били наясно – тя иска да ни смачка и сърбизира за да не се пречкаме в кратката ѝ докато тя решава националния си въпрос.

За съжаление, новите ветрове които полъхнаха с новото българско правителство, също не вещаят хубаво време.

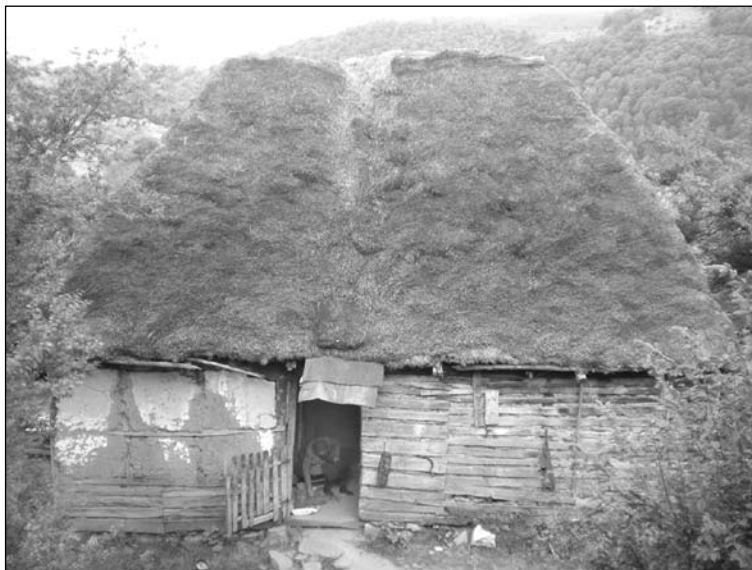
В началото беше танец

на кмета Владимир Захариев с министъра за българите в чужбина Божидар Димитров в село Паралово. А после, в навечерието на Коледа някои невежи столичанки, сами или по нареждане „отгоре“, клъвнаха изкусно подхвърлената сръбска въдица и решиха, че е време да пренасочат културното си сътрудничество от КИЦ-а към община Босилеград – отдалечената мечта на кмета Захариев. Традиционното коледно тържество за деца в последния момент бе взето на КИЦ-а и кмета Захариев влезе в ролята си на дядо Коледа. Получи се нещо нескопосано в резултат на което някои майки не разрешиха на децата да си вземат подаръците от него. Явно им е писнало да ги пощипва по меките части и да ги мляска с не много хигиеничните си целувки, вместо да си гледа управлението благодарение на което те останаха без работа. На политически план той се намери на много неудобно положение: сърбомански настроените избиратели го замразиха, че бил станал прекалено голям българин, а национално мислещите така и не му забравиха антибългарските изказвания в сръбските вестници.

След тоя последва и друг шамар.

В Новогодишната нощ Горан Брегович на площад Батенберг, в центъра на София, се разпицоли със сръбската чалга и хвърли в ужас по-нормалните българи. А какво да кажем ние, които вече 12 години се опитваме да се преборим със сръбската чалга предлагайки най-ценното от българската култура за да създадем друг, по-цивилизован и по-културен модел сред българското малцинство. „Калашников“ и „Артилерия“ съвсем не са високите европейски ценности за които България трябваше да плаща стотици хиляди евро на Брегович, който, точно заради тая музика не смее да се върне в родната си Босна. Музика, в ритъма на която по времето на гражданската война се проляха реки от кръв.

Отбелязването на гибелта на Левски на 19 февруари отново бе изпитание за КИЦ-а. Столична община отново заработи с община Босилеград и в крайна сметка КИЦ-а се оказа в ролята на съорганизатор. Беше трудно, но го преглътнахме. При съвсем рехавото българско държавно присъствие, само сведените знамена на ВМРО и АТАКА и многобройните агенти на сръбската Държавна сигурност, които снимаха всяка дума и всеки жест, показваха,

че времето от обесването на Левски до днес просто е спряло. Речите които произнесоха гости и домакини още повече убедиха присъстващите, че ние продължаваме да влачим робските синджир от турско време до днешни дни. Тия речи, точно преписани до последната запетайка, послужиха на депутатата от Сръбската радикална партия Драган Стеванович от трибуната на сръбската Скупщина да продължи националистическите си мантри и едва ли не обяви военна

опасност от българите, като поиска от държавните органи на Сърбия да предприемат мерки срещу КИЦ-а, защото

„застрашава конституционното устройство на Сърбия“!

По същото време царибродския българин депутат-демократ Зоран Петров (и кандидат за председател на Националния съвет на българите) в сръбската скупщина не посмя и дума да обели в защита на българското малцинство. Какво ти малцинство, той, човекът си е член на партията на Тадич и си провежда неговата политика, а нашите национални или по-точно екзистенциални проблеми, хич не го интересуват. Досуц като неговия земляк Никола Стоянов по времето на Милошевич или Владимир Захариев по времето на Кошунница!

За Великденския фестивал, най-мощното културно мероприятие на КИЦ-а и на Балканите, Столична община се опита леко да се коригира и отново да се ориентира към КИЦ-а. Черната работа по организирането на фестивала отново се падна на КИЦ-а, а при прекарването на великденските подаръци за деца, полицаяте и митничарите на ГПП „Рибарци“ отново демонстрираха класическия си сръбски бабаитлък от деветдесетите години на миналия век и нито една от българските държавни институции не си мръдна задника да протестира пред сръбското правителство!

Въпреки намеците, че е много по-добре да се работи и с общината, някои в България вече бяха разбрали, че патриотарските излияния на кмета Владимир Захариев стават все по-пресилени и фалшиви. И въпреки че министър за българите в чужбина Божидар Димитров продължава да го ухажда, излагайки се в очите на местното население и

навличайки си омразата на национално мислещите българи в Западните покрайнини, стратегията разработена в някоя добре скрита сръбска кухня е проста като бял ден: със съзливите си излияния на българщина, целуване, прегръщане и снимки с българските държавни представители, Захариев се опитва да спечели симпатиите на „Майка България“ и да се гушне в прегръдките ѝ. Не е ли за това да изолира, компрометира и закрие КИЦ „Босилеград“ който, нали знаете, „застрашава конституционното устройство на Сърбия“? Може би точно затова Великия белградски брат все още му гледа сеира.

Нищо лично. Но на ония с късата памет искам да припомня изявленията на Захариев във „Вечерни Новости“ от 2 юни 2007 година, когато съвсем безцеремонно твърдеше, че сегашната „майка България“ е „мачеха“, а тогавашната „Майка Сърбия“ за три години е инвестирала пет милиона евро в общината! Тогава той, в най-тиражния сръбски вестник твърдеше: „Аз не виждам, че на нас българите са ни застрашени каквито и да било права“, а ония, които тогава се опитваха съвсем добронамерено и конструктивно да обърнат вниманието на София, Белград и Брюксел, че българското малцинство умира, той с чиста съвест нарече „гюрултаджи“ за собствена сметка“ и даже поясни: „Вдигнаха гюрултия заради себе си. Както и ония ваши неправителствени организации в Белград. Защото колкото по-голяма е връвата, толкова по-голяма е сметката от София. Но само за няколко от тях които си разделят парите.“

Вероятно съблазнен от тия софийски пари, Захариев се постаря да си намери обща приказка с Божидар Димитров и почнаха често-често да се срещат на разни неофициални седенки със зелник и кисело млекце. Какво са си казали за „гюрултаджиите“ те си знаят, но българската външна политика изведнъж направи остър завой по отношение на българите в Западните покрайнини и обръчът около КИЦ-а започна да се стяга. Даже някои близки (униформирани) до Захариев кръгове, заявиха, че до края на годината

„ще приключим с КИЦ-а и „Бюлетина“.

Нищо, няма да е нито за пръв, нито за последен път! Но едно е сигурно: от зигзагообразните екзипиции на Владо Захариев който може да утвърди или да компрометира българското присъствие в Босилеград, до значителна степен ще зависи дали ще се изправим на крака или завинаги ще се превърнем в лунен пейзаж.

На фона на всичко това, напук на изявленията на високите български държавни представители, че отношенията между България и Сърбия „никога в историята не са били

по-добри“ и напук на европейската риторика на Тадич, Сръбската православна църква, вярна на Божията заповед „да люби враговете свои“, с щедрата подкрепа на Министерството на труда и социалната политика, Министерството на културата, кмета на Сурдулица българин Новица Тончев, Завода за защита на паметниците на културата, Сдружението на потомците на ветераните от освободителните войни 1912 до 1918, директора на Техническото училище Небойша Дойчинович и писателите Александър Пешич и Бранислав Михайлович, обявиха, че на 29 май т.г. ще положат костите на 20 000 „сръбски мъченици „(???)“ избити от българските окупатори през Първата световна война в новоизградената паметна костница, и то не където и да е, а в двора на Техническото училище Никола Тесла! Явно тази костница ще играе сериозна възпитателно-образователна роля сред учениците от сръбска и българска народност. Едните ще възпитава в духът на омразата и отмъщението срещу българите, а на другите ще насажда

чувство на вина и комплекси за това че са се родили българи. И ще пожелаят да се откажат от род, от баща и майка, само да не живеят със срама, че техните предци „окупатори“ са избити толкова невинни „сръбски мъченици“!

Въпреки че цялата тази историческа фалшификация явно е съшита с бели конци, и може да бъде оспорена от всеки гимназист с тройка по история, самото начинание беше достатъчен повод най-малко за дипломатически скандал между двете държави.

Вместо това, последва угодническото изявление на Председателят на Народното събрание на Р България г-жа Цеца Цачева, че България безрезервно ще подкрепи еврочленството на Сърбия! Без даже да постави предварително условие за положението и правата на своите сънародници в Западните покрайнини! В последвалите съобщения, информации на агенциите и журналистически коментари Борисов и Цачева бяха обвинени в предателство към сънародниците от Западните покрайнини. Защото да те обвинява една страна в геноцид, а ти да я подкрепяш за еврочленство, съвсем не е достойна национална и държавническа позиция, а самата подкрепа на Сърбия над която все още тегнат обвиненията за геноцид, подвежда под съмнение и самата европейска ориентация на България.

Това преля чашата на търпението и група представители на български организации и граждани от Босилеград и Цариброд направиха протестна проява пред сградата на Народното събрание в София. Събитието бе посрещнато с голям медиен интерес. Атакувани от журналистите, г-жа Цачева и премиерът Борисов се опитаха да се коригират. На срещата с представителите на българското малцинство г-жа Цачева заяви: „Ние безрезервно подкрепяме член-

ството на Сърбия в ЕС, но не такава каквато е сега, а на една нова реформирана Сърбия". От другите партии само АТАКА се сети да ги приеме и да им подаде ръка. Борисов заяви, че бил казал на Тадич: „че членството на Сърбия в ЕС минава през правата на българите в Западните покрайнини". Кое е вярно и кое не е, вероятно никога няма да стане съвсем ясно. Едно обаче е сигурно: българите в Западните покрайнини все повече повдигат въпроса за правата и интересите си и затова имат подкрепата и солидарността на българското общество въпреки дипломатическите шикалкавенета и не дотам ясните българо-сръбски интереси в името на които би си струвало да се жертват честта и достойнството на българската нация и върховната универсална и европейска ценност – правата на човека!

Протестната проява в София беше добър повод да се направят няколко часа телевизионни и радио емисии и това доста разбуни общественото мнение в България. А в Сърбия – специалните служби които явно много се притесняват да не би България под натиска на общественото мнение да промени външната си политика по отношение на българите в Западните покрайнини. Това си пролича и от последвалият два дни след това показан полицейски гаф в който беше обискирана къщата на председателя на Демократичния съюз на българите Драголюб Иванчов и съвсем незаконно му бе

конфискувано българско знаме

и няколко български вестника! Сякаш живеем във времето на Информбюро.

Другият гаф направи директора на босилеградската гимназия, историкът Стоян Величков който отказа да приеме колегите си от Берковица които пожелаха да се срещнат с представители на босилеградската гимназия и босилеградските ученици. Човекът нямал „разрешение от просветното министерство да се среща с чужденци". Къде ти без разрешение, България нали е вражеска страна, що да си има разправи човекът! По този повод КИЦ-а изпрати остро писмо до сръбския просветен министър Обрадович с копие до българското посолство в Белград на което, разбира се, никой нищо не отговори.

Още не претърпели един, последва втор шамар който българския външен министър залепи на българите в Западните покрайнини.

В рамките на балканската си обиколка, той се срещна с представители на българското малцинство в Ниш. Демократичния съюз на българите бойкотира срещата изразявайки недоволство от позицията към българското малцинство и от това, че мястото на срещата пак е в Ниш, а не в Босилеград или Цариград. Лекцията която министър Младенов им прочете в сградата на Генералното консулство, въпреки европейската фразеология, по съдържание с нищо не се различаваше от посланието което Георги Димитров 1947 година на път за Белград отпрати от Цариградската гара: че българското малцинство трябва да бъде „мост на сътрудничество" (според думите на Младенов, освен „мост" сега е вече и „двигател"!) и че не разбирал целите на протеста на българските организации в София. Отгук нататък протестите и исканията трябвало да отправяме на Белградски адрес?! Какво откритие, как да не се сетим досега за такова нещо! Министърът би следвало да знае, че ако Белград имаше готовност да води диалог с малцинствата, Косово нямаше да тръгне да воюва за независимостта си, Прешевската долина и Санджак нямаше да се бунтуват

а Войводина и румънците в Източна Сърбия нямаше да искат автономия. Чувствайки обаче, че България няма категорична позиция по въпроса за българското малцинство, Белград усилва асимилационната си политика а малцинството запада във все по-безизходна ситуация. Циничните изявления на българския министър, че той не могъл да ни „пази страха", че някой ни „дирижира" и пр. са

най-големите обиди

за всички ония българи които в продължение на девет десетилетия достойно отстояваха националната си идентичност от политиката на великосръбската империя която за един век три пъти изправи на крака европейските страни с цялата им военна мощ за да спасяват от нея югославските народи и мира в Европа и на Балканите! И особено са обидни за ония които издържахме терора на Милошевич с надеждата, че един ден България все ще се оправи и ще се застъпи за нас.

Призивите за „обединение поне около пет точки" които да бъдат отправени към Белград и подкрепени от България приличат на прехвърляне на вината върху самите нас. Как да се обединим след като разединението е основен принцип на сръбската държавна политика срещу нас?! „Разделяй и владей" – това е формулата на успеха на асимилационната политика. За да има обединение, трябва да има свобода на словото и гаранция за личната сигурност на свободния гражданин.

За нас опасността не е само от великосръбската империя, но и от предателствата на българските правителства които за девет десетилетия поне седем пъти ни предадоха! С тия си непремерени изявления българският външен министър заклеми досегашните организации и борци за правата на малцинството като „екстремни националисти" и даде кураж на сръбската полиция да продължи безобразията си срещу най-изявените борци за правата на българското малцинство! Ако България заложи на „легитимните" подмазвачи от типа на цариградския зам. кмет Васил Велчев за когото най-големия проблем са протестиращите в София и телевизия СКАТ, можем спокойно да си окачим въжето на шията.

Вместо да се поучи от Унгария и Румъния които категорично и настъпателно защитават правата на своите сънародници във Войводина и Източна Сърбия, българската външна политика просто капитулира пред Йеремич и Тадич които продължават да им се гаврят в лицето.

Сръбските вестници непрекъснато пишат, че унгарският президент, премиера и посланика сноват сред унгарците във Войводина. Румънския президент прие представители на румънското малцинство и изпрати протестна нота на Белград за нарушаването на правата на румънците в Източна Сърбия. Но българския президент Първанов ние все още не можем да си го представим в Босилеград. Поне по начина по който Тадич навсякъде демонстрира силно покровителско поведение към сръбските малцинства във всички съседни страни, даже се появиха информации, че се готви учредяването на сръбски дружества и в България.

На фона на сурдулишките обвинения отправени срещу българите в геноцид и продължаващата асимилационна политика придружена с грубо нарушаване на правата на българското малцинство, външната политика на Борисовото правителство продължава със старите панславянски (чети проруски!) и просръбски сантименталности които освен че са вредни за нас, са изключително вредни и за ев-

ропейското бъдеще на Сърбия. Дипломатическите постъпки за подобрене на положението и безусловно спазване на правата на българското малцинство могат много повече да помогнат за членството на Сърбия в ЕС, отколкото непремерените изявления за някаква

„безрезервна подкрепа“

Със или без „безрезервната подкрепа“ на България, Сърбия (и ние заедно с нея) няма скоро да влезем в Европейския съюз. Защото там не се влиза с протекционизъм, а с коренни реформи на държавата и обществото и затваряне на преговорните глави. Една от тях е за правата на човека и правата на малцинствата. А за затваряне на тая глава не е достатъчно да се избере Национален съвет на българското малцинство от избиратели които с нотариално заверена заявка трябва първо да декларират националната си принадлежност в таканареченият „отделен избирателен списък“! Регистрирането на национална принадлежност не е баш европейска практика, а в нашите условия не е и много здравословно. Дори и ако ставаше дума само за избирането на Националния съвет за който се появиха изненадващо много мераклии сред лидерите на сръбските политически партии. Какъв е смисълът от участието на избори за Национален съвет когато неговите членове пак ще са под контрола на белградските политически централи? Трите национални партии на българското малцинство отново са поставени в неравностойно положение и под надзор на сръбските патриотични сили.

Отделен е въпросът, че самата институция Национален съвет не отговаря на потребностите и изискванията на българското малцинство, че тя е правена от сърби и за сърби. Този съвет няма нито правомощия, нито изпълнителна власт с която да поеме отговорност за съдбата на малцинството. Впрочем, това се вижда и от обстоятелството, че сръбската държава за своите малцинства в съседните страни никъде не иска формиране на Национални съвети а разни форми на културна и политическа автономия! С пълно основание – такава е европейската практика. Но ако ние поискаме автономия на българското малцинство в Западните покрайнини това в Белград, пък и в София, най-вероятно ще бъде отчетено като сепаратизъм! Там отдавна са свикнали с двойните аршини: да искаш за себе си това което не искаш да дадеш на другите. Ето защо не си струва да се бориш за Националния съвет. Още повече, като се има предвид, че на шията му тежат основателските права на един динозавър наречен „Братство“ чиито работници все още чакат решаването на статуса си.

Представлението продължава.

Следват избори за Националния съвет на българското малцинство

Сегашния председател на Националния съвет д-р Ангел Йосифов се сети за Босилеград две седмици преди изборите. И дойде на връх Задушница с три рейса изпълнители на български песни и танци уж за да чества 24 май, а всъщност да похарчи сума ти пари за предизборната кампания.

На институцията, която не служи за нищо. И лидерите на сръбските партии Владимир Захариев и Зоран Петров ще се изтрепат да я овладеят. Не защото там е формулата за нашето спасение, а защото си мислят, че там е чувала с парите в който ще могат да бръкнат. В новото си българско амплоа, в предизборната кампания за изборите за

Национален съвет, Захариев се сети за паметната плоча на академик Йордан Захариев, дарение от земляческо дружество „Памет“ от Козлодуй и семейство Митреви направено още през 2004 година. Поизтупа я от прахта и заедно със знамената на Сърбия на Националния съвет и на Европейската общност, с културната програма изпратена от Столична община, спретна тържество и ги окачи на общината! В България плъзна новината, че бил окачил българското знаме. Де го тоя юнак?! Не става дума за българско знаме, а за

предизборен пиар

на Захариев който също се готви за новата длъжност в Националния съвет откъдето го чакат нови битки с „гюрултаджиите“. Вероятно пак с тази цел, той отново свика една среща с помпозното название „бизнес форум“ на която покани българския посланик и няколко кюстендилски бизнесмени. За да стигнат отново до същото заключение от преди шест години – че митницата не дава никакви шансове за нормален бизнес с България! Колко пъти трябва да повторим тази констатация? И къде се проспяха толкова години? После някой пак ще разсърди от упреците за бездействие.

Честването на 24 май

мина с усещането за напрежение и провокация. Свещеник Миодраг Драшко, вероятно по внушение на комунистите от Църковното настоятелство и нареждане на владиката, реши да служи литургия в неосветена черква само и само да попречи честването на 24 май което организира КИЦ-а с партньорите си от България. В крайна сметка се получи едно тържество на изключително високо равнище. Само засиленото полицейско присъствие и поведението на сръбската църковна власт свидетелстваше за класическия сръбски бабайтлък от отдавна преминали времена.

И докато всички се занимават с тая „висока политика“, всекидневния ни живот се превръща в тежка и мъчителна агония. Полицейски произвол, показни полицейски акции, съдебни дела за щяло и не щяло, за които, освен всичко друго, трябва да се пътува в Сурдулица или Враня, издънала икономика която ни обрича на безработица и мизерия, затихващо здравеопазване, замърсяване на околната среда, заразни болести вследствие на срива на ветеринарната служба. Кандидатите за следващата българска паралелка могат да се изброят на пръсти – родителите си правят сметката.

Приказките за европейските фондове и икономическото възстановяване на региона, от сръбската дистанция от време приличат на комунизма от дистанцията на Четвъртия пленум на БКП.

Накъде отиваме?

Явно сме омръзнали и на двете страни. И София и Белград сякаш да се чувстват много по-добре без нас. Ние сме нежеланото дете на майка България родено от насилие в Първата световна война. Дали майката не иска да ни удужи за да не ѝ напомняме вечно за насилието и срама който е претърпяла? Защото, това което прави България за нас, може само частично да облекчи агонията ни а ние се нуждаем от системи за реанимация и ако оживеем, от дълъг и мъчен процес на рехабилитация.

Облекчаване на агонията или реанимация?

Противно на общоразпространеното мнение, че по времето на социализма българските правителства нищо не са правили по въпроса за Западните покрайнини, обнародваните архивни единици от поверителните доклади на българските външни министри Иван Башев и Петър Младенов („Архивите говорят – Българите от Западните покрайнини 1878-1975” стр. 672-673, 685 и 689) показват точно обратното.

Сравнителните анализи на тия доклади показват, че предлаганите тогава политически, икономически и културни мероприятия за „...системна работа за разширяване и задълбочаване контактите и връзките с българското население от Западните покрайнини”, малко или повече бяха прилагани на практика и получиха особен интензитет с откриването на Културно-информационните центрове в Цариброд и Босилеград. Анализите които тогава са правени за положението на българското население в Цариброд и Босилеград и за характера и целите на сръбската политика към българското малцинство, могат да се приложат едно към едно и днес, само че, за съжаление, българите в Западните покрайнини сега са значително по-малко.

Това показва, че тази българска политика е застаряла и изчерпана откъм съдържание и не отговаря на сегашните нужди и изисквания на българското малцинство. Причините за това са коренно променените обстоятелства както на вътрешен, така и на международен план. Когато е правена тази политика, Живкова България е все още в Източния блок, а Титова Югославия – просперираща социалистическа страна обладана от лозунгите за самоуправлението и братството и единството. Поради тази причина предлаганата от българските правителства политика за опазването на българщината, не е могла да бъде приложена на практика, защото югославската държава е предлагала много повече за изграждането на тнр. югославянство и братство и единство, тоест „сръбство”, отколкото България за отстояването на българщината което, на всичкото отгоре беше и изключително опасно. Не че днес е безопасно, но поне е допустимо.

Прилагането на политиката „...за разширяване и задълбочаване на контактите и връзките с българското население в Западните покрайнини”, стана възможно едва след срива на комунизма и разпадането на югославската федерация. Българската културна инвазия в Западните покрайнини след откриването на КИЦ – овете в Босилеград и Цариброд с която в продължение на едно десетилетие бе представено най-ценното от българската култура, привличането на студенти и ученици в България, контакти на университетско, училищно, културно, спортно, общинско равнище, пробивите в областта на информирането и ред други обстоятелства въпреки съпротивата на великосръбската политика даде своите резултати. Антибългарските настроения полека стихнаха, асимилационния процес час-

тично бе овладян а надеждите и очакванията на българите в Сърбия към България се увеличиха. За съжаление, оказа се че България не е подготвена да отговори на нуждите и потребностите на българското население в Западните покрайнини дори и в ония области които можеше да ги направи едностранно, без съгласието на Сърбия.

Очакванията, че с членството в ЕС България ще получи нови възможности и механизми за защита на правата и интересите на българското малцинство, досега не се осъществиха. Визовия режим, антиевропейските настроения в Сърбия, продължение на великосръбската асимилационна политика с нови средства, ограничиха така необходимите промени за да може положението на българското малцинство да се подобри.

Именно в този момент ентузиазма на българската

външна политика към българите в чужбина и специално към българите в Западните покрайнини сякаш стихна.

А трябваше да премине в настъпление.

На базата на вече постигнатите резултати в областта на културата и информирането, трябваше да се премине към следващия етап: създаване на макроикономически предпоставки за икономическото и свободен излаз възстановяване на Западните покрайнини към българските магистрални пътища и пазарни центрове. Или казано

още по-просто: възстановяване на прекъснатите с Ньойската граница икономически връзки с България.

Това обаче не се случи.

На българо-сръбските срещи на високо равнище проблемите на българското малцинство в Западните покрайнини отново бяха изместени на втор план в името на добрите българо-сръбски отношения. Сръбските държавници за пореден път успяха да заблудят българските, че българите в Сърбия си имат всички права, само че те не искат да ги ползват! Тази теза, която като червена нишка се промъква в изявленията на сръбските политици и държавници още от времето на самоуправителния социализъм, оставя без отговор българските държавни мъже. И въпреки че цяла бивша Югославия и даже самата Сърбия се разпадна поради етническите си проблеми, в България все още има невежи политици които обладани от панславянските си сантименти към Сърбия са склонни да повярват в тази долна лъжа, жертвайки по този начин не само правата и интересите на българското малцинство, но и рискувайки да го заличат завинаги от етническата карта на Балканите.

Концепцията за гарантиране на тнр. „индивидуални национални и граждански права” се оказа напълно неефективна не само в случая с българите в Сърбия. Европейската практика показва, че индивидуалните права не винаги са достатъчни за опазване на правата на малцинствата. Етническите конфликти вече не могат да се решават с насилствена или „демократична асимилация” нито пък е въз-

можно със сила да се задушат стремежите на малцинствата за свобода и всестранно развитие паралелно с останалия свят.

В търсенето на възможните решения за проблемите на малцинствата и превенция на конфликтите, европейската политическа мисъл успя да се издигне над предразсъдъците си по отношение на малцинствата.

Решенията за етническите конфликти най-често се търсят в различни форми на автономия, кантонални и федерални устройства на държавите и в по-ново време в тнр. „Европа на регионите“. Идеята е, с даване на максимални възможности за демократично, културно и икономическо развитие да се решат проблемите на малцинствата като възможен източник на конфликти който по принцип застрашава мира и стабилността на държавите.

След големите промени в последните няколко десетилетия, очакванията бяха, че България, защитавайки европейските ценности, категорично ще поиска от Сърбия да прекрати досегашната си асимилационна политика и да създаде така необходимите предпоставки за развитие на българското малцинство в Западните покрайнини. За съжаление, на практика видяхме нещо съвсем друго.

Издигайки добросъседските отношения със Сърбия над правата и интересите на българите в Западните покрайнини, тя не само за пореден (и вероятно за последен) път предава сънародниците си в Сърбия, но и европейските ценности които е длъжна да защитава като страна членка на ЕС. При това в името на добросъседските отношения с една страна над която все още тежат обвинения за престъпления срещу човечеството.

По този начин България не само обрича сънародниците си в Сърбия на изчезване, но и прави мечешка услуга на сръбския народ подклаждайки илюзията му, че и в новите условия може да си кара старата политика за овладяване на чужди територии и асимилация на малцинства, но и отстъпва от европейските ценности които е длъжна да защитава в новите обстоятелства.

Фалшивите „добросъседски отношения“ между Сърбия и България в името на различни идеологически, панславянски, икономически, търговски и други интереси, измести на втор план правата и интересите на българите в Западните покрайнини, въпреки че като членка на ЕС която споделя и защитава европейските ценности България трябваше да издигне правата на човека на преден план. И в този смисъл, съгласно вече установената европейска практика за исторически обособени на една територия малцинства, да търси най-подходящата форма за защита на колективните права на българското малцинство тоест политическа автономия.

Това е не само в полза на българското малцинство, но и в полза на националните интереси на България. Защото все докато има българи в Западните покрайнини, ще има и буфер който ще смегчава и спира великосръбската експанзия към българските земи.

Липсата на нова външно-политическа стратегия към Западните покрайнини, завари България неподготвена да реагира адекватно по време на разпадането на югославска-

та федерация. Очакванията, че проблема Западни покрайнини ще бъде решаван по начина по който бе решавана югославската криза не се осъществиха, защото България не поиска това.

Краят на Югославия през 1992 година бе поредния шанс България да си върне Западните покрайнини или поне да промени статуса им. Вместо това, тя безусловно призна Съюза Република Югославия. Премиерът Жан Виденов нарече това „инвестиция в бъдещето“. Последва ембаргото през което сръбската и българската мафия използваша режима на Милошевич за да печелят баснословни суми и никой не си и помисли даже за българите в Западните покрайнини.

Това се повтори и през 2001 при поредното разпадане на СР Югославия, но и през 2003 година при разпадането на Държавната общност Сърбия и Черна Гора. България

винаги бързаше да признае новите държавни формирания на западната си граница без да поставя никакви предварителни условия които да гарантират правата на българското малцинство. Българските държавници, дипломати и политици винаги се оставяха да бъдат измамени от сръбските си колеги че малцинството си има всички права, а на практика те, притиснати от сръбската асимилаторна машина или напускаха родните си домове или просто бяха принудени да се сърбизират за да оцелеят.

Новият шанс за решаване на проблема за Западните покрайнини е предстоящото членство на Сърбия в ЕС. Още не подала кандидатурата си, България тръгна с изявлението си, че ще подкрепи Сърбия за членството ѝ в ЕС, без да поставя никакви изисквания за правата на българското малцинство! Няма никакво съмнение, че ако България не използва и тоя шанс, българското малцинство е обречено. Следва въпросът защо бяха хвърлени толкова средства и усилия за възстановяване на българската култура и националната идентичност на българите в Западните покрайнини, за образование на студенти и специалисти когато те в крайна сметка отново ще бъдат изоставени да се разпилеят в различни посоки.

Разбира се, никой не очаква България да се върне в Западните покрайнини с танкови части и бронирани коли. Очакванията бяха, че по пътеката която проправи българската култура ще тръгне и българския бизнес. Той за съжаление, предпочете да отиде 150 километра западно от Босилеград и Цариброд, в централна Сърбия. Всичко това налага преосмисляне и промяна на външно политическата стратегия на България по отношение на Западните покрайнини. Тази стратегия трябва да се ръководи от коренно променените външнополитически обстоятелства произлизащи от членството на България в ЕС но и от новите нужди и изисквания на българското население в Западните покрайнини с цел да му се създадат нормални политически, икономически и културни условия за живот.

Сегашната политика която основно се свежда до насърчаване на българската култура и образование може само да облекчи агонията, но не и да предложи реанимация на изтощеното българско малцинство в Западните покрайнини.

Иван Николов

Старите актьори на същата сцена

След поредното изпитание на което бе подложено с ъс Закона за политическите партии, българското малцинство в Западните покрайнини и занапред ще бъде представявано от три „национални“ политически партии. Опасенията, че трудно ще се съберат 1000 подписа за пререгистрирането на поне една партия се оказаха неоснователни. Всичките три досегашни партии събраха по 1000 подписа и изпълниха условията предвидени със закона за пререгистрация.

Опитите да се постигне споразумение и обединение в една национална партия на българите не сполучиха. Простовутият ни инат, горчивите спомени от неотдавнашното разединение на някогашното ДСБЮ, недоверието и подозрението поникнало върху това, реалните различия във възгледите как да се решат проблемите на малцинството и нивото на политическата ни култура, изобщо не бяха благоприятна почва за постигане на такова споразумение. Всичките три партии тръгнаха сами и общо взето събраха много повече подписи за пререгистрация отколкото гласове на предишните местни избори.

Българите в Западните покрайнини много по-високо оценява потребността от национална партия на българското малцинство отколкото самите партии и хората които ги представляваха на предишните избори за местна власт.

Това вече е сериозна тема за размисъл.

Откъде идва този ненадеен порив към българщината? Дали той се дължи на националното осъзнаване на огромна част от българското население, както би ни се искало да бъде, или всичко това е някакъв коварен сценарий, написан в тъмните коридори на властта и умело приведен на дело с цел насърчаване на вътрешните политически противоречия сред малцинството, върху които да продължи старата политика на национална и културна асимилация на българите?

На предишните избори за местна власт, сръбските партии с принадлежащата инфраструктура на терена и подкрепата на политическата полиция, агитираха сред простолюдието срещу българските национални партии с аргумента: „не гласувайте за тях, защото те ще ви присъединят към България“. При събирането на подписите за пререгистрация на партиите на националните български партии, сръбската власт беше значително по-толерантна и, с изключение на някои радикалски изцепки, на моменти даже и насърчаваше българите да се подписват защото „трябва да има българска партия“. Това че трябва, спор няма, въпросът е кому и защо ще служи. За изразяване на политическата воля на малцинството в политическата система на Сърбия или за насъскване на изкуствено създадените различия.

Демократичната партия на българите чиито лидери сега контролират Националния съвет на българското малцинство и КИЦ „Цариброд“ първи се справиха със задачата. Демократичният съюз на българите на Драголюб Иванов в Босилеград и Партията на българите в Сърбия на Драголюб Нотев (която участва в управлението на община Цариброд), дълго се пазариха за постигане на споразумение, но така и не го постигнаха. Съмненията, подозренията, лошите спомени от миналото и твърдите позиции и на двете страни си казаха думата. И двете тръгнаха да събират подписи и ги събраха. Очакванията не са кой знае какви. Програмите на трите партии са сродни, лидерите които ги оглавяват са известни и поомръзнали на хората. Освен боричкане за власт, едва ли могат да предложат нещо съществено ново. Докато говорят за развитие на икономи-

ката, спазване на малцинствените права, усвояване на европейските пари, демокрация, избори за Национален съвет и пр., всички неусетно се превръщат в част от системата която генерира икономическа изостаналост, нарушаване на правата, изборните манипулации и комбинациите как да се влезне в институцията Национален съвет на българското малцинство.

Не че са убедени, че от позициите на Националния съвет може да се направи нещо съществено за подобрене на положението на българите в Сърбия. За това най-много говори самия закон за Националните съвети. И резултатите на досегашния Национален съвет който, в ролята на най-висока малцинствена институция в областта на образованието, културата, служебната употреба на езика и информизирането не само не успя да направи нищо ново но и затова пък отрязва главата на „Братство“.

И сръбските политически партии проявиха интерес за членство в Националния съвет на българите. Какво ще е тяхната роля, освен да попречат или да сложат оглавника на ония които биха настъпили от национални позиции? Може да се очаква в следващия Национален съвет на българите изобщо да не влезнат българци по дух и национално определение. Защото той е направен по мярката на велико-сръбските национални интереси. Българите които защитават правата и интересите на българското малцинство няма да са там, защото не виждат какво могат да направят.

Всичките партии, с български или без български белег, разчитат на стотината хиляди евро които сръбската държава досега безполезно даваше на Националния съвет на българското малцинство. Само че не се знае, дали Сърбия ще намери сили да ги дава и в бъдеще, особено когато навлезне в реформите. Така че надеждата за многото пари в Националния съвет не е много основателна. Пък и отдавна се знае, че оня който дава парите, той поръчва и музиката.

Трите български партии, всяка с претенциите да бъде „национална“, въпреки солидната обществена подкрепа оказана в процеса на пререгистрацията и скромното си участие в общинските власти, не успяха съществено да засегнат проблемите засягащи националната идентичност на малцинството. Те тръгват в борба за политическо доверие, разчитайки, че в рамките на политическата система могат да намерят начин за решаване на проблемите натрупани през времето. Превръщайки се в част от системата те влизат в капана и прилагайки същите закони и същия начин на управление продължават агонията на малцинството. Когато влезнат във властта те много скоро осъзнават, че не могат нищо да променят, но вече е късно за връщане. Пък и не е печелившо, ходили са, трепали са се по изборите що пък да си дават оставките, когато на тяхно място ще дойде някой друг?! В чисто личен план властта не е нещо за хвърляне.

Ако старите-нови български партии вече искат да понесат кръста на „национални“, тогава трябва да определят набора от национални цели и определения гарантиращи националната идентичност, правата на човека и какво е необходимо да направи държавата за да се създадат възможности за всестранно икономическо, политическо и културно развитие. Опасявам се, че за това е необходима борба за коренна промяна на системата в която живее малцинството а не неговото превръщане в част от системата която го съсипва.

Хипноза за невежи наивници

Зденка Тодорова

Скандал, примитивизъм, национален нихилизъм или невежество са понятията с които най-точно може да се определи новогодишният концерт на Горан Брегович в София. “Великият”, “ненадминатият” и “световно известният” Горан Брегович в новогодишната нощ на дошлите да го чуят и видят подпийнали софиянци, предложи балканска чалга, на която изпадналите в транс млади момчета и момичета подкачаха с бутилки в ръце, не разбирайки нито за какво им пее Горан Брегович нито към какво ги призовава. “Великият”, според стандартите на Българската Национална Телевизия чалга майстор, освен че с нищо не запълни в новогодишната вечер пияните души на дошлите да го чуят софиянци, предизвика и огромен гняв сред не малка част от останалите пред телевизорите българи, които като порядъчни данъкоплатци са заплатили концерта на Горан Брегович с щедрите 110 – 150 хиляди евро. Друг е въпросът за лансираната в навечерието на Нова година политика на добросъседство, което ако наистина зависеше от Горан Брегович отдавна да сме се изпотрепали с калашникови и войници от ранга на Йеремия Кръстич. БНТ се изгаври с българския зрител и с българските национални идеали предлагайки ни вместо българска песен сръбско-влашко-циганско чалгаджийство, каквото и Белград не би си позволил да организира в новогодишната нощ.

Според стандартите на БНТ, “маестрото” е бил най-подходящото лице за посрещането на Новата година в София. Едва ли някой български изпълнител се е ползвал с привилегията с дни и седмици да бъде шумно рекламиран от националната медия, върхът на което беше чупенето на чашата в снега в заснежения белградски двор на Горан Брегович символизиращ новата европейска перспектива на Сърбия и българо-сръбското добросъседство. Нещо като светлото бъдеще на Балканите. Подобни евтини нихилистични исцепки едва ли можеха да се видят в националния ефир на телевизиите в съседството на България. Дано българският данъкоплатец да се сети да попита ръководството на БНТ с техните ли евро банкноти Горан Брегович се разхвърляше на сцената лепейки ги по челата на придружаващите го сръбски музиканти.

С какво Брегович толкова очарова дошлите да го чуят пияните и не чак дотам пияните, българи!? Какво разбраха от песента “гас, гас”!? Нищо освен някакво шофьорско заклинание, което звучеше гротескно с пригласянето на няколкото български народни певци облечени в народни носии. А какво разбраха екзалтираните му фенове от песента “Йеремия”, възпяла след края на Първата св война “добродушието” и героизма на сръбския войник Еремея Кръстич!?. “Великият” Брегович получи бурни овации за тази просръбска относно антибългарска песен, защото в Първата св. война Еремея се е борил за Сърбия и срещу кой ако не срещу България. От тази война Сърбия с помощта на своите хитринки излиза победителка а България губеща страна. Знаем какви са последиците от Ньойския договор който отне от България изконни земи и население. Един месец преди Горан Брегович да се изгаври с българите със своя “Йеремия”, по площад Александър Батенберг мина протестното шествие срещу Ньойския договор, в което май не взеха участие дошлите да слушат Горан Бре-

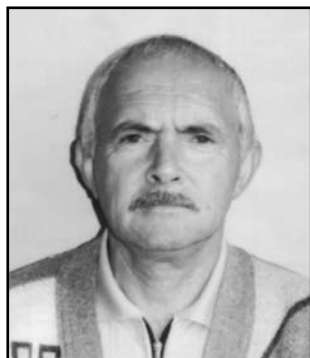
гович, хора. Песента “Йеремия” не блести с някакво особено съдържание. В нея се казва: “Я сам я, Йерем я, презивам се Кръстич, служило сам стари кадар – артилерия”. Сърбите Йеремия възприемат за симпатичен и положителен герой от Първата св. война, изкарал войната като “печен” войник в артилерията. За тях той е борец, войник, човек винаги готов да загине за Сърбия. Странно защо докато Брегович пееше песента за Еремея му пригласяха на “артилерия” стотици а възможно и е и хиляди млади хора. И това не където и да е а на площад Александър Батенберг, командвал българската армия по време на Сръбско-българската война. Възможно е самият Йеремия Кръстич, предвождани от Крал Милан да е участвал в тази война нападайки в гръб България.

Но тук не е краят. След “Артилерия” и “Йеремия”, чухме как звучи и песента “Калашников”. Тя започва с думите “Бум-бум-бум, 1-2-3, калашников, калашников”. И пак същата сцена. Публиката пее “калашников, калашников” не давайки си сметка, че заради тази открито завоевателска песен, Горан Брегович не смее да отиде в родната си Босна, чиято столица Сараево, три години беше бомбардирана от калашникови и гранатомети на Радван Караджич и Радко Младич зад което стоеше режимът на Белград. Част от тези калашникови после стреляха по деветте хиляди сребреничани, с което беше извършен най-големият геноцид в Европа след края на Втората св война. По време на войните в бивша Югославия, сръбските националисти песента “калашников” възпяваха за ода на сръбският национализъм, милитиризъм и шовинизъм.

Във всяка уважаваща себе си държава, директора или директорката на Националната телевизия под натиска на общественото мнение щеше да бъде отстранен/а/ от поста генерален директор. Защото освен отишлите на вятъра пари за новогодишният чалга концерт, беше подложена на унижение и българската култура, музика, история, традиции. В Сърбия а особено в Белград, едва ли някой български изпълнител или музикант ще посмее да пее на концерт за български войник, за война, за любов или за шофьорски махмурлък. В Сърбия, Босна, Хърватска, Македония, Гърция, Косово, Румъния в новогодишната нощ пяха не белгардски чалгаджии а техни изпълнители и ансамбли. В държави уважаващи себе си, такава евтина чалга политика не минава. Защото там има и обществено мнение и държавни телевизии, които мислят за националните интереси на своите държави.

С „Калашников“ в Европейския съюз

**Димитър Димитров -
Треперски**

Докато сръбската асимилаторна машина на високи обороти продължава да меле българите в Западните покрайнини, българските държавници безрезервно подкрепят Сърбия за членството ѝ в Европейския съюз, без да поставят никакви предварителни условия с които да накарат сръбските управници да ни дадат по-сносни условия за живот.

Вместо това, българския посланик в Белград Георги Димитров снисходително обеща пред „Дойче Веле“, че България ще подкрепи членството на Сърбия в Европейския съюз, само за да се оправдае някак си че България е защитила независимостта на Косово пред Международния съд !?

Вероятно от същото съображение, или за да се харесат на „горките“ сърби които продължават да ни мачкат и тъпчат така както и турците не са ни мачкали, България за Новогодишните празници за огромни пари домъкна сърбина Горан Брегович на площад „Батенберг“ и софиянци истерично скачаха в ритъма на „Калашников“, „Артилерия“ и други такива изпълнения в ритъма на които сръбските войници избиха над 200 000 души в Хърватска и Босна! Отзад премиерът Бойко Борисов и кмета на София сладниково се усмихваха и ръкопляскаха. Предполагам, че на повечето от тях им е съвсем безразлично за съдбата на техните сънародници в Западните покрайнини с чиято окупация и адски страдания бе изкупена свободата на България през 1919 година. Както впрочем и на повечето български държавници. Безразлично им е и за целия български народ. Не знам дали по света има друга държава която да се самоунижава по такъв отвратителен начин.

За първи път ме досрамя да гледам български телевизии. По БНТ давах репортаж от концерта на Брегович на площад „Батенберг“ който сигурно още скърби за хилядите български войници защитаващи България от предците на същия тоя Брегович който по нищо не им отстъпваше по времето на войната в бивша Югославия. По БТВ „айдълите“ изпълняваха някакви сръбски парчета, а по „Нова телевизия“ давах Любиша Самарджич! Това ли е тази сърбееща се България която ще ни защитава пред сръбското правителство? От друга страна и по същото време на сръбската телевизия Б 92 давах сръбския външен министър Вук Йеремич който казваше че България и Хърватска били най-големите врагове на Сърбия защото защитавали независимостта на Косово пред Международния съд! Струваше ли си всичкото това българско самоунижение и угодничене на „братята сърби“ в чийто генетичен ход е заложено презрението и омразата към всичко българско?

Ако българските държавници имаха грам достойнство, те трябваше преди да гласуват за отпадането на визовия

режим, да кажат на сърбите, че в бъдеще няма да търпят нарушаването на правата на българското малцинство. И нещата щяха да си дойдат на мястото. Защото падането на визовия режим за Сърбия беше по-важно от простотиите на сръбските полицаи и митничари на „Олтоманци“. За съжаление, България все още не можа да роди държавник с такъв кураж.

Изброявам няколко показателни факти които красноречиво говорят както за отношението на Сърбия към българското малцинство през 2009, така и за срамното отношение на българските държавници не само към нас, но и към целия български народ:

В началото на 2009 година сръбските митнически власти не допуснаха коледни пакетчета за босилеградските деца дарение от Столична община София. КИЦ-а в Босилеград бе принуден да ги прекарва по контрабанден начин за да спасява честта и достойнството на България и поне от малко-малко да зарадва босилеградските деца!

Вече на другия ден децата от 3-5 годинки в детската градинка в Босилеград бяха принудени да рецитират почти изцяло на сръбски език!

Сръбската полиция през 2009г., проведе две показни акции за отнемане на автомобили с български регистрационни номера чиито собственици имат българско гражданство или продължителен престой в България.

Българския свещеник отец Йоан бе сменен от длъжността управител на босилеградската черква.

На митницата „Олтоманци-Рибарци“ бяха задържани тениски с надпис „17 детски Великденски фестивал – Босилеград 2009“

Сръбската гранична полиция грубо контролираше български туристи дошли да видят черквата в Извор и местността „Славчето“.

В Сурдулишкия родилен дом продължава подмянето на българските фамилии имена на новородените деца от българска народност.

Сръбските полицаи и митничари и през 2009 година продължиха да унижават и тормозят хората които минават границата с български коли и български паспорти.

Сръбските митнически власти три месеца не допускаха вноса на черковна камбана дарение от Пловдивска епархия за черквата в село Паралово. За дарените керамични плочки сръбските митнически власти поискаха плащане на мито.

Вранянския владика Пахомий отказа заедно с българските епископи да освети новата черква „Св. Иван Рилски“ в с. Паралово строена с пари от България. Вместо осветяване, видяхме демонстрация на великосръбско високомерие и изпълняване на сръбски обичаи с въртене на обредния хляб, в което за съжаление участваше и българския министър Божидар Димитров!

Същия този владика известен с великосръбския си шовинизъм, отне на отец Йоан енорията в която се намира черквата в с. Паралово и я предаде на нему доверен свещеник който година преди това бе изгонен от Босилеград заради кражба на църковни гори.

Непознати лица сплашваха отец Йоан нощно време в двора на къщата му. Никой не го защити.

На 08. 09. 2009 година босилеградските „бойци от народноосвободителните войни“ честваша „Деня на освобождението на Босилеград от българския фашизъм“! Това про-

ява на приятелство ли е към България? И какво послание отправиха „борците срещу фашизма“ към всички ония които продължаваме да се чувстваме българи и да пазим достойнството на българската нация?

Сръбският свещеник Миодраг Драшко продължава да провокира местните българи като пуска ежедневно гръм-ка сръбска чалга в колата си и така се развозва из града. Същият не уважи полагаането на венците пред паметника на Левски в Босилеград на 19 февруари. И на края заедно със Здравка Гагулска заведоха дело срещу Иван Николов за принципни становища изказани в „Бюлетина“ в полза на българското малцинство.

Сръбските власти гласуваха дискриминаторен закон за политическите партии на малцинствата с който е предвидено 1000 души публично да декларират политическата си принадлежност за да можем да имаме българска малцинствена партия в Сърбия!

А по време на акцията за набирање на членска маса за Демократичния съюз на българите, активисти на сръбската Радикална партия сплашаха не само хората, но и чиновниците в общината които заверяваха заявките за членство.

По същото време сръбските телевизии и част от сръбската преса предадоха изказването на сръбския външен министър Вук Йеремич, че защитавайки независимостта на Косово, България, както и толкова пъти през историята, е забила нож в гърба на Сърбия!

През есента БТА направи поредния гаф, подкрепяйки казионния вестник „Братство“ и афиширайки тезата че българското малцинство трябва бъде „мост на сътрудничество между Белград и Брюксел“!

И през 2009 година продължи перфидното гонене на хората които публично отстояват правата и интересите на българското малцинство. Един от тях, въпреки българското си гражданство, престоя 70 дни в сръбски затвор и българската държава не се поинтересува от него.

На митническия пункт „Олтоманци“ повече от три часа бяха задържани представители на сдружение „Българска памет“ и не им бе разрешено да внесат фотодокументална изложба за КИЦ „Босилеград“ и двайсетина бройки книги „Войната се връща“ от Анри Пози!

Председателката на църковното настоятелство в Босилеград Здравка Гагулска отказа да приеме група граждани които поискаха среща с нея за да говорят за многобройните църковни проблеми в общината! Тя е главен съветник на владиката Пахомий по босилеградските църковни въпроси. Тя, дъщеря на Варненка, внука на Захари Гагулски, инвалид от Балканските войни и племенница на Добри Гагулски юнкер във военното училище за подофицери в София! Самата тя има българско гражданство, кара кола с български регистрационни номера, дъщеря ѝ живее и работи във Варна, а тя е адвокат на великосръбската политика срещу българите в Западните покрайнини! Ето кому България дава българско гражданство по късата процедура, останалите чакат по пет години!

На фона на всичко това, министър Божидар Димитров и босилеградския кмет Владимир Захариев хванати за ръка играха хоро в село Паралово, ходиха заедно на лов и говориха небивалици от типа „а бе влезне ли и Сърбия в Европейския съюз, всичко ще се оправи“! Сякаш с влизането на Гърция в ЕС, проблемите на българите в Беломорска Тракия се решиха!?

Така както Горан Брегович използва премиера Бойко Борисов и кмета на София Йорданка Фандъкова в Новогодишната нощ за да си популяризира сръбската кауза в България и то с парите на българският данъкоплатец, така и кмета Владимир Захариев започва опасно да се приближава до министър Божидар Димитров, но не за да защити интересите на българското малцинство, а за да го използва в борбата срещу българщината и особено срещу КИЦ „Босилеград“ който все още се крепи върху

надчовешките усилия на Иван Николов. Истинските му намерения проличаха много бързо: за българска Коледа, кмета Владимир Захариев отклони коледна програма за деца организирана от КИЦ „Босилеград“ и Столична община към Босилеградското кметство, а представителките на Столична община не намериха за нужно да дойдат в КИЦ „Босилеград“ ако не за друго поне да честитят Коледа на хората от КИЦ „Босилеград“, които честваха българска Ко-

леда докато кметът Владимир Захариев въртеше печен вол и лееше казани греяна ракия по повод честването на „Сръбска Нова година“ в Босилеград! И въпреки това, коледните играчки за деца пак са минали границата по контрабандния начин, само че този път кмета Владимир Захариев и близък служител на Бойко Борисов са били в ролята на контрабандисти на скромни коледни пакетчета! Забележете, това, според думите на президента Първанов става по време на най-добрите в историята сръбско-български отношения!

Равносметката за 2009г. е поразителна: България е членка на Европейския съюз, Сърбия подаде кандидатурата си за членство. Софиянци скачат като побъркани от чалгата на Горан Брегович, а дядо Коледа в Босилеград не може свободно да раздава плюшени играчки на децата! Бойко Борисов с Брегович си тананика „Калашников“ и „Артилерия“, министър Божидар Димитров идва инкогнито в Босилеград и заедно с кмета гонят зайците по запустелите босилеградски села! Сръбският ярем продължава да тегне върху шиите на българите в Западните покрайнини, но българските управници продължават да се възлунуват от „голямата политика“: как да вкарат Сърбия в Европейския съюз барабар с военните престъпници, окупирани български територии и обезправеното българско малцинство!

Това ли ще бъде сръбският принос в Общия европейски дом, господа български управници?

Разпитайте се все пак дали г-жа Европа има нужда от такива подаръци.

Кой наистина ни застрашава?

Парламентарен въпрос в Народната скупщина на Сърбия, 11 март 2010г.

ДРАГАН СТЕВАНОВИЧ: Дами и господа народни представители, през декември миналата година поставих въпрос от името на Сръбската Радикална партия на Правителството, и ето преди ден-два получих отговор. Всъщност отговора получих с гриф „много спешно“. Ако анализирам, че са минали четири месеца, мога само да си представя кога щях да получа този отговор ако този документ не бе означен като „много спешен“.

Иначе, ние поставихме въпрос за нещо което се случило в община Босилеград, а това е един митинг който бе организираща парламентарната властваща партия в България на територията на наша община и на който бяха доведени 200 души от България за да успее този митинг. В отговора който получих от министър Дачич, е казано, че за митингът редовно е уведомено и констатира, че събранието е минало без нарушаване на общественния ред. При всички случаи, предмета на нашия интерес не беше общественния ред и в нашето изложение ние не сме подвеждали под въпрос това, че общественния ред е бил на ниво и че всичко е било наред. Това което представлява интерес на Сръбската Радикална Партия е нарушаване на конституционното устройство, което е било подведено под въпрос в изложението на всички които са участвали в този митинг.

Това което е спорно и абсурдно за нас, е че провеждането и организацията на този митинг е осигурена чрез институциите на държавата Република Сърбия, а ония които които са участвали на този митинг същевременно са участвали в разрушаването на нейното конституционно устройство и нейните институции. Онова което също ни иритира е и фактът, че нещата междувременно не са спрели, а допълнително са засилени по интензивност и обем. Междувременно, в България са излъчени и някои емисии в които са участвали представители на местната власт в Босилеград, където им е казано, че те ще бъдат първите представители на Западните покрайнини в българския парламент, което те, разбира се, не са демантирали. Това, което също се поставя и налага като проблем е и фактът, че АТАКА, парламентарната група която е организираща този митинг е властваща партия в България. Ние не можем такива становища да интерпретираме като лични или опозиционни становища на българска партия. Това на известен начин представлява и официално становище на българската държава, защото не може един закон който се предлага от СПС или Г17 да не е становище на Правителството, а негово лично становище. Правя паралела, сравнявам нещата, не мисля нищо лошо.

Също така, сега искам да питам държавата, тоест вас които представляват властта, дали ви е известно, че същата тази парламентарна група е подала предложение на Декларация в българския и европейския парламент, с която се иска прераглеждане на границите на Република Сърбия на територията на общините Босилеград, Сурдулица, Димитровград и Бабушница. Предмет на нашия интерес не са общините които се намират в Бившата Югославска Република Македония. От тогава насам, стават чудни неща. Стават неща за които държавата мълчи, затваря си очите и които обективно се изоставят или поставят като проблем и в областта на просветата, и в областта на функционирането на местната власт, положението и статуса на ония които завършват образованието в Република Сърбия на нашите университети, които се намират в дискриминирано положение в сравнение с ония които от тия общини завършват образованието си на софийския университет, пернишкия или някой друг в Република България.

Сръбската Радикална Партия търси отговор от надлежните държавни органи, дали съгласно своите законни и кон-

ституционни правомощия е предприела нещо да предотврати едно такова пагубно действие на Културно-информационния център в Босилеград, надлежните институции в Босилеград които са се сложили във функция на неконституционните, тоест антиконституционните действия в Република Сърбия. Какво са правили и какво ще направят да не подведат под въпрос добросъседските и качествените международни отношения на територията на общините Босилеград, Димитровград, Бабушница, Сурдулица и във всички ония общини където живее българската национална общност. Благодаря.

Уважаеми г-н Стеванович,

Дълбоко уважавам вашата загриженост за „нарушаването на конституционното устройство на Република Сърбия“. Опасявам се обаче, че начина по който вие и вашата партия го защитавате – не е най-правилният. Впрочем, вие сами можете да се убедите, че навсякъде където Сръбската Радикална партия защитава „конституционното устройство“, „сръбските гробове“ и „сръбските земи“ те вече не са, и вероятно никога вече няма да бъдат част от Сърбия.

Вашата фундаментална грешка е, че „конституционното устройство“ на една страна не може да почива върху окупацията на чужди територии, върху насилието и нарушаването на човешките права и безмилостната експлоатация на чуждите народи и малцинства. Държава, построена върху такива основи рано или късно се срива под собствената си тежест, защото историята помни когато със сила са унищожавани цели народи, но още не познава сила която да спре вечния човешки стремеж към свободата и равноправието.

Вие, г-н Стеванович, виждате политическа партия АТАКА която идва в Босилеград да отбелязва нашите трагични исторически дати, виждате Декларациите които тя предава в българския и европейския парламент, броите всички емисии и тълкуват всяка една наша дума с която издигаме глас за защита на нашите права и нашето човешко достойнство, искате от държавните органи да спрат пагубното действие на Културно-информационния център и институциите в Босилеград които, според вас, са се сложили във функция на антиконституционните действия в Република Сърбия, но изпускате от предвид едно: че конституционното устройство на една държава не се крепи върху силата на държавната власт а върху патриотизма който е обратно пропорционален на спазването на правата и свободите и уважаването на човешкото достойнство на човека и гражданина.

Не ПП АТАКА, не Културно-информационния център, не босилеградските институции застрашават конституционното устройство на Р Сърбия, а великосръбския национализъм който ни лиши от гарантираните със Сръбската Конституция права на обучение на майчин български език, от свободата на словото, от право на българска църква, от правото на работа и всички други права които произлизат от него, от правото сами да разполагаме със своите природни ресурси и от правото на собствена национална и културна идентичност.

Ето това, г-н Стеванович, е истинската заплаха за конституционното устройство на Република Сърбия. И тази заплаха ще продължава все докато вие и вашата партия продължавате да се отнасяте към своите лоялни граждани от български произход като към граждани от втора ръка без да уважавате техните интереси, права и достойнство. Още повече, Сърбия ще продължи да се стопява защото все повече ще са ония които ще искат да се освободят от вашата желязна прегръдка и да избягат завинаги от вас.

Иван Николов

Денят в който е плакала и кралица Мария

Паметна костница в Сурдулица пази спомените за масовите страдания на сърби от българските окупатори. В Първата Световна война тук са убити около 4 000 предимно видни хора от всички краища на Сърбия.

Сурдулица – В двора на Средното училище „Никола Тесла“ в Сурдулица и в непосредствена близост до черквата „Свети Джордже“ е повдигната паметна костница която пази паметта на пострадалите сърби. Тук българите в Първата световна война са убили около 4 000 души.

–Сред загиналите са всички видни хора по това време от всички краища на Сърбия – свещеници, адвокати, учители, съдии, сръбска интелигенция – казва Небойша Дойчинович, директор на училището „Никола Тесла“, историк по професия.

Свещениците са попаднали първи под удара и тук са избити най-малко двеста. Убивани са в групи повече от 20, и след това хвърляни в ямите. Колко са били сурови окупаторите говори и сведението, че на един труп са изброени 74 прободни рани с нож. В Сурдулица е погубен и митрополит Викентий от Скопие, а неговия труп е изгорен след дълги мъчения.

–Погрома над невинните сръбски граждани е продължил от ноември 1915 до септември 1918 когато България е капитулирала. Убивани са дори и жените и децата на избитите, за да няма свидетели – продължава разказа Дойчинович.

Труповите са погребвани в околността на Сурдулица – Дълбока долина, Калифер, Занкова Ливада, Влашки дол, Радичева нива, Дубрава, Романовачки поток, река Върла, Янкова ливада, Пискалица, Попов мост и много други локации които и до днес не са открити.

След приключването на работата на комисията Сурдуличани предвождани от поп Сребрен Благойевич са събрали земните останки на жертвите. Тогава се появява и идеята за повдигане на паметната костница а първото приложение са 40 „наполеона“ намерени при една от жертвите. Основоположния камък е поставен 1922 година а година преди това крал Александър и пощата на Кралство Сърбия са издали марка на стойност от един динар.

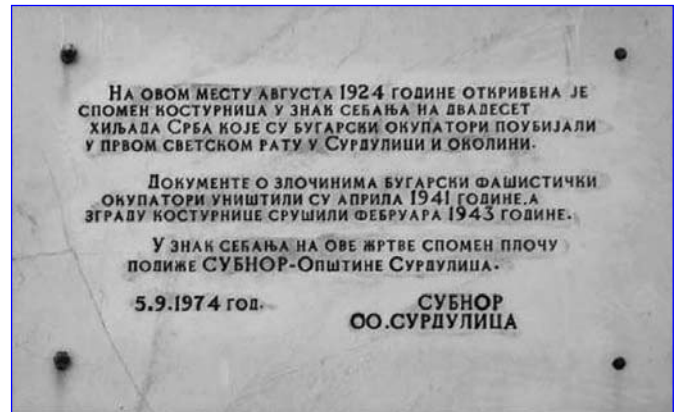
–Капелата са проектирали архитектите Влахо Буховац и Петар Попович , тогавашен началник на Министерството на строителството. В криптата са били положени 10 ковчега с костите на жертвите – казва Дойчинович.

Костницата е тържествено открита на 24 август 1924 година. Този ден в Сурдулица са дошли крал Александър Карагеоргиевич и кралица Мария придружавани от държавния връх. Патриарх Димитрийе е направил опело. Всички присъстващи са плакали, а сълзите не е могла да спре и кралица Мария.

След освобождението на Сурдулица, комунистическата власт, заради политиката на братството и единството с българския народ, „забрави“ за костницата. Тито е разрешил на стената на училището да се сложи плоча, че тук е имало костурница. Паметната костница е възстановена едва през 2004 година.

Когато е приключила Първата световна война, в Сурдулица е пристигнал известният лекар Арчибалд Райс, който по това време е бил на чело на Международната комисия за военни престъпления. Той тогава е записал, че броя на Сурдулишките жертви е между 3 000 и 4 000 и че някои от тях са погребани живи.

Мащабно престъпление на българските окупатори ???

По повод петата седмица от Великите пости – Глуха, 14 март 2010 година, Негово Преосвештенство Епископ Вранянский Господин Пахомий съслужаван от свещенството отслужи Света литургия на Василий Велики в църквата Свети Георги в Сурдулица.

По предложение на Църковния управителен съвет в Сурдулица бе взето решение на 29 май да се положат костите на мъчениците от Първата Световна война.

На старите Сурдулишки гробища в Долно Романовци в непосредствена близост до храма Свети Пантелеймон случайно са открити тленните останки на тези сръбски мъченици, които са пострадали по време на Първата световна война от страна на българските окупатори. Сред тези мъченици се намират тленните останки на 6 000 сърби от Пчинска, Топлишка и Ябланишка област както и на сърби от Парачин, Кюприя, Призрен, Приштина...

Те най-напред са били погребани в Паметната костница която тържествено е открил Крал Александър Карагеоргиевич с кралица Мария н 24 август 1924 година, а освещаването е направил негова светост Патриарх Димитрий с повече Архиепери от Сръбската Православна църква. За съжаление, след окупацията във Втората световна война, българските окупатори отново на 22 април 1941 са направили ново престъпление над същите мъченици, демолирали са Паметната костница, а през февруари 1943 година са накарали учениците на Гражданското училище в Сурдулица да свалят тухла по тухла и да сринат Паметната костница. Криптата е затрупана със земя, а костите са разхвърляни навсякъде.

За какво мащабно престъпление на българските окупатори се касае, говори факта че броя на убитите сърби в Първата световна война е бил над десет хиляди (според някои източници са избити над 15 хиляди сърби), така че има много места за екзекуция върху които се намират тленните останки на тия мъченици.

По инициатива на Сдружението „Стара Сурдулица“ на чело с проф. Др. Тома Радойич Паметната костница е възстановена от 2004 до 2006 година и в нея са погребани тленните останки на Сурдулишките мъченици.

Негово Преосвештенство Епископ вранянский Господин Пахомий положи големи усилия заедно с Църковна община Сурдулица и община Сурдулица да се открият тленните останки на Сурдулишките мъченици и да се върнат там където са почивали – в Паметната костница.

Използваме момента да поканим потомците на мъчениците и вярващите да присъстват на пренасянето на мощите на мъчениците и полагаането им в паметната костница и с обща молитва да се помолим на Бога за душите на мъчениците такова престъпления да не се повтарят никога вече.

Сурдулица – фактите, свидетели от миналото!

*Към висините пътят с тръне е покрит.
Голготата се храни с мъки и ридания.
Ликът на истината е с лъжи обвит.*

Вениамин Миланов Тошев (5 март 1915, Скопие – 7 януари 1988, София) / псевдоним Венко Марковски / в книгата „Истината е жестока“ (1968) – български писател.

Ангел Пелтеков

Поводът да напиша това мнение е статията „Ден когато е плакала и кралица Мария“ на господата С. Велькович и Д. Милькович във „Вечерни Новости“ от 22. 03. 2010 година. В тази статия господата говорят за масови убийства на сърби през Първата Световна Война в Сурдулица и то без да се позовават на исторически факти.

Да разгледаме сега историческите факти. Първият въпрос, на който трябва да си отговорим е:

1. Кой подпали Първата световна война?

Причината е убийството на Австро-Унгарския престолонаследник Франц Фердинанд, по време на посещението му в Сараево. Нещо повече – след първият неуспешен опит / около 10 часа 15 мин. / за убийството на Фердинанд от Недялко Чабринович, полицията не взема никакви мерки за безопасността на престолонаследника и малко по-късно той е убит на улицата от Гаврило Принцип. Знаейки сложната международна обстановка по това време и водено от идеята за създаване на Велика Сърбия, сръбското правителство отказва на Австро-Унгария да проведе разследване сред сръбските офицери за съпричастие в атентата и така не само защитава атентаторите, но и подклажда една от най – големите войни в историята на човечеството – Първата Световна Война!

Политиката на атентати и убийства е главна отличителна черта на Сърбия през 20 век и началото на новото хилядолетие. В крайна сметка вследствие на отказът от разследване на убийството на Австро-Унгарския престолонаследник Франц Фердинанд, последва кланицата наречена Първата Световна Война. В нея са убити 15 милиона войници, а във военните действия участват 70 милиона войници!

Цялата Първа Световна Война лежи на съвестта на Сърбия и нейната политика на държавен тероризъм.

2. Втори въпрос – Кой живее в Сурдулица по това време?

След пленяването на армията на Осман паша в Плевен през декември 1877 г. Османската империя прави неколнократни постъпки към руската страна за примирие, но без успех. Преговорите в Казанлък пък, през януари 1878 г. се провалят, тъй като османските пълномощници отхвърлят условието на Русия за създаване на самостоятелно българско княжество в границите на българския етнос, което да е по площ не по-малко от териториите, посочени от Великите сили на Цариградската конференция в края на 1876 г.

Но на 31 януари 1878 г. Турция и Русия подписват т.нар. Одринско примирие, като Турция приема всички условия на Русия, включително и условието за създаване на самостоятелно Българско Княжество, в границите с преобладаващ български етнос. Първата точка от това примирие е:

„България се създава като автономно княжество в пределите, където мнозинството от населението е българско. Нейните граници в никакъв случай не могат да бъдат по-малки от границите приети от Цариградската конференция. Тя ще плаща данък, ще има народно християнско правителство и местна милиция. Османската армия там повече не ще се намира.“

Източник - Россия и национально-освободительная борьба на Балканах 1875-1878, Москва, 1973 г., стр. 359-360

По време на турското робство Сурдулица е населена из-

ключително с българи и през 19 век е включена в пределите на Българската екзархия. На Цариградска конференция Сурдулица е включена в Западната автономна българска област, а по-късно и в пределите на Санстефанска България.

Следователно, според независими източници населението на Сурдулица в края на 19 и началото на 20 век е с преобладаващ български етнос!

Между впрочем всеки българин трябва да знае, че негов сънародник от Сурдулица е и смятаният за класик на сръбската литература, писателят Борислав Станкович (1876-1927 г.)!

Градът е присъединен към Кралство Сърбия с Берлинския договор.

Не е възможно в район населен предимно с българи да се извършват масови убийства на жени и деца и то видите ли пак от българи – българските войници!

3. Изпълнено ли е Одринското примирие стриктно?

Очевидно не е изпълнено. В Сан Стефано на съседни на България държави са раздадени чисто български територии, влизайки до тогава в границите на Българската Екзархия – Северна Добруджа е дадена на Румъния, а Сърбия получава Нишко и Поморавието.

4. Кой е извършвал убийства в този район през Първата Световна Война, сред немобилизираното население?

През септември 1916 г., в разгара на офанзивата срещу Румъния, Съглашенското командване, успява да докара със самолет в Топличко, Коста Пекаянац (Коста Йовановић Пеџанац 1879-1944 г.) – стар деец на СЧО (Сръбската четническа организация). Целта е да се вдигне голямо антибългарско въстание, като по този начин се децентрализира България и се помогне на Румъния.

На 21 февруари 1917 година в района на река Топлица избухва бунт. След разгрома на сръбските войски от българската армия, части от сръбските военнослужещи се укриват в планинските райони и образуват чети, които саботират българското и австроунгарско управление.

На 15.05.1917 г., Пекаянац успява да се промъкне, през старата българска граница и с бандата си нахлува в Босилеградско. Запалват селата Горна Лисина, Ръжана и самия Босилеград. Убити са 32 българи, а две деца са живи изгорени. Почти целия Босилеград е опожарен.

Такива са методите на действие на „сръбските въстаници“. След това се оттегля към Косово, действа в районите контролирани от австроунгарците – Печ, Метохия и Санджак.

И още – в Сърбия са действали и албански части, организирани от Австро - Унгария, които са унищожавали сръбски четници!

Вижте какво твърди един от „историчите“ – **„Сред загиналите са всички видни хора по това време от всички краища на Сърбия – свещеници, адвокати, учители, съдии, сръбска интелигенция – казва Небойша Дойчинович, директор на училището „Никола Тесла“, историк по професия.“** *Интересно, защо такъв добър професионален историк е директор на Техническото училище „Никола Тесла“? Явно историята в сръбската технически училища е по-добре застъпена от техниката!*

И следва логичния въпрос:

5. Възможно ли е Българската армия да организира подобно извозване на арестанти от цяла Сърбия / както твърдят „компетентните сръбски историци“?!

Двамата пишман историци господата С. Велькович и Д. Милькович изкарват, че целта на Българската армия е била да се разкара из цяла Сърбия, макар, че големи части от Сърбия са били контролирани от Австро-Унгария, да събира адвокати, учители, духовници, сиреч сръбската интелигенция /много чудно, защо не са били мобилизирани във войната, а са чакали да бъдат арестувани / и след това да ги транспортират до Сурдулица за да ги убият точно там!

Трябва да си изключително некадърен в мисленето, за да лансираш подобна глупост.

Защо трябва да си създаваш сам проблеми – да придвижваш пленници от стотици километри, да ангажираш транспорт / кон-

ски каруци /, охрана, храна, вода, с риск от саботажи по пътя, да отделяш войници от така важния Солунски фронт, за да убиеш събраните от цяла Сърбия с пристигането им в Сурдулица? След това да си създадеш проблеми с откриването на масови гробове! И през това време около теб да са войските на Гърция, Сърбия, Англия и Франция, които те превъзхождат в пъти по брой войници и въоръжение!

Много по-лесно и просто за българската армия би било, при намерение за извършване на масови убийства, да избива опасните и вражески настроени елементи и да зароя труповете по места. Така нямаше да се компрометират с наличие на масови гробове.

А още по-просто и по-лесно е да предостави тази черна работа на албански части, които вече са действали на територията на Сърбия в унищожаване на сръбски четници.

Но за да може сръбияте да създадат условия за геноцид и насадят омраза сред сънародниците си срещу българското малцинство в район със смесено население, е необходимо за историята да се извозват жертви от цяла Сърбия.

6. Как децата и жените на убитите са ставали свидетели на убийствата?

Четем - „Убивани са дори и жените и децата на избитите, за да няма свидетели – продължава разказа Дойчинович.“

Да допуснем хипотезата, че трима сръбски интелектуалци адвокати са превозени с каруца от Скопие, за да бъдат убити в Сурдулица. Как техните жени и деца ще станат свидетели на това убийство? Дори и да искат – не могат да станат свидетели. Нито знаят къде отиват съпрузите им, нито знаят какво ще се случи с тях.

7. Как са преброени прободните рани на един от свещениците?

Четем – „Свещениците са попаднали първи под удара и тук са избити най-малко двеста. Убивани са в групи повече от 20, и след това хвърляни в ямите. Колко са били сурови окупаторите говори и сведението, че на един труп са изброени 74 прободни рани с нож. В Сурдулица е погубен и митрополит Викентий от Скопие, а неговия труп е изгорен след дълги мъчения.“

Тук разбираме, че „Свещениците са попаднали първи под удара“ и са били погребани в масов гроб от по 20 на ред! Такъв масов гроб до този момент не е открит, но раните на една от жертвите вече са преброени- точно седемдесет и четири???

Да анализираме това твърдение. Малко по-горе е казано кога е началото на така наречените масови избивания – ноември 1915 год. „Погрома над невинните сръбски граждани е продължил от ноември 1915 до септември 1918 когато България е капитулирала.“

Очевидно през този период от време не би могъл да бъде открит масов гроб, в който да са избити над 200 души в редица по 20 човека, защото тогава територията е била контролирана от българската войска. Сега да допуснем, че след три години този масов гроб е открит/ макар, че и до днес не са открити масови гробове! Но дори и да бяха открити - как са преброени 74 порезни рани върху труп престоял минимум три години под земята?

Как разбраха „историците“, че са убивани свещениците в групи по 20 души и са били над 200 души, а масовият гроб не могат да го намерят? Ако има свидетел на убийствата, той би трябвало да е казал и къде е масовият гроб! И ако е намерен такъв масов гроб, то защо в костницата на Сурдулица има само 10 ковчега? При 4 000 жертви, би трябвало във всеки ковчег да има кости на 400 души???

„В Сурдулица е погубен и митрополит Викентий от Скопие, а неговия труп е изгорен след дълги мъчения.“

Човек трябва много да се чуди, дали „историците“ умеят да

мислят? Веднъж казват, че избиват жените и децата на жертвите, за да няма свидетели, а след това казват точно обратното – изгорен е митрополит Викентий от Скопие, като е създадено условие за показност и наличие на много свидетели!

8. Как разбраха сръбските историците, че са 4 000 убитите, след като още не са открити масовите гробове?

Четем – „Трупове са погребани в околността на Сурдулица – Дълбока долина, Калифер, Занкова Ливада, Влашки дол, Радичева нива, Дубрава, Романовачки поток, река Върла, Янкова ливада, Пискалица, Попов мост и много други локации, които и до днес не са открити.“

Тук „историците“ си признават, че има „много други локации, които и до днес не са открити“! Като не са открити къде е тогава престъплението? Няма труповете, няма масови гробове,

а вече имаме обвинени за убийствата - Българската армия! Изключително лъжлива хипотеза върху която се гради цялата тази голяма историческа лъжа!

Имаме го самопризнанието за отсъствие на масови гробове до този момент, въпреки, че се знаели местностите, в които уж такива гробове имало! Това означава, че няма никакви доказателства за 4 000 убити сърби. Но дори и да приемем, че се намерят масовите гробове, как ще се разбере, дали това са сърби убити от Българската армия или граждани на кралство Сърбия от българското малцинство, убити от сръбските бандити или сръбски бандити убити от албански части? Кой има интерес да представя обвинение в убийство някого, преди да е открито доказателство за престъпление – на този въпрос трябва да си отговорим?

Според мен – само убийците имат интерес да отправят такива обвинения!

Няма и да се открият от сърбите, такива локации от масови гробове, защото просто ги няма по тези места. Тези „локации“ съществуват само в мозъците на сърбокомунистите! Локации за убийствата на етнически българи трябва да се търсят на остров Бели оток, Св. Гъргур и другите Лагери на смъртта в бивша Югославия.

9. Коя държава е издала пощенска марка с костницата от Сурдулица?

Четем – „След приключването на работата на комисията сурдуличани предвождани от поп Сребрен Благойевич събрали земните останки на жертвите. Тогава се появява и идеята за повдигане на паметната костница, а първото приложение са 40 „наполеона“ намерени при една от жертвите. Основоположния камък е поставен 1922 година. Година преди това крал Александър и пощата на Кралство Сърбия са издали марка на стойност от един динар.“

Това е лъжа, която показва, че видните „историци“ не са научили историята на собствената си страна! През времето, когато се твърди, че Кралство Сърбия е издало пощенска марка с Костницата в Сурдулица, на политическата карта на света вече не е съществувала държава с име Кралство Сърбия!

Малка историческа справка. До започването на Първата световна война съществува Кралство Сърбия. В хода на войната на 6 октомври 1918 година в Загреб се обявява създаването на „Държава на словенци, хървати и сърби с център Загреб. На 1 декември същата година тази държава се преобразува в „Кралство на сърби, хървати и словенци и чак след войната през 1929 година се обявява създаването на следващото държавно формование - Кралство Югославия. И така, пак питаме, как така в Кралство Сърбия е издадена въпросната пощенска марка, когато такава държава през 1921 година вече не е съществувала?!

Но да продължим нататък. Докато по думите на сръбските

историци български войници са се занимавали да събират и превозват сръбската интелигенция до Сурдулица, за да я избият след това да видим какво е трябвало да прави всъщност българската армия по същото това време.

10. С какво е заета Българската армия през Първата Световна Война?

Българска армия заема фронт от Орфанския залив на Бяло море до Елбасан в Албания. Дванадесет дивизии заемат равномерно шестстотинте километра окопи и блиндажи. Резерви няма. Храната за нашите войски е оскъдна, дажбите намаляват всеки месец. Мисълта за крайна победа отдавна е напуснала българското общество. Въпросът е как да се спечелят изгодни следвоенни условия за бъдещето на страната. Всички особено се боят от окупация на страната от войски на съседите - Румъния, Сърбия и Гърция. Румънският политически елит иска всичко до Стара планина, Гърция - всичко до Пловдив, а Сърбия - до Места и Искър.

Генералното настъпление на съглашенските армии в Македония започва в средата на септември 1918г. Планът предвижда българската отбрана да бъде разкъсана в два пункта - Добро поле и Дойран. Двете настъпващи колони трябва да се съединят край Скопие и да затворят в "чувал" цялата Българска армия във Вардарска Македония (600 000 бойци). При Добро поле настъпващите френска и сръбска армия успяват да изтласкат след тридневна епична битка трите български полка. Техните генерали обаче с ужас оглеждат оголените си флангове.

Англичаните (4 дивизии) и гърците (2 дивизии) са пред Дойранските позиции на 9-а плевенска дивизия, командвана от **генерал Владимир Вазов** / брат на патриарха в българската литература - Иван Вазов /.

Атаката на шестте Съглашенски дивизии на 16 септември е предшествана от мощна артилерийска подготовка. Триста и петдесет хиляди снаряда са изиспани върху българските окопи. Те и телените заграждения са изтрети от лицето на земята. Българските загуби са... 9 убити и 40 ранени! Останалите 34 500 са дълбоко укрити в бетонните бункери на петте паралелни позиции, които ген. Вазов търпеливо е **изграждал 2 години**.

Забележете - българският войник не си губи времето с безсмислено разкарване на арестанти из Сърбия, а прилежно се готви за бойни действия. Народ, който е неспособен да управлява собствена армия е неспособен и да воюва. За това му се налага да храни чужда окупационна армия - такива са законите на войната! Лесно е да запалиш Първата Световна Война, но бойни действия с приказки не се водят! Когато чуете от сърбин израза „български окупатор“, знайте, че това е самопризнание за некадърността им да водят бойни действия! Забелязали ли сте, че през последните войни сърбите са винаги окупирани? А нашата армия е винаги окупатор, на собствените си територии и на собственото си поробено население!

И всеки българин с гордост трябва да знае, че до сега не е пленено нито едно българско бойно знаме в цялата военна история на България !!!

На 17 септември 22-ра и 26-а английска и гръцката Серска дивизия тръгват на щурм срещу българските окопи. Измъкналите се от бункерите българи поддържат такъв плътен огън, че до окопите стигат едва 20-30% от атакуващите. А там ги посрещат с контраатака "на нож". "В края на деня 22-ра и 26-а дивизия бяха анихилирани", пише в английската военна история. Тоест - напълно унищожени. Гръцката дивизия също. Англичаните отчаяно пробват да пробият и в следващите два дни. Стопена е още една дивизия. Опитват пробив в стика между 9-а и 11-а македонска дивизия, заела фронта по Беласица с останалите им две дивизии - 23-а английска и гръцката Критска дивизия. Македонците ги пускат на петдесет метра и ги избиват от упор с картечните си роти и с току-що доставените им немски огнестрелни оръжия. Бойците на двете дивизии измират в адски мъки.

В края на щурма 9-а плевенска е загубила 494 убити, англичаните 47 000, а гърците - 12 000. Подобна бойна победа сърбите са неспособни дори и да сънуват!

На 20 септември разузнаването на ген. Вазов му докладва, че пред него няма вражески части. Вазов пита София да настъпи ли към незащитения вече от никого Солун. Не му разрешават, но използват победата, за да изтръгнат точка в споразумението за примирие, подготвяно именно в Со-

лун от българска делегация, водена от Андрей Ляпчев, България да не бъде окупирана от войски на балканските държави. В края на септември тридесет и четири хиляди бойци на 9-а дивизия, оттеглили се в пълен ред и спечелили най-голямата военна победа в историята ни, маршируват по улиците на Плевен. През 1935 г. генерал Вазов пристига в Лондон за среща на ветерани от войната. **Той е посрещнат от домакинните на гара Виктория със сведени в знак на почит и уважение знамена на всички съглашенски полкове, сражавали се при Дойран.**

Командващият церемонията дава заповед: „Сведете знамената! Преминва победителят при Дойран!“

Никой не би посрещнал Командир на Армия със сведени за почит знамена, ако армията му се е занимавала с убийства на беззащитни жени и деца! Това е истината - Сърбите нападат български градове и избиват жени и деца, докато българският войн е печелил битки на бойното поле!

Всеки, който се чувства истински българин трябва да се гордее с победата на българският войн при Дойран!!!

/Пояснение - при описване победата при Дойран, съм използвал материали от Националния исторически музей/.

11. Как е установено числото на броя на жертвите в Сурдулица - 4 000 ?!

Четем: „Антрeфилe:

Когато е приключила Първата световна война, в Сурдулица е пристигнал известният лекар Арчибалд Райс, който по това време е бил на чело на Международната комисия за военни престъпления. Той тогава е записал, че броя на Сурдулишките жертви е между 3 000 и 4 000 и че някои от тях са погребани живи.

Въпреки, че не са открити масови гробове, да приемем тази хипотеза за истина. Никъде не е казано, че тези жертви са сред сръбското население! Нещо повече, в тази територия, както казахме вече по-горе е имало изключително българско население още от Турско робство и Сурдулица е била в границите на Българската Екзархия - фактът е потвърден от Османската империя, която в никакъв случай не може да се определи като симпатизираща на България! И още нещо - забележете: доктор Арчибалд Райс твърди, че броя на **Сурдулишките жертви** е между 3 000 и 4 000, а не на **сърбските жертви!**

Нека да разгледаме вероятна ли е хипотезата - **В район населен с българи, въпросните жертви от Сурдулица да са от български етнос, избити от сръбските мародери „от съпротивата“?**

Ако в края на 19 и началото на 20 век, в Сурдулица живеят предимно българи, то през 1962 год. вече живеят предимно сърби! За период от 40 години от събитията през Първата Световна Война, броят на българите намалява! Сурдулица като общински център, започва да приема към себе си и села от Цариградска и Босилеградска общини! Идеята е повече от прозрачна - да се асимилира българското малцинство от Западните покраинни. Към Сурдулица са присъединени следните села с преобладаващо население от български етнос - Божица, Топлидол, Паля, Клисюра, Кострошевци, Драинци, Стрезимировци.

През 2002 година в Сърбия се провежда преброяване на населението! Да видим какъв е етническият състав в Сурдулица от това преброяване, според официалните сръбски власти!

Според преброяването на населението през 2002, година Сурдулица има 10 914 жители. От тях: 83,45% са сърби, 10,77% - цигани и само 1,79% са българи!? Останалите народности като югославяни?, македонци и черногорци са под 1%.

Така в един град с преобладаващо българско население в началото на 20 век, за почти сто години, българите са станали шест пъти по-малко от циганите, а сърбите са доминирали със 83,45%. Тоест над 46 пъти повече от българския етнос!

А какво става с българите от община Сурдулица, почти сто години след напускането на Българската Екзархия. Преобладаващото българско население се е стопило до неузнаваемост / като, че ли е пометено от мор!/, докато сръбското се е увеличило в пъти. От статистиката се вижда, че сто и седемнадесет души в община Сурдулица са българи и 196 души са българите в общинският център! Нещо се е случило с българите в община Сурдулица като цяло! Буквално като, че са унищожени физически - в пет села има само по един българин. Това поражда следващия въпрос.

13. Дали са избити сърби или са избити българи?

Получава се нещо изключително странно – сърбите твърдят, че са избити техни сънародници, а фактите говорят точно обратното – изчезнали са голям брой етнически българи, докато сърбите са се увеличили в пъти! Тези факти подреждат една друга цялостна картина – Прав е доктор **Арчибалд Райс, който по това време е бил на чело на Международната комисия за военни престъпления. Броят на Сурдулишките жертви е между 3 000 и 4 000** и някои от тях са погребани живи. И правилно е казал – Сурдулишки жертви, а не сръбски! Избити са нашите сънародници от сегашната община Сурдулица. В резултат на това сръбското население в района се повишава в многократно, а населението с български произход е намаляло в пъти! Ето защо сърбите издигат в този момент въпроса за Костницата – искат да прикрият геноцида, на който са подложили българското малцинство в областта Сурдулица!

Както разбираме, Международната комисия за военни престъпления е установила 4 000 жертви и това е отчетено в Ньойския договор от 1919 год. България е трябвало да плаща за нещо, което изобщо не е извършила! Видяхме, че въпросните масови гробове и до днес на са намерени! Сърбите са се подиграли с целия български народ и са го подложили на лишение и цинизъм. Заради тези и други подобни лъжи, на България е било наложено да заплати 22% от цялото си национално богатство по оценки за 1911 година, като по този показател репарациите са по-тежки от наложените на Германия с Версайския договор. Това означава, че е време да се преразгледа отново Ньойският договор и да се получат обратни компенсации от Сърбия, – например, връщане на Западните покрайнини, преразглеждане на парична компенсация с лихвите, количеството добитък, каменните възглища и пр.! А клаузи за бъдеща преоценка на Договора, има предвидени.

Сега се вижда ясно кой има интерес да избие българското население в Сурдулица! Повече избити българи – повече кости в Костницата – повече компенсации за победена Сърбия, повече лъжи към Международната комисия за военни престъпления – повече българска територия! „Колкото повече – толкова повече!“ - това е девизът на сърбите!

14. Какво означава думата „братство“ според сърбите?

Четем : „ - След освобождението на Сурдулица, комунистическата власт, заради политиката на братството и единството с българския народ, „забрави“ за Костницата“. Тито е разрешил на стената на училището да се сложи плоча, че тук е имало Костница. Паметната костница е възстановена едва през 2004 година.”

Тук въпросните „историци“ чистосърдечни си признават, че са били мекерета на комунистите и не са споменали на Тито за Костницата, заради политиката на братство нямайки смелост да кажат собственото си мнение! Явно, това е душевният мир на „историците“.

Всички знаят, че през 1948 год. настъпва разрыв в отношението между Тито и Сталин и тогава започва насаждане на откритата омраза към българския етнос в Сърбия. Ако имаше масови гробове, Тито непременно щеше да използва този факт.

Думата „братство“ трябва да се разясни от сърбите, защото неговото разбиране за братство е диаметрално противоположно имайки предвид участта, която е сполетяла моите сънародници в Сърбия.

По времето на Тито, хиляди българи са арестувани и изпратени в лагерите на смъртта – Голи оток / наричан често – Титовите Хаваи/, Св. Гъргур и пр. Самият каменист остров е определен за лагер на смъртта от ... черногореца Милован Джилас – един от авторите на македонската азбука! На остров Голи оток / остров в Адриатика/ е изпратен за пет години и българския писател от Скопие - Венко Марковски. За о.Голи оток пише в спомени си той в „Островът на смъртта“.

Според официалните преброявания, през 1948 г. в Югославия има 61 140 българи; през 2002 г. те са едва 20 500. Две трети от българите са се „стопил“ за около 50 години! Ако за сърбите това е „братство“, то аз наричам това – геноцид!

Още не изсъхнало мастилото на статията ми и получаваме нови факти за мародерствата на сръбската армия и продължаващата

още политика на държавен тероризъм. Това са наследили внуците на сърбите от своите деди – избиването на невъоръжени жени и деца, неучастващи в бойни действия! Дори и башибузукът е бил по-милостив към поробените по времето на Османската империя! Днес четем по сръбските вестници абсурди, в статии със заглавие „Сръбският парламент се извини за клането в Сребреница“.

„Сръбският парламент осъжда категорично престъплението, извършено срещу босненското население на Сребреница през юли 1995 г., съгласно решението на Международния съд в Хага“

Само изверги могат да се гаврят така с хората. Какво значи „престъпление“? Нима това е престъпление? Трябва да се употреби точната дума – ГЕНОЦИД! Това е истината, която светът иска да чуе!

А какво значи думата „извини“? Извинението върши работа само, ако не са ми донесли на време сръбска скара в някой сръбски ресторант. Кой трябва да плаща сега репарации? Я сега да плати 100 милиарда евро за 8 години / преди 100 години, България има задължение от 2,5 милиарда златни франка плюс кръвнина/ и да отцепят една територия от 15000 кв. км. от Сърбия, като се навлезе навътре в територията и на 70 км, и населението от порядъка между петстотин хиляди и един милион души да загуби всичките си права! Да съборят църквите, да забранят изповядване на религията, да ги накарат сръбския етнос да учи друг език, да премахнат сръбските училища, да разкъсат села и градове на две така, че да останат в територията на различни държави, да създадат график за предаване през годините на бикове, млечни крави, коне, мулета, овце, волове плюс 50 000 тона каменни възглища за 5 години и още продукти, докато всичко достигне не по-малко от една четвърт от националното богатство на Сърбия от началото на войната. Тогава ще разберат всички, че Сърбия действително съжалява! Защото на нас точно това ни се случи като повече от репарациите са вследствие лъжите на сърбите за несъществуващи масови кланета и гробове!

Доказателствата са налице! Сърбите сами си признават за геноцида в Сребреница. Сръбските идеолози на Държавния тероризъм ги видяхме в Хага.

Историята може да бъде фалшифицирана. Но някои фалшификатори имат поне съвест. Но за „историците“, писали статията във „Вечерни новости“, човешките добродетели „съвест“, „срам“ и пр. са непознати. Още ходят до късна доба из полята да ровят по поляните и да търсят несъществуващи масови гробове. Тъквата несполосана статия и толкова нелогически свързана – не съм чел до сега!

Детонатор за етническият мир

Съобщение за медиите на ДСБ

Демократичният съюз на българите остро осъжда обявеното за 29 май т.г. полагане на кости на тнр. „сръбски мъченици избити от българските окупатори през Първата световна война“ в новоизградената паметна костница в град Сурдулица от Епархия Вранска, църковна община Сурдулица и Сдружение „Стара Сурдулица“.

Имайки предвид, че инициатор на това начинание е Сръбската православна църква известна като носител на крайния великосръбски национализъм, ДСБ припомня за трагичните събития в началото на деведесетте години на миналия век когато бяха проведени подобни погребални церемонии организирани в Босна с препогребването на костите на „сръбските мъченици избити във Втората световна война от хървати и мюсюлмани“. Те послужиха като детонатор в обществото който взриви етническият мир и доведе до ужасна гражданска война в която бяха избити над 200 000 души, тежки материални разорения и над 5 милиона разселени лица.

С оглед на това, че в Сурдулица живее смесено българско и сръбско население ДСБ изразява опасение, че изграждането на такава костница може да противопостави българското и сръбското население, да взриви гражданския мир и да доведе до етническо напрежение. Новоизградената паметна костница се намира в двора на училището „Никола Тесла“, което е недопустимо от педагогическа и възпитателна гледна точка, защото учениците от българска народност трябва да живеят с чувство за вина и срам за това, че са българи, а от друга страна, при учениците от сръбска народност може да се увеличи нетърпимостта и омразата срещу тях.

Освен това, ДСБ изразява съмнение в „историческите твърдения“ според които в Сурдулица българската армия е избила три, четири, шест, десет или петнайсет хиляди души?! Такова произволно лицитиране с цифри без да са намерени съответните масови гробници и без да са направени есхумации на скелети и експертни изследвания от независими специалисти за времето, начина и извършителите на евентуалните престъпления, ясно показва несериозността на подобни твърдения и тяхната политическа преднамереност.

ДСБ припомня, че на базата на подобни фалшификации за извършени престъпления от българската армия в края на Първата световна война, България в Ньой е била наказана с тежки военни репарации и предаване на Сърбия изконни български територии населени с българско население. С издигането на паметната костница след един век се прави опит за материализиране на тия фалшификации и оправдаване на асимилационната политика срещу българското население в Сърбия.

Твърденията за „престъпленията на българските окупатори“, е класическа замяна на тезата за да се прикрие безспорната историческа истина, че Сърбия е окупирала български територии по Ньойския договор и в продължение на девет десетилетия е провеждала невиджана досега политика на национална асимилация срещу българското население вследствие на която изчезнаха четири пети от него. Изграждането на костницата в Сурдулица е продължение именно на тази политика и има за цел да претопа и ония преостанали българи които все още имат куража да

се декларират като такива.

Изхождайки от правата и интересите на българското малцинство, от новите реалности на Балканите и Европа и от европейското бъдеще на Сърбия, ДСБ призовава Вранска епархия, Църковна община Сурдулица и Сдружение „Стара Сурдулица“ да престанат да призовават призраците на миналото и да се обърнат към бъдещето!

В противен случай, ДСБ има пълно морално право да настоява за изграждане на паметник на невинните жертви избити на 15. 05. 1917 година в Босилеград от страна на разбойническата чета на Коста Йованович Печанац.

ДСБ призовава Министерството на външните работи на Република България да отправи остър протест пред сръбските власти и Сръбската православна църква срещу тенденциозното издигане на такива костници които генерират омраза и етническа нетърпимост между българи и сърби. Същевременно призовава българските и сръбските историци да съгласуват усилията си за да се установи историческата истина и да се избегнат нейните едностранчиви и политически интерпретации.

Председател: Драголюб Иванчов

България намира костницата в Сурдулица за смушаваща

България намира откриването на костницата в Сурдулица за смушаващо. Това мнение е изразил Марин Райков, заместник-министър на външните работи, пред държавния секретар на Министерството на външните работи на Сърбия Мирко Стефанович. Дватама имаха среща в понеделник в рамките на еднодневното работно посещение на министър-председателя Бойко Борисов в Белград, предаде специалният пратеник на Агенция „Фокус“ Денка Кацарска. Срещата е била по указание на министър-председателя. Не е време да градим гробници в училищни дворове. Особено е важно, когато малките българчета излизат от училище, да не виждат това в училищния двор, е посочил Марин Райков. Костницата в Сурдулица е планирано да бъде открита на 29 май и е посветена на сърбите, загинали от „българските окупатори“ през Първата световна война. Срещу нея остро реагира местното българско население, а българският посланик Георги Димитров постави въпроса на дипломатическо ниво. Въпреки това обаче засега няма индикации, че костницата няма да бъде открита. С поставянето на въпроса от заместник-министър Марин Райков по време на официалното посещение на българския премиер, размяната на мнения за костницата в Сурдулица е станала на най-високо държавно ниво. Българската делегация е останала с впечатлението, че има разбиране от сръбска страна, ако не от политическа и дипломатическа, то поне от човешка гледна точка, че когато децата са на училище, не трябва да виждат тази костница.

Здравния дом в Босилеград чака съдбата на Ветеринарната лечебница

Д-р Симеон Арсов е роден на 01. 01 1961 в с. Горна Лисина. Основно училище и гимназия е завършил в Босилеград. През 1985 година завършва медицина във Висшата медицинска академия в София. На следващата година постъпва на работа в Здравния дом в Босилеград и работи в здравната станция в Горна Лисина и други села в Босилеградско. В периода 1997-2000г. специализира обща медицина и работи като началник на стационара в Босилеград.

През февруари в Босилеград се пронесе новина че д-р Симеон Арсов е напуснал Здравния дом в Босилеград и е заминал на работа в Окръжната поликлиника в Кюстендил.

Г-н Арсов, защо напуснахте Здравния дом в Босилеград?

Всичките които навремето завършихме в България, бяхме обект на специално наблюдение и обект на особено пренебрежително отношение когато се завърнахме в Босилеград. Имаше едно общоразпространено становище: български лекар, голяма работа, кой ли не е завършил в България! Един вид, там са ни подарили дипломите без да се явяваме на изпити и упражнения и ние нищо не разбираме от медицина. Отделно че на политически план винаги ни смятаха за политически съмнителни и ни етикетираха като „българофили“ за разлика от „патриотите“ които са завършили в Сърбия или Македония и винаги се считаха за една педя по-високи. Към моята професионална подготовка винаги се отнасяха с недоверие и пренебрежение. Обаче, със същата професионална подготовка аз постъпих на работа в държава членка на ЕС и там моите професионални умения и лични способности бяха оценени и затова съм назначен на работа а не заради обичайните маюграждански маниери както у нас.. И съм благодарен на моите врагове че ме тласнаха към една много висока професионална среда.

Аз напуснах точно заради това пренебрежително отношение от страна на вечния, несменяем управител на Здравния дом в Босилеград прим. д-р Крум Накев. Неговия „патриотизъм“ си имаше и все още има конкретни финансови измерения във вид на поне три заплати които продължава да получава с мирна съвест: една от общинския съвет, втора от лекарската комисия и третата от Здравния дом където се води на работа. Получава и добавъчни награди като най-добър ръководител, така че неговите месечни приходи към днешна дата са около 120 000 динара или 1200 евро и то при положение, че имаме най-лошото медицинско обслужване в цяла Сърбия.

Вие знаете в какви условия живее нашия народ, а при нужда от специализирана и спешна медицинска помощ хората просто умират в линейките на път за Сурдулица. Отделно, че в процеса на предстоящите реформи на здравеопазването в Сърбия Здравния дом в Босилеград няма друга перспектива освен катинар.

Имало ли е някаква специална дискриминация към вас като лекар и като човек?

Да, ето мога да ви разкажа няколко случая. Здравния дом имаше три апартамента и единия бе предназначен за мен. Самият д-р Накев тогава ме качи в колата да огледаме апартаментите и ми предложи да си избира най-добрия. Отидохме, огледахме, д-р Накев извади метър за да измери димензиите за кухненските елементи и аз го послушах и ги купих. Накрая не ми даде апартамента а го взе за себе си, въпреки че и до днес не се нанесъл в него а може и да го е продал или го издава под наем.

Четири години след това общината раздаде три строителни парцели за семейни къщи: на полицията, на Общинския съд и на Здравния дом. Този на Здравния дом беше предназначен за мен. Проблемът се реши, платихме си стойността на парцелите, тогавашния началник на полицията Стаменко Пенев и председателя на Общинския съд Никола Димитров дойдоха на място да подпишат документите, но Крум Накев не дойде. Тогава съдията Никола Димитров каза че той е „голям директор“ и ни по съвета да отидем при него, да го молим и така той най-накрая подписа. А той много добре ЗНАЕ защо трябваше да подпише!

Или друг случай, през 2000 година по време на бомбардировките, бях на работа в с. Горна Лисина когато д-р Накев с личния си шофьор, който иначе „по американски“ седи с вдигнати кра-

ка под носа му на бюрото, и „министърката на босилеградското здравеопазване“ дойдоха да ми кажат че е започнала война и ми докараха някои медицински материали. Веднага след тях дойде военния куриер и ми донесе призовка за мобилизация! Когато отидох, разбрах, че някой бе нагласил работата аз да сменя някакъв офицер който имал малки дечица, та ако случайно загине те да не останат сирачета. Моите деца тогава никога не интересуваха. Ако откажех да отида, можете да си представите какъв предател съяха да ме изкарат особено като се има предвид че съм завършил в „чужбина“.

Или трет случай. В продължение на два месеца завърших ехография на корема в Медицинска Академия в София в Центъра за образна диагностика, в престижен световен университетски център, със съвременна медицинска апаратура и най-модерни ехографи. След като се върнах д-р Накев ме сложи да работя на един от най-старите апарати.

След време в Здравния дом постъпи донация на ехограф, д-р Накев ме извика за консултант и аз препоръчах един от най-модерните апарати. Когато апарата бе докаран, д-р Накев не ми поволу даже и да го видя, сложи си го в неговата стая и сега на него работи кой сvari, но не и аз който съм преминал обучение за работа с такъв апарат. Освен това, бе забранил да се издават здравните картони на пациенти и бе забранил на сестрите да ги изнасят на третия етаж при мен. На всички лекари е дал ординация а на мен ми бе казал да работя от 10 часа в която и да е стая, където намеря свободно място. Случвало се е всички стаи да са заети и аз няма къде да прегледам пациент. А според лекарската етика пациента трябва да е сам с лекаря по време на преглед, да има пълно доверие между тях и разбира се лекаря да пази тайните му. А не както се прави у нас – след петнайсетина минути, още диагнозата не е окончателно поставена, всички клюкарстват и целия град знае кой от какво боледува.

Така че аз просто се чудя на младите които искат да постъпят на работа в Здравния дом в Босилеград, който вече е доведен до състоянието подобно на това във Ветеринарната станция. Отделно че служи за политически назначения на хора които уж карат някакъв стаж а няма място къде да седнат.

Въпреки това, не съжелявате ли че бяхте принудени да напуснете родния си град, пациентите които ви имаха доверие?

Не, не съжелявам. Защото да се работи в такива условия и с такива ръководители е истинско престъпление към болните. Съжелявам само че не го направих по-рано. Не бих се върнал никога на работа в Здравния дом в Босилеград освен ако някой ми наложи да им стана директор! Под други условия не. Сега работя на ново работно място за което съм учил и завършил и наистина се чувствам като лекар, а не като в Босилеград – машинописец!

Искам обаче да подчертая, че в Здравния дом има хора на които съм задължен и благодарен. Когато се разболях от хипертонична криза вследствие на високото кръвно налягане придобито частично и поради тия условия на работа за които ви говорих, единствените колеги които ме посетиха бяха д-р Данка Йорданова и д-р Борис Гелев. Искам специално да благодаря на д-р Драган Ангелов който спаси живота на дъщеря ми и им пожелавам здраве и успех в работата. На моите пациенти препоръчвам да се обръщат към д-р Борис Гелев.

И все пак, има много пациенти и хора в Босилеград за които съжелявам, че трябваше да ги напусна.

За други изобщо не съжелявам, те заслужават само презрение. Това са ония, със „шайкачите“, които на 7 февруари 1992 година, заслепен от великосръбската пропаганда, в Лисина организираха митинг срещу ДСБЮ и България и крещеха по микрофона, че имат „само йедну домовину, Србию“, днес имат българско гражданство и карат не по една, а по две коли с български регистрационни номера даже и джипки за лов отгоре! Искам да им напомня, че България е много по-благородна държава щом не отхвърли собствените си ренегати, така както сръбската политика ги използва тях и ги захвърли като стари парцали на бунището на историята.

Интервюто взе: Иван Николов

Казусът Спаска Митрева

Нека се обединим и сложим край на политическата гавра и разправа с една българска майка и нейното невръстно дете! Българи, да се обединим и призовем нашите политици, да поискат от управляващите в Македония да спрат агонията, застрашаваща все повече

живота на Спаска Митрова и тригодишната ѝ дъщеричка Сузана! Знаем, че бедите на нашата сънародничка започнаха още през 2005 година. Тогава 22-годишна, студентката от ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, Спаска Митрова заяви българския си произход и кандидатства за български паспорт у нас. Властта в Македония започна психически тормоз, чрез съпруга ѝ - Воислав Савич, безработен сърбин, с досие на наркозависим в полицията на Гевгелия. Пет години оттогава, тя е подложена на издевателства, унижения и заплахи за живота ѝ – ежедневно, без повод, организирано и последователно. Съдбата ѝ скандализира България с ужасяващия факт, че самодни след като през 2007 година се роди дъщеричката ѝ Сузана, съпругът на Спаска, сугестиран от македонските репресивни власти, започна дела за оспорване на родителските права на майката на невръстното кърмаче. Новороденото беше отвеждано с полицейски разпоредби, буквално откъсвано от гърдите на родната си майка. В края на юли 2009 година Спаска беше арестувана и хвърлена в най-ужасяващия затвор на Балканите - „Идризово“. С изфабрикувано решение на съда за неосигурен достъп до детето, с абсурдното изискване, въпреки раздялата на съпрузите – бащата да има „легло“ в дома на родителите на Спаска, където тя вече живее. От 27 юли – до 8 октомври 2009 Спаска излежа тримесечна присъда в „Идризово“, затвора, за който ръководителят на мисията на ЕС в Македония Ерван Фуере, посетил Скопие на 5 февруари 2010, се изрази така: – „...части на затвора са толкова деградирани, че са по-лоши от бежанските лагери в Южна Америка или от затворите за малолетни в Южноафриканската република от времето на Нелсън Мандела!“

Посланикът беше цитиран от македонския вестник „Дневник“ и от цялата международна преса. По време на това посещение, българският депутат, член на делегацията на същата мисия - Евгени Кирилов, обърна сериозно внимание на посланик Фуере, че в същия кошмарен затвор е била хвърлена и държана три месеца Спаска Митрова, че е била бита, малтретирана психически, заплашвана да бъде ликвидирана, ако не се откаже от българския си произход. Става ясно, че от седем месеца майката не е виждала невръстната Сузана. Въроръжена до зъби полиция охранява дома на бащата Воислав, защото българите в Гевгелия са настръхнали; детето се малтретира, когато пита за майка си, лъжат го, че тя го е изоставила. Делата за попечителството се проточват нарочно, в опит да сломят Спаска, да я обявят за психически болна, за да ѝ отнемат детето. Слава Богу, на последното заседание на 17 февруари т.г. по делото за попечителство беше предоставена категорична лекарска експертиза за абсолютно здраве на Спаска Митрова?! Вместо да вземе категорично решение да върне на майката отнетото дете, съдът отложи, за кой ли път, делото - за 24 февруари т.г. Обръщаме внимание на безумния и абсурден мотив за това отлагане: – „Майката Спаска Митрова е вече осъждана?! и лежала в затвора!“, което се прибавя като ново обстоятелство към делото?! Смятаме това за сигнал, че в началото на 21 век се подготвят безпрецедентна по сталиновски методи - разправа с личността. Ако малката Сузана бъде насилствено отнета от майката, чрез този напълно изфабрикуван и замислен от самото начало като политически процес, македонските власти ще постигнат двоен резултат: сплашване на всички българи в Македония, а личната трагедия ще е - съсипване живота на една смела българка, и тази на невинната ѝ робца.

Дали заради намесата на посланик Ерван Фуере, но са допуснали Спаска да се види само за 5 часа с дъщеричката си. Майката е била ужасена от вида на детенцето - напълно травмирано, стресирано и уплашено да я назове „мама“. Успяла да разбере някак, от вече тригодишната Сузана, че са ѝ казали, че майка му е много лоша, че е изоставена от нея. Как е възможно така да се издевателства върху едно напълно безпомощно дете, умът не го побира! Майки и бащи, родители, можем ли да допуснем, и ще оставим ли, в началото на 21 век, да се унижават и унищожават две невинни човешки съдби, и на колко ли още българи в Македония, за които не се чува? Проблемите на Спаска се умножиха като българка в Македония, и от това че стана член на ЦК на РАДКО – организация създадена през 1993 г., изповядваща християн-демократически ценности, води ЛЕГАЛНА борба за промяна на Конституцията и признаване на българите като държавнотворен фактор в БЮР Македония, поставя настоятелни искания за признаване на българския език като равноправен с другите; настоява за възстановяване на българското образование, а там където е възможно и учредяването на български църковни институции в Република Македония. Затова удряме камбаната, за да събудим нашия политически елит и да му припомним, че в България има отдавна гражданско общество, което ще ги осъди, ако не направят всичко възможно за събирането на майката с детето ѝ. Да не оставяме развихрилата се фашизоидна мимикрия на самозабравили сърбомани в Македония да успее в инсинуациите си! А на световната общественост ще кажем – искаме помощ от всички вас!

Разчитаме на Франция и Германия, на целия Европейски съюз, както и на Евроатлантическата солидарност, на установени демокрации като Съединените Американски Щати. Мечтаем и Русия да чуе призива ни. Да проглушим света, но да върнем при себе си малката Сузанка, която всеки нормален българин, сигурни сме, припознава като свое дете. И, да подкрепим твърдо, проявилата изключителен житейски героизъм и стоицизъм, българска майка - Спаска Митрова. Ако не го сторим, ще живеем с гузна съвест. А и ще получим подобаващо възмездие от нашия Бог, Спасителя, в чиято нравственост така ревностно се кълне целият Християнски свят!

Писмо на Европската комисия

Соопштение за медиумите:

Генералната дирекција „Проширување“ на Европската комисия испрати писмо до претседателот на Бугарскиот културен клуб – Скопје во врска со драстичниот случај на нарушените човекови права на младата мајка Спаска Митрова, која поседува македонско и бугарско државјанство. Како што е познато, минатата година г-ѓа Митрова беше фрлена зад решетките на зловештиот затвор „Идризово“ заради спорот за родителските права, согласно средновековната политички мотивирана пресуда на судовите на Република Македонија, по што нејзината малолетната ќеркичка беше насилно одземена и држена изолирана од мајката (и покрај тоа што на Спаска и беше досудено правно старателство над детето и македонски психиатри ја установија нејзината потполна адекватност и пригодност како родител).

Во писмото се вели дека, Европската комисия ги регистрира општествените тревоги породени од овој случај. „Дозволете ми да Ве уверам, дека Европската комисия ги следи одблизу тековните реформи во правосудството на земјата, бидејќи тоа е основен елемент на Копенхашките политички критериуми за членство. Оценката на последните развитија ќе биде објавена оваа есен во извештајот на Комисијата за прогресот на земјата“.

Понатаму писмото ја советува Спаска Митрова да добие висококомпетентна правна помош и да се обрати кон Меѓународниот суд за човекови права во Страсбург, по исцрпување на процедуралните можности на македонскиот судски систем. Писмото е потпишано од Кристиан Хедберг, началник на Оддел „Бивша Југословенска Република Македонија“ во Директорат „Хрватска, БЈРМ и Турција“ на Генералната дирекција „Проширување“ на ЕС.

Закона на смъртните е над Божия Закон?!

“Никога не съм очаквал милост от немилостивите.”

И. Николов

Брате,

С голяма горчивина в сърцето си, разбрах за премядието, което ти се е случило – да бъдеш съден от служител на Православна църква Отец Миодраг Драшко в граждански съд. Трудно ми е да си представя как един Божий служител, обвинен в кражба – не опитва да оспори твърденията ти. Та кражбата е записана в Десетте Божи заповеди - Изход, глава 20, стихове 15 и 16:

15 Не кради.

16 Не свидетелствуй лъжливо против ближния си.

Записана е и в Второзаконие, глава 5, стихове 19 и 20

19 Не кради.

20 Не свидетелствуй против ближния си лъжливо свидетелство.

Недоумявам още - как може да се освещава оръжие, носещо огън и смърт сред хората, когато Бог е разпоредил във Второзаконие, глава 5, стих 17 и Изход, глава 20, стих 13 - Не убивай.

Още по-трудно ми е да си представя, как един Божий служител е турил закона на смъртните човеци над Божия Закон?!

Единствените хора, за които Бог казва, че се прекланят пред законите на смъртните, а не пред Божиите закони са фарисеите и книжниците. Да видим в Евангелие от Матей, глава 23, как Исус Христос се отнася към подобни люде:

2 На Моисеевото седалище седят книжниците и фарисеите;

3 затова всичко що ви заръчат, правете и пазете, но според делата им не постъпвайте; понеже говорят, а не вършат.

Фарисеите са завладели и църквата. За тях няма съответствие между думи и дела – по това можем да ги познаем.

5 Но вършат всичките си дела, за да ги виждат хората; защото разширяват филиактериите си, и правят големи полите на дрехите си,

6 и обичат първото място при угощенията, и първите столове в синагогите,

7 и поздравите по пазарите, и да се наричат от хората: учители.

8 Но вие недейте се нарича учители, защото Един е вашият Учител, а вие всички сте братя.

Показност пред хората – това е другата отличителна черта на фарисеите. Когато извършат нещо малко, винаги го възхваляват до небесата.

Нашият Бог Исус Христос говори с нескрито отвращение към тези хора:

14 [Горко вам, книжници и фарисеи, лицемери, защото изпояждате домовете на вдовиците, даже, когато за показ правите дълги молитви; затова ще приемете по-голямо осъждане].

15 Горко вам, книжници и фарисеи, лицемери! защото море и суша обикаляте за да направите един прозелит; и когато стане такъв, правите го рожба на пъкълта два пъти повече от вас.

16 Горко вам слепи водители! които казвате: Ако някой се закълне в храма, не е нищо; но ако някой се закълне в златото на храма задължава се.

17 Безумни и слепи! Че кое е по-голямо, златото ли или храмът, който е осветил златото?

...

24 Слепи водители! Които прежеждате комара, а камилата поглъщате.

25 Горко вам, книжници и фарисеи, лицемери! Защото чистите външността на чашата и блюдото, а отвътре те са пълни с грабеж и насилие.

26 Слепи фарисеино! Очисти първо вътрешността на чашата и блюдото, за да бъде и външността им чиста.

27 Горко вам книжници и фарисеи, лицемери! Защото приличате на варосани гробници, които отвън се виждат хубави, а отвътре са пълни с мъртвешки кости и с всякаква нечистота.

28 Също така и вие от вън се виждате на човеците праведни, но отвътре сте пълни с лицемерие и беззаконие.

Брате, нашият Бог Исус Христос е нарекъл тези смъртни „...варосани гробници, които отвън се виждат хубави, а отвътре са пълни с мъртвешки кости и с всякаква нечистота.” - хора, които са с прогоряла, прогизнала кожа от вар и кипри за пред вярващите, а душевно са пълни с всякакви нечистотий. Там дето е далаверата – там ще намериш и фарисеите!

Няма как да очакваш милост от тези хора, Брате! Трябва да очакваш показност и да се варосат отново за пред хората и медиите. Трябва да очакваш от тези „Свещенослужители” да не се съобразяват с написаното в Библията. Може ли Отец да не изпълнява заръките на Бог, написани в Евангелие от Матей, глава 7?

1 Не съдете, за да не бъдете съдени.

2 Защото с каквато съдба съдите, с такава ще ви съдят, и с каквато мярка мерите, с такава ще ви се мери.

3 И защо гледаш съчицата в око на брата си, а не внимаваш на гредата в твоето око?

4 Или как ще речеш на брата си. Остави ме да извадя съчицата из око то ти; а ето гредата в твоето око?

Кой трябва да съди според християнството – Бог или смъртния свещеник? И ако се съди, по кои закони трябва да се съди – по Божиите или по законите на смъртните? Нима има и смъртни без грях?

5 Лицемерецо, първо извади гредата от твоето око, и тогава ще видиш ясно за да извадиш съчицата от братовото си око.

Това е посланието Брате, което трябва да изпратиш на въпросния Миодраг. Не милост - друго трябва да очакваш:

9 Има ли между вас човек, който, ако му поиска син му хляб, ще му даде камък?

10 Или, ако поиска риба, да му даде змия?

Пазете се от тези хора Братя и Сестри. Бог е казал, че по плодовете им ще ги познаете:

15 Пазете се от лъжливите пророци, които дохождат при вас с овчи дрехи, а отвътре са вълци грабителни.

16 От плодовете им ще ги познаете. Бере ли се грозде от тръни, или смокини от репей?

17 Също така, всяко добро дърво дава добри плодове, а лошото дърво дава лоши плодове.

18 Не може добро дърво да дава лоши плодове; или лошо дърво да дава добри плодове.

19 Всяко дърво, което не дава добър плод, отсича се и се хвърля в огън.

20 И тъй, от плодовете им ще ги познаете.

Бог ни дава и още едно предупреждение за тези, които не изпълняват поръките му:

26 И всеки, който чуе тези Мои думи и не ги изпълнява, ще се оприличи на неразумен човек, който построи къщата си на пясък;

27 и заваля дъждът, придойдоха реките и духнаха ветровете, и устремиха се върху тая къща; и тя падна, и падането ѝ бе голямо.

Тук искам да те помоля нещо, Брате Иване – Ако Бог стори така, че и аз да дойда в Българско, в Босилеградско, то покажи ми моля де е църквата на Отец Драшко, та да не черкувам в нея, че може да се събори върху мене. На мен по би ми прилягало да черкувам в църквата на Оцеца Йоана. Тази черква искам да ми посочиш!

Брате Иване,

По всичко е видно, че Бог те е подложил на изпитание. Трябва, Брате да се радваш, че именно теб Бог е решил да изпита в трудни моменти, за да види дали ще проявиш твърдост. Бог е изпитал и Авраам, за да провери неговата твърдост към вярата.

Битие, глава 12, стихове 1 до 13

1 След тия събития Бог изпита Авраама, като му рече: Аврааме. А той рече: Ето ме.

2 И рече Бог: Вземи сега единствения си син, когото любиш, сина си Исаака, та иди в местността Мория и принеси го там във всеизгаряне на един от хълмовете, за който ще ти кажа.

3 На сутринта, прочее, Авраам подрани та оседла осела си и взе със себе си и двама от слугите си и сина си Исаака; и, като нацепи дърва за всеизгарянето, стана та отиде на мястото, за което Бог му беше казал.

4 На третия ден Авраам подигна очи и видя мястото надалеч.

5 Тогава рече Авраам на слугите си: Вие останете тук с осела; а аз и момчето ще отидем до там и, като се поклоним, ще се върнем при вас.

6 И взе Авраам дървата за всеизгарянето и натовари ги на сина си Исаака, а той взе в ръката си огън и нож; и двамата отидоха заедно.

7 Тогава Исаак продума на баща си Авраама, казвайки: Тате! А той рече: Ето ме, синко. И рече Исаак: Ето огъня и дървата, а где е агнето за всеизгарянето?

8 И Авраам каза: Синко, Бог ще си промисли агнето за всеизгаряне. И двамата вървяха заедно. 9 А като стигнаха на мястото, за което Бог му беше казал, Авраам издигна там жертвеник, нареди дървата и, като върза сина си Исаака, тури го на жертвеника върху дървата.

10 И Авраам простря ръката си та взе ножа да заколи сина си.

11 Тогава ангел Господен му викна от небето и рече: Аврааме, Аврааме! И той рече: Ето ме.

12 И ангелът рече: Да не вдигнеш ръката си върху момчето, нито да му сториш нещо; защото сега зная, че ти се боиш от Бога, понеже не пожали за Мене и сина си, единствения си син.

13 Тогава Авраам, като подигна очи, видя, и ето зад него един овен вплетен с рогата си в един храст; и Авраам отиде, взе овена и го принесе всеизгаряне вместо сина си.

Защо обаче Бог е поставил Авраам на подобно изпитание? Може ли Бог да подложи и други християни на подобни изпитания? Отговор на тези въпроси намираме на няколко места в Библията.

Яков глава 1, стихове 2 до 4.

2 Считайте го за голяма радост, братя мои, когато падате в разни изпитни,

3 като знаете, че изпитанието на вашата вяра произвежда твърдост.

4 А твърдостта нека извърши делото си съвършено, за да бъдете съвършени и цели, без никакъв недостатък.

1 Коринтяни глава 10, стих 13

13 Никакво изпитание не ви е постигнало освен това, което може да носи човек; обаче, Бог е верен, Който няма да ви остави да бъдете изпитани повече, отколкото ви е силата, но заедно с изпитанието ще даде и изходен път, така щото да можете да го издържите.

1 Петрова глава 1, стихове 2 до 4

2 избрани по предузанието на Бога Отца, чрез осветението на Духа, за да сте послушни и да бъдете поръсени с кръвта Исус Христова; благодат и мир да ви се умножи.

3 Благословен да бъде Бог и Отец на нашия Господ Исус Христос, Който според голямата Си милост ни възроди за жива надежда чрез възкресението на Исуса Христа от мъртвите,

4 за наследство нетленно, неоскверняемо, и което не повяхва, запазено на небесата за вас,

От цитираните стихове от Библията е видно, че изпитанието е добродетел за всеки християнин. Заедно с изпитанието, Бог ни дава и изхода от него. Изпитанието е такова, че християнинът да може да го издържи.

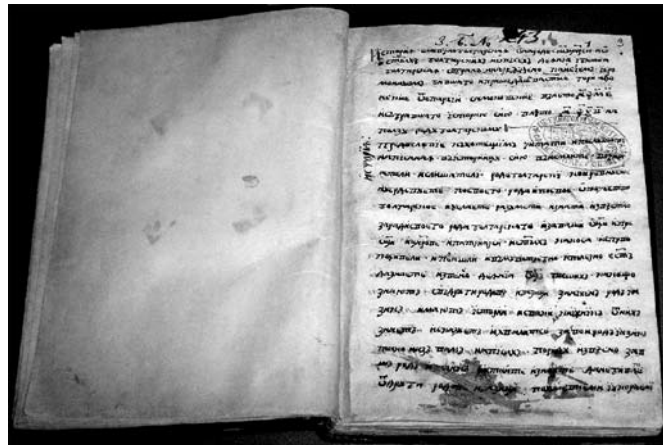
За това Бог е дал и Спасението и Огненото езеро.

Има хора всякакви ... Но Бог ще ни съди!

Брате, пожелавам ти да издържиш изпитанието !

Бог да е с теб!

инж. Ангел Пелтеков

„Безрезервната подкрепа“ за сръбското еврочленство

Драголюб Иванчов

общественост.

Безрезервната подкрепа на Сърбия за членство в ЕС, означава безрезервна подкрепа на политиката на национална асимилация която сръбските власти провеждат вече девет десетилетия срещу българите в Западните покрайнини вследствие на която те намаляха с четири пети. С подобни изявления българските управници не само амнистират, но и насърчават сръбските власти да продължат асимилационната политика срещу българите грубо погизвайки техните човешки и малцинствени права.

ДСБ припомня, че българските държавници през изминалия век на няколко пъти предадоха българите в Западните покрайнини пропускайки възможността да се застъпят за техните права. От приподписването на Парижкия мирен договор 1947 година, до безусловното признаване на Съюзна Република Югославия създадена през 1992, Държавната общност Сърбия и Черна Гора през 2001 и Сърбия през 2003 година, България пропусна всички шансове да постави въпроса за положението на българското малцинство, да поиска спазването на правата му и създаване на условия за неговото всестранно политическо, стопанско и културно развитие. Вместо това, на българското малцинство бе определена ролята на „мост на сътрудничество между двете страни“ а неговите права и интереси бяха пожертввани в името на анахронни идеологически и бизнес интереси.

Само една седмица преди Славица Джукич Деянович да пристигне на официално посещение в София, от трибуната на Сръбската скупщина бяха отправени куп обвинения по адрес на България и българите в Западните покрайнини. За 29 май е насрочено полагане на кости на „4 000 сръбски мъченици избити от българските окупатори в Първата световна война“ в новоизградената паметна костница в Сурдулица. След такива злонамерени обвинения в геноцид, всяка друга уважаваща себе си страна, в знак на протест щеше да откаже всякакво официално посещение докато не получи обяснение и извинение от най-високо ниво.

Не прави чест на България, че подкрепя европейското членство на една страна върху която все още тежат обвинения за престъпления срещу човечеството и геноцид. По този начин България се излага в очите на европейските си партньори и не държи сметка за общоприетите принципи и ценности върху които е изградена европейската общност.

И изявлението на Председателят на сръбския парламент Славица Джукич Деянович за „нелегално провъзгласената от Косово независимост ще даде възможност Белград и Прищина отново да седнат на масата за преговори“ показва характера на сръбската политика която винаги самоцелно е издигала държавния суверенитет над правата на човека забравяйки, че суверенитетът трябва да служи на човека и гражданина а не обратно.

Издигайки добросъседските отношения със Сърбия над правата и интересите на българите в Западните покрайнини, България за пореден (и вероятно за последен път) предава сънародниците си в Сърбия, но и европейските ценности които е длъжна да защитава като европейска страна. Същевременно, прави

лоша услуга на сръбския народ насърчвайки великосръбските амбиции за създаване на Велика Сърбия с овладяване на чужди територии и асимилация на чужди народи и малцинства. Кандидатурата на Сърбия в ЕС беше идеална възможност българското малцинство да получи статус на европейско малцинство и възможност за всестранно политическо, икономическо и културно развитие срещу българската подкрепа на членството на Сърбия в ЕС. Напълно погрешно би било да се очаква, че положението на българите в Западните покрайнини автоматично ще се подобри с членството на Сърбия в ЕС. Най-добър пример за това е положението на българите в Беломорска Тракия които не получиха правата си, въпреки че Гърция е членка на ЕС.

ДСБ припомня, че българите от Западните покрайнини са воювали и са давали жертви заедно с целия български народ и са жертвани в Ньой в името на българската свобода и независимост. България има не само морален дълг, но и национален интерес да защитава правата и интересите на българите в Западните покрайнини. Липсата на външно-политическа стратегия за Западните покрайнини завари България неподготвена да реагира адекватно в новите обстоятелства изхождайки от интересите на българския народ. Това даде възможност за произволни лични и партийни импровизации които нанасят вреда на българите в Западните покрайнини.

ДСБ за пореден път призовава Правителствата на двете държави, българския и сръбския народ в името на европейското бъдеще на Балканите и в името на на общоприетите принципи на правата на човека и правата на малцинствата да се разграничат от досегашната си политика която обрича българите в Западните покрайнини на асимилация, беда и мизерия. В противен случай, трябва да поемат отговорността за изчезването на българите в Западните покрайнини от етническата карта на Балканите.

Гавра с българското знаме

На 28 април 2010г., в качеството ми на председател на Демократичния съюз на българите, петима полицаи Сладжан Марянович, Дарко Джорджевич, Драган Стаменов, Дамян Пейчев и Славко Миладинов са извършили незаконен обиск на родната ми къща в село Бранковци, Босилеградско под съмнение, че със се занимавал с контрабанда на цигари. На родната ми къща в село Бранковци вече пет години стои опънато българско знаме. При обиска е използвано присъствието на 76 годишния ми баща който им е казал, че вогат да вземат всичко знамето да не свалят.

След направения обиск не са намерени никакви предмети които да доказват криминално престъпление, но затова полицаите Стаменов Драган и Сладжан Марянович са свалили и конфискували българското знаме което при свалянето е скъсано и поругано, няколко книги написани на български език и списание „Бюлетин“. При това са направени следните нарушения:

Не ми е връчена прокурорска заповед за обиск написана на български език.

Обискът не е извършен в присъствието на неутрални свидетели.

След извършения обиск не е съставен протокол и същия не е подписан от мен.

След обиска допълнително ме осведомиха по телефона и аз отидох в полицията да искам обяснение и да настоявам за връщане на иззетите ми предмети. Предложих им да ми върнат знамето за да не правим повече скандали. На това мое предложение ми бяха отправени груби обиди и ми бе отказано връщането на иззетите предмети. Поисках протокола за конфискуването на знамето да ми бъде написан на български език но те отказаха и не ми дадоха никакъв протокол.

Декларация до Народното събрание

Народно събрание на Република България
До Председател г-жа Цецка Чачева
С О Ф И Я

Вашето официално изявление дадено пред Председателю на Скупщината на Сърбия Славица Джукич Деянович и медиите, че България безрезервно ще подкрепи членството на Сърбия в Европейския съюз, болезнено отекна сред българите в Западните покрайнини.

Безрезервната подкрепа на Сърбия за членство в ЕС, означава безрезервна подкрепа на политиката на национална асимилация която сръбските власти провеждат вече десетилетия срещу българите в Западните покрайнини вследствие на която те намалеха с четири пети. С подобни изявления Вие не само амнистирате, но и насърчавате сръбските власти да продължават асимилационната политика срещу българите грубо погазвайки техните човешки и малцинствени права. От друга страна обезкуражавате и обезсмисляте усилията на българските организации и национално осъзнатите българи да продължават да отстояват правата и интересите на българското малцинство.

Демократичния съюз на българите изразява несъгласие и отправя остър протест до Народното събрание, Правителството, Министерството на външните работи и до цялата българска общественост и ги призовава да съгласуват и обединят усилията си с цел да бъдат защитени правата и интересите на българите в Западните покрайнини.

Ние ще се радваме на българската подкрепа за членството на Сърбия в Европейския съюз и на добрите българо-сръбски отношения само ако Сърбия се разграничи от миналото и съгласно европейските принципи и ценности гарантира правата и интересите на българите в Западните покрайнини и им осигури нормални условия за всестранно развитие паралелно с модерния свят.

ДСБ с болка припомня, че българските държавници през изминалия век на няколко пъти предадоха българите в Западните покрайнини пропускатки възможността да се застъпят за тях. От приподписването на Парижкия мирен договор 1947 година, до безусловното признаване на Съюзна Република Югославия създадена през 1992, Държавната общност Сърбия и Черна Гора през 2003 и Сърбия през 2006 година, България пропусна всички шансове да постави въпроса за положението на българското малцинство, да поиска спазването на правата му и създаване на условия за неговото всестранно политическо, стопанско и културно развитие. Вместо това, на българското малцинство бе определена ролята на „мост на сътрудничество между двете страни“ а неговите права и интереси бяха пожертвани в името на анахронни идеологически и бизнес интереси.

Само една седмица преди г-жа Славица Джукич Деянович да пристигне на официално посещение в София, от трибуната на Сръбската скупщина бяха отправени куп обвинения по адрес на България и българите в Западните покрайнини. За 29 май е насрочено полагане на кости на „4 000 сръбски мъченици избити от българските окупатори в Първата световна война“ в новоизградената паметна костница в Сурдулица. След изграждането на тази костница може да се очаква увеличаване на етническото напрежение между българи и сърби. Оставени без защита и без покровителство от страна на България, те ще бъдат принудени или завинаги да се декларират като сърби или да напуснат родните си огнища.

След такива злонамерени обвинения в геноцид, всяка друга уважаваща себе си страна, в знак на протест щеше да откаже всякакво официално посещение докато не получи обяснение и извинение от най-високо ниво.

Не прави чест на България, че подкрепя европейското членство на една страна върху която все още тежат обвинения за престъпления срещу човечеството и геноцид. По този начин България се излага в очите на европейските си партньори и не държи сметка за общоприетите принципи и ценности върху които е изградена европейската общност.

И изявлението на Председателя на сръбския парламент Славица Джукич Деянович че ако Международния съд на правдата се обяви против „нелегално провъзгласената от Косово независимост това ще даде възможност Белград и Прищина отново да седнат на масата за преговори“, показва характера на сръбската политика която винаги самоцелно е издигала държавния суверенитет над правата на човека забравяйки, че суверенитета трябва да служи на човека и гражданина а не обратно.

Издигайки добросъседските отношения със Сърбия над правата и интересите на българите в Западните покрайнини, България за пореден (и вероятно за последен път) предава сънародниците си в Сърбия, но и европейските ценности които е длъжна да защитава като европейска страна. Същевременно, прави лоша услуга на сръбския народ насърчвайки великосръбските амбиции за създаване на Велика Сърбия с овладяване на чужди територии и асимилация на чужди народи и малцинства.

Кандидатурата на Сърбия в ЕС беше идеална възможност българското малцинство да получи статус на европейско малцинство и възможност за всестранно политическо, икономическо и културно развитие срещу българската подкрепа на членството на Сърбия в ЕС. Напълно погрешно би било да се очаква, че положението на българите в Западните покрайнини автоматично ще се подобри с членството на Сърбия в ЕС. Най-добър пример за това е положението на българите в Беломорска Тракия които не получиха правата си, въпреки че Гърция е членка на ЕС.

ДСБ припомня, че българите от Западните покрайнини са воювали за България в пет кръвопролитни войни: Сръбско-българската, Балканската, Междусъюзническата, Първата и Втората световна войни и са дали стотици жертви заедно с целия български народ. Накрая са жертвани в Ньой в името на българската свобода и независимост. България има не само морален дълг, но и национален интерес да защитава правата и интересите на техните потомци.

Липсата на външно-политическа стратегия за Западните покрайнини завари България неподготвена да реагира адекватно в новите обстоятелства изхождайки от интересите на българския народ. Това даде възможност за произволни лични и партийни импровизации които нанасят вреда на българите в Западните покрайнини.

ДСБ за пореден път призовава Правителствата на двете държави, българския и сръбския народ в името на европейското бъдеще на Балканите и в името на общоприетите принципи за правата на човека и правата на малцинствата да се разграничат от досегашната си политика която обрича българите в Западните покрайнини на асимилация, беда и мизерия. В противен случай, трябва да поемат отговорността за изчезването ни от етническата карта на Балканите.

Главен съвет на ДСБ в Босилеград
Председател: Драголюб Иванчов

Основателно разочарование

Хелзинкският комитет за защита правата и свободите на българите в Сърбия внесе протестно писмо до председателя на Народното събрание Цецка Цачева, заради изразената пред председателя на сръбската Скупщина Славица Джукич Деянович безрезервна подкрепа от името на българския парламент за приемането на Сърбия в Европейския Съюз.

Това се казва в декларация на комитета подписана от председателя ѝ Зденка Тодорова.

“Предавайки основателното разочарование и дълбоко възмущение на българите в Западните покрайнини, правозащитната организация припомня на госпожа Цачева, че Република Сърбия все още не е изпълнила поетите ангажименти към международната общност, предавайки последните двама военнопръстъпници на Хагския трибунал, както и че продължава да нарушава човешките и малцинствени права на нейна територия, за което най-очевидният пример е българското национално малцинство”, пише още в документа.

“Нашата позиция е, че докато Република Сърбия не се откаже от експанзионистичната си, прикрито шовинистична и антималяцинствена политика, не би трябвало да се допуска за води ефективни преговори за членството ѝ в ЕС, а още по-малко да стане член на ЕС” се казва в писмото на организацията.

Изброени са в седем точки основните проблеми на българското национално малцинство в Сърбия, които сръбските власти отказват да решат, като: образование, административна /не/употреба на българския език в Цариград и Босилеград, нарушаване на църковните права и свободи, отказа да бъде възстановено името на град Цариград, насаждане на антибългарски настроения в райони, в които живеят етнически българи какъвто е случая с предстоящото осветяване на костница от времето на Първата световна война в памет на “няколко хиляди избити сърби в град Сурдулица от страна на българския окупатор”.

Госпожа Цачева беше уведомена за вандалския акт извършен преди един месец на Цариградските гробища, където беше поставена няколкометрова антена на сръбски кабелен оператор, с което беше подкопана една от стените на мемориала на построено през 1942 г. български войнишки гробища.

През 1946 г. в преддверието на тези гробища беше взривен Паметника на българския воин. За да бъде осуетено неговото възстановяване се стигна до тази нелепа ситуация, от която са шокирани повечето цариградчани. Българите в Западните покрайнини са потресени от малчанието на председателя на българския парламент по отношение на техните правата, което не може да се каже за нейната колежка Славица Джукич Деянович, която изрази в българския парламент сръбската позиция отричаща за независимостта на Косово.

Към протестното писмо на организацията бяха приложени снимки свързани с нелепата гледка на мястото на някогашните военни гробища. На госпожа Цецка Цачева беше предоставена книгата за българското военното и духовно наследство в Западните покрайнини – “Взривената памет” с пожелание да “защитава българските национални интереси”, както и последния брой на списанието “Бюлетин” на културно-информационният център в Босилеград.

Зденка Тодорова

Сърбия да скъса с миналото!

Срещата на българския външен министър Николай Младенов с представители на българското малцинство в Ниш на 08. 05. 2010 година за пореден път показва, че българската външна политика продължава да разглежда малцинството като „мост” в българосръбските отношения.

ДСБ изразява недоумение от изявлението на външния министър Николай Младенов, че не разбирал целите на протеста на българите от Западните покрайнини пред Народното събрание с който те изразиха недоволство от българската безрезервна подкрепа на Сърбия за еврочленство без да се поставят предварителни искания за спазване на правата и интересите на българското малцинство в Западните покрайнини.

ДСБ припомня, че исканията от протеста бяха публично прочетени и връчени на Председателя на Народното събрание г-жа Цецка Цачева. ДСБ изразява опасение, че външния министър Младенов не разбира не само целите на протеста, но и същността на великосръбската политика която се води срещу българското малцинство и драматично лошото положение в което то сега се намира.

Министър Младенов в Ниш посъветва представителите на българското малцинство като лоялни граждани на Сърбия своите протести и искания да отправят на Белградски адрес!

Ако Белград имаше готовност да уважава нашите права и интереси, ние нямаше да искаме помощ и подкрепа от майка България. Чувствайки обаче, че България няма политика за защита на правата българите, Белград все по-жестокостно усилва асимилационната си политика и затова българите стават все по-малко.

С непремереното си изказване в Ниш и Цариград, министър Младенов на практика насърчава сръбските власти към саморазправа с деятелите на българското национално движение и обезкуражава ония които издигат глас в защита на своите права и интереси.

Ако българо-сръбските отношения са наистина искрени и добри, както твърди министър Младенов, и ако Сърбия окончателно е скъсала с миналото и възприема европейските ценности, тогава президентите Тадиќ и Първанов нека заедно да посетят Босилеград и публично да се извинят на българите в Западните покрайнини затова, че двете държави допуснаха да изчезнат четири пети от българското население в името на идеологическите заблуди на миналия век и фалшивите българо-сръбски отношения.

Това може да успокои населението, да обезсърчи ония мрачни сили които продължават старата политика срещу нас и да открие пътя към едно ново европейско бъдеще на Западните покрайнини.

Драголюб Иванчов

Съобщение на ДСБ за медиите

По повод разискванията за евентуално откриване на фосфатна мина в село Долна Лисина, Босилеградско, Демократичния съюз на българите изразява загриженост и тревога и предупреждава за рисковете и опасностите за околната среда и здравето на хората не само в Босилеградска община, но и в близките селища и градове в Р България.

Имайки предвид, че фосфатните руди в Долна Лисина съдържат около 10 грама ураний на един тон, откриването на такава мина неизбежно ще доведе до съществени географски, хидрографски, комуникационни, екологични и демографски промени които ще превърнат Босилеградско от екологично чист район с широки възможности за развитие в областта на селското и горското стопанство, животновъдството, хидроенергетиката, питейната вода и туризма в замърсено рударско селище опасно за целия регион.

Имайки предвид, че Босилеградско е окупирано 1920 година от страна на Сърбо-Хърватско-Словенското кралство и че десетилетия наред тук е провеждана политика на национална асимилация и обезлюдване на района населен с българско население, ДСБ изразява съмнение, че всичко това е правено с цел разчистване на терена и овладяване на минно-геологическите ресурси в Босилеградско. Откриването на такава мина ще принуди и останалото българско население завинаги да напусне родните си краища което съществено ще промени етническата карта в тази част на Балканите.

Неоснователни са твърденията, че откриването на такава мина е единствения икономически шанс за Босилеградско. Намеренията за откриване на фосфатна мина в Долна Лисина не са мотивирани от желанието за икономическо развитие на Босилеградско, а от поскъпването на вносните фосфати от Сирия от 290 на 1000 долара за тон което доведе до двойно увеличение на цените на изкуствените торове в Сърбия.

Босилеградско има много шансове за икономическо развитие. Причините за сегашната му икономическа изостаналост са политически и произлизат от целите на великосръбската националистическа идеология която има за цел овладяване и експлоатиране на вековни български земи.

ДСБ изразява съмнение и в тнр. „експертни“ мнения според които експлоатацията на фосфатните руди не е опасна за екологията и здравето на хората. Имайки предвид, че заинтересованата компания „Виктория-груп“ основно се занимава с агробизнес, а производството на изкуствени торове ѝ е вторична дейност, ДСБ настоява компанията да инвестира в производството на екологично здрава храна и едва след това, ако експлоатацията на фосфатните руди наистина не е опасна, и в рудодобива. Обвързването на икономическите интереси с опазването на екологично чиста среда е гаранция, че те наистина имат добри намерения.

Фосфатните залежи в Лисина от страна на „Виктория-груп“ се разглеждат само като евтин източник на суровини за сръбската индустрия за производство на изкуствени торове. В най-добрия случай Босилеградска община от всичко това може да получи стотина-двеста работни места за низкоплатена работна ръка и то за най-тежките и опасни работи. Цената която ще трябва да плати е несравнимо по-голяма: изселване на населението в района на мината, деградирание на терена, замърсяване на въздуха с радиоактивен прах, застрашаване на флората и фауната, непоно-

сим шум от експлозии и тежки машини и замърсяване на почвата и питейната вода по слива на реките Драговищица и Струма до Егейско море с тежки метали. Не бива да се пренебрегва, че розата на ветровете се движи от Босилеград към София която се намира на по-малко от 60 километра по въздушна линия и че е необходимо да се изпитат всички рискове от опасността тя да бъде залята с частици от радиоактивен прах.

ДСБ отново потенцира, че подобни опасни похвати са възможни заради това, че българското малцинство няма нужния статус в политическата система на Сърбия и е лишено от възможността самостоятелно да разполага с природните си ресурси и да ги използва за собственото си благосъстояние. Българското малцинство, въпреки богатите си природни дадености, е принижено до равнището на колониален придатък на Сърбия а неговите природни ресурси безмилостно се експлоатират без да се инвестира нищо в района и без да може местното население да защити собствените си интереси. Безвъзмездното експлоатиране на Босилеградските водни ресурси по хидросистемата в Горна Лисина не оставя място за съмнение за крайните намерения при евентуалната експлоатация и на фосфатната мина в Долна Лисина.

ДСБ се обръща към „Виктория-груп“, община Босилеград, Правителствата на България и Сърбия и екологичните организации и сдружения в България и Сърбия да проявят максимална отговорност и внимателно преценявайки всички екологични рискове да се произнесат за ползите и вредите от евентуалното откриване на мината.

ДСБ ще се въздържи от участие в изборите за Национален съвет

По повод предстоящите избори за Национален съвет на българското национално малцинство, Демократичния съюз на българите реши да се въздържи от участие и призовава всички свои членове и симпатизанти също да се въздържат от участие и гласуване на тия избори поради следните причини:

1. Закона за Националните съвети на националните малцинства не отговаря на нуждите на българското малцинство и не предоставя необходимите правове, демократични и политически механизми за решаване на проблемите застрашаващи екзистенцията и правата на българите. Според този закон, Националните съвети на малцинствата по същество си остават съветателни и консултативни органи в сферата на образованието, културата, информирането и служебната употреба на езика, пряко са подчинени на правителството и са под влиянието на сръбските политически централи в Белград. Те не разполагат нито със законодателна, нито с изпълнителна власт за да могат да поемат отговорността за прилагане на практика на малцинствените права гарантирани с Конституцията на Сърбия. Създаването на отделните, малцинствени избирателни списъци и самата предизборна кампания показва, че в изборите за Националните съвети партиите и личностите които най-много са отговорни за сегашното катастрофално положение и нарушаването на правата на българското малцинство имат абсолютен монопол при провеждането на предстоящите избори. Имайки предвид, че те разполагат и с най-много финансови, пропагандни и организационни ресурси, ясно е че те ще спечелят изборите и от позициите

на Националния съвет ще продължат старата политика с нови средства.

2. Партиите които държат местната власт в Босилеград и Цариград са основни кандидати за изборите в Националния съвет на българското малцинство. Имайки предвид, че те носят част от отговорността за нарушаване на правата на българското малцинство, не би могло да се очаква че те ще ги защитават и то от позицията на великосръбската националистическа идеология. Партиите които разполагат с местната власт имат неограничени възможности за обичайните изборни манипулации с които в крайна сметка се предрешават резултатите на изборите в тяхна полза. В повечето случаи мотивацията за участие на изборите не е защита на правата на малцинството а финансовите облаги от средствата с които държавата финансира Националните съвети.

3. Партиите на националните малцинства които са регистрирани с политически програми за защита на правата и интересите на българското малцинство се намират в неравностойно положение спрямо политическите партии със сръбски белези от гледна точка на материални, финансови и организационни ресурси.

4. Огромна част от българите в Сърбия не са наясно с това какво представлява институцията Национален съвет на българското национално малцинство. Ония които добре познават резултатите от досегашната работа на Националния съвет и нормативната база върху която той трябва да работи са наясно, че и в следващия мандат Националния съвет на българското малцинство няма да разполага с ресурси и възможности с които да овладее разрушителните икономически, политически и културни процеси които застрашават малцинството.

5. Самото сръбско правителство е наясно, че институцията Национален съвет на малцинствата не е най-добрата форма за защита на правата и интересите на малцинствата и не настояват сръбските малцинства на Косово в Босна и Хърватска да избират свои Национални съвети. За своите малцинства повечето сръбски политически партии настояват или за разни форми на политическа автономия в която малцинствата сами да поемат отговорността за своето развитие или дори за прекрояване на границите и присъединяване към Сърбия.

Изхождайки от това, от европейската практика за положението и правата на териториално и исторически обособени малцинства и от реалните нужди на българското малцинство, Демократичния съюз на българите счита, че ако Сърбия наистина иска да спазва и уважава правата и интересите на българското малцинство, тогава тя трябва публично да декларира, че се отказва от досегашната политика на национална асимилация и съгласно определението си за еврочленство, с Конституцията да ни признае право на автономия по модела на малцинствата в западните страни към които всички се стремим.

Демократичния съюз на българите преценява, че Националния съвет на българското малцинство на този етап не може да отговори на очакванията на българите в Сърбия за овладяване на икономическата и политическа власт и създаване на предпоставки за оцеляване и развитие на малцинството. Участието на изборите и в работата на такъв Национален съвет ще доведе до пълна компромитация на личностите и организациите които участват в него, без да могат да обърнат процесите в позитивна посока.

Драголюб Иванчов

Голяма плескавица с балкански пиперки

Или как българите излязоха най-виновни, че Косово вече не е част от Сърбия

„Сине, ако стане война, а ти не знаеш чия страна да вземеш, удари по българите, няма да сгрешеш“, така преди малко повече от век сръбските дядовци съветвали внуците си. Връщането толкова назад във времето никога не е здравословно на Балканите, но тази седмица част от сръбските медии отново запяха този добре познат рефрен, а някои политици високо им пригласяха. Поводът за поредната вълна антибългарска пропаганда по страниците на белградските таблоиди беше изслушването в Международния съд в Хага за законността на провъзгласената от Косово през февруари 2008 г. независимост. Съвсем разбираемо изложението на българския представител Златко Димитров в подкрепа на косовското отцепване не се хареса на сърбите, но реакциите все пак будят недоумение. Най-малкото защото България призна Косово още преди повече от година и това не е тайна за никого.

Първо дойде официалната реакция на шефа на сръбската делегация Душан Батакович, който заяви, че “за пореден път в историята уж приятелски настроената България ни заби нож в гърба”. После думите му светкавично преляха в заглавия по страниците на таблоидите като “Прес”, който побърза да обобщи, че българите “са по-лоши и от албанците”. Един от най-тиражните вестници, “Блиц”, пък излезе с коментар, иронично озаглавен “Братска помощ от Загреб и София”. В статията, продължение през следващите дни, “Прес” разшири гневната кампания, припомняйки дългата хронология на “неприятелското” отношение на българите към сърбите, която според вестника започва още през Средновековието, но най-отчетливо през 1885 г. с битката край Сливница. Обяснението какво точно са търсили сръбските войски край Сливница тогава удобно е пропуснато за сметка на всички последвали битки, в които очевидно “лошите” българи се сражават срещу безспорно “добрите” сърби, защитавайки “моментните си интереси”. За тези с по-слаби познания по история, става дума за водещия български интерес по онова време - Македония.

Опит за анализ все пак не липсва, като “Прес” цитира политолога Братислав Грубачич, който обяснява, че с подкрепата си за албанците българите са застрашили основната цел на сръбската външна политика - Белград да бъде лидер в региона, в който доскоро водеше войни. И добавя, че е разбираемо съседните държави да са отрицателно настроени към тази сръбска амбиция, предвид, че Белград е сред последните в региона на опашката за членство в ЕС. Дотук добре, но някой все пак гледа в криво огледало. Първо, защото, както сърбите могат да защитават своите стратегически цели, така и българите имат правото да гонят свои такива, вместо да следват тези на Белград. Второ, защото въпреки всичките си помпозни твърдения и удране в гърдите, че не са сервилни към силните на деня (в което често обвиняват българите), сърбите се държат точно така. България съвсем не е единствената страна, признала Косово.

Но през последната седмица България беше единствената така грозно и тенденциозно оплота в сръбските медии. Логичният въпрос е, дали това се случва, защото българите са най-виновни за отцепването на Косово (а Слободан Милошевич е невинно агънце), или просто сърбите нямат куража да се нахвърлят така на Франция, САЩ и Германия, например.

Цветелина Манолова

Кандидатурата за ЕС – историческа крачка напред

Анализ на Хелзинкския комитет за човешки права в Сърбия

Соня Бисерко

След три десетилетия лутане, поражение на великодържавния проект и опитите да оцелее върху него, сръбският елит все пак се раздели по ключовия въпрос: присъединението на Сърбия към Европейския съюз. По време на двегодишния си мандат през (2001/2003) Зоран Джинджич дефинира Сърбия като европейска страна. Противно на очакванията, тази опция бе поразена с неговото убийство. Едно от неговите наследства бе предаването на Слободан Милошевич на Трибунала в Хага.

Това бе водораздел на всичко онова което се случваше в Сърбия в следващите няколко години.

Ориентацията на Сърбия определиха нейните граждани които на изборите през 2008 година гласуваха за европейската коалиция и с това всъщност победиха своя елит. Малката разлика между радикалния лидер Томислав Николич и демократичния Борис Тадич осигури подписването на Споразумението за стабилизация и присъединяване към ЕС, което Воислав Кошунница бе отхвърлил само няколко месеца преди това.

През последната година проевропейското правителство донесе редица мерки и закони с които направи значителен завой към ЕС. Тънкото мнозинство в критичните ситуации в Скубцината имаше подкрепата на ЛДП, която гласувайки за проевропейските закони даде принос за поддържането на европейската ориентация.

Междувременно се стигна до разцепление на Сръбската радикална партия и създаване на нова, Сръбска напредна странка на чело с Томислав Николич, което създаде нов политически амбиент в Сърбия. Европейските разговори станаха общо място, но със значителни различия във виждането на европейската ориентация.

Глобалната икономическа криза беше ключов фактор в предефинирането на проевропейската политика на Сърбия особено след икономическия форум в Давос в началото на 2008 година. Тъй като финансовата криза значително засегна и Русия, партньора когото значителна част от сръбският елит виждаше като ключов за профилирането на Сърбия като неутрална страна, ЕС остана единствената сериозна алтернатива.

В по-широк международен контекст след като Русия предприе инвазия на Грузия, а след това призна независимостта на Южна Осетия и Абхазия, се стигна до по-ясно дефиниране на сферите на влияние между Русия и Запада. В този смисъл беше ключово посещението на вицепрезидента Джоозеф Байдън защото САЩ отправиха послание че са заинтересирани за стабилизиранието на Балканите. Новата американска администрация даде принос за ускоряване на процеса на присъединяването на Западните Балкани към евроатлантическите интеграции. Ключовата брънка в този процес е Сърбия върху която бе упражнен известен натиск за да стане конструктивен партньор в ревизиата на Дейтънското споразумение с обещания за по-скоро присъединяване към ЕС. Имайки предвид дадените обстоятелства европейската коалиция успя не само да се пребори за подкрепа на необходимите резове за да получи „бял Шенген“, да активира Споразумението за стабилизация и присъединяване, но и да подаде кандидатурата за ЕС.

съюз на 22 декември 2009 година. С този, може да се каже исторически чин Сърбия стратегически определи своето бъдеще. След почти две десетилетия дезориентация и лутане властващата политически елит взе ключовото решение за трансформацията на Сърбия в модерно демократично общество според европейските еталони.

В последните месеци на 2009 година процеса на приближаването бе ускорен – Съвета на министрите на ЕС взе решение за отмяна на Споразумението за стабилизация и присъединяване потписано през април 2008 година а Европейския парламент взе решение за сваляне на визовия режим за страните от Шенгенското споразумение от 19 декември 2009 година. За това повлияха няколко съществени фактора.

Сред ключовите трябва да отделим становището на новата американска администрация по-активно да се ангажира на Западните Балкани които все още представляват територия на потенциална нестабилност (Косово, като държава в изграждане, Босна и Херцеговина която все още не е функционална държава, Сърбия блокирана поради съществуващите аспирации). Посещението на вицепрезидента на САЩ Джоозеф Байдън в региона през май 2009 година беше ключово за новия ангажимент на САЩ на Балканите.

Освен това през есента на 2009 година Европейския съюз, след повторения референдум в Ирландия, прие Споразумението от Лисабон и преодоля вътрешната криза която я блокираше повече от година. Това същевременно създаде възможност ЕС по-активно да се постави към пътенциалните бъдещи членки и заедно със САЩ да даде конкретен принос за стабилизирането на Балканите.

Икономическо финансовата криза която разтърси света през 2009 година се отрази отрезвяващо на Сърбия. С икономика намираща се пред колапс, огромен брой безработни и тежко социално положение сръбския политически елит (въпреки че търсеше финансова подкрепа на всички страни от Пекинг до Москва) съществена подкрепа все пак получи само от ЕС. Някои страни от ЕС и поотделно се ангажираха (Германия, Италия, Австрия, Гърция, Норвегия...) откъдето през изминалото десетилетие пристигнаха и инвестиции и средства за структурни реформи на най-значителните обществени сегменти (държавните институции, правосъдието, здравеопазването, образованието). От 2000 година в Сърбия от тия страни са пристигнали девет милиарда евро директни чуждестранни инвестиции, и две милиарди евро безвъзвратна помощ от фондовете на Европейския съюз на държавните и обществени институции.

Да припомним, че сегашното правителство конституирано след извънредните парламентарни избори през май 2008 година на тънкото мнозинство на проевропейските партии в Републиканската Скупщина с изборните резултати бе „задължено“ да провежда европейските задачи.

С крачката към Европа актуалния политически елит на чело с Правителството и президента Борис Тадич, зададе сериозен удар на консервативния антиевропейски блок който от сменяването на Слободан Милошевич през 2000 година имаше доминираща роля в сръбското общество. Въпреки че подаването на кандидатурата не бе проследено с открито противопоставяне, разпознаваха се критични тонове които могат да бъдат и предизвестие на сериозни опуструкции.

Кандидатурата за членство представлява тест за сръбското общество и неговата готовност за дълбоки вътрешни промени. Въпреки че разположението на мнозинството от гражданите изказано в анкетите за общественото мнение винаги убедително беше на „европейската страна“ (между 60 и 70 процента), на Сърбия по европейския път й предстоят сериозни задачи. Повечето се отнасят към всички граждани, особено когато става дума за промяна на ценностната система и приемането на европейските мерки и критерии. Приемането на кандидатурата подразбира и приключването на сътрудничеството с Трибунала в Хага и арестуване на преостаналите двама обвиняеми за военни

Безвъзвратно на Европейския път

Сърбия предаде кандидатурата за членство в Европейския

престъпления Ратко Младич и Горан Хаджич.

Накрая, приближаващото към европейските интеграции разбира широк спектър на съгласуване на законите и други предписания с предписанията на Съюза и което е още по-важно, тяхното прилагане. Въпреки че някои от „европейските“ закони са приети, тяхното прилагане почти не е започнало. На пример, Закона срещу дискриминацията (приет след бройни опструкции и отворено противопоставяне на Сръбската православна църква), не даде възможност за провеждане на Парада на гордостта през септември 2009 година. Също така, създаване на правова държава, борбата срещу корупцията и организираната престъпност, професионализиране на армията и редица други промени ще бъдат предизвикателствата които Сърбия като държава през следващите години трябва да решава по напълно нов начин.

Един от ключовите критерии според които ще се мери истинската готовност на Сърбия да се „европеизира“ е и отношението със съседите, включително и Косово. Отношенията със съседните страни, практически със всички държави наследнички на бивша Югославия и през 2009 година бяха постоянно напрегнати за което цялата отговорност е върху Белград.

Подаване на кандидатурата

Правителството на Сърбия взе решение да подаде кандидатурата за членство в Европейския съюз на 19 декември 2009 година. Президентът Борис Тадич който присъстваше на това заседание, три дни по-късно официално предаде апликацията за членство на шведския премиер Фредерик Райнфелт в Стокхолм и означил това като прелом. Каза че предстои „труден период на дълбоки, а понякога и болни реформи. Ще бъде трудно, но на края на този път ще постигнем по-голяма полза за всеки гражданин на Сърбия и цялото общество“.

Тадич подчерта, че въвеждането на Сърбия в Съюза е десетгодишна цел и че и „днес си спомняме за Зоран Джинджич и неговата визия за европейска Сърбия. Той пронесе тази визия през най-тъмните години на диктатурата и днес е денят когато неговите идеи са потвърдени“. На историческата крачка, както я нарече шведския премиер Райнфелт приемайки кандидатурата на Сърбия, претхождаше динамична дипломатическа активност в повечето европейски столици. Президентът Тадич който през годината имаше значително по-широка международна дейност отколкото през предишните години, през последната година се срещна с повече известни европейски лидери, от Никола Саркози и Ангела Меркел, до Силвио Берлускони. След тия срещи пристигнаха насърчителни послания за подкрепа на Сърбия въпреки че не винаги беше ясно дали кандидатурата трябва да се предаде по-скоро или да се изчака още.

За създаването на климата в който бе възможно да се подаде кандидатурата дадоха принос и положителния доклад на Европейската комисия за напредъка на Сърбия към ЕС (публикуван през октомври), както и доклада през ноември на прокурора на трибунала Серж Брамерц в Съвета за сигурност, който, както бе оценено сред домашната общественост „никога не беше положителен“. Накрая, вероятно под натиска на останалите членки на Съюза и Холандия стана по-благоклонна към Сърбия: освен че се съгласи за отмяна на Споразумението за стабилизация и присъединяване, холандския министър на външните работи Макс Ферхойген по средата на декември реши да дойде в Белград и така изпрати най-значителния сигнал за промяна

на дотогава най-твърдото холандско становище. (Условието за всички условия което Холандия поставяше за приближаване на Сърбия към ЕС бе арестуването на Ратко Младич).

Както констатира коментатора на Политика Момчило Пантелич, „Сърбия се връща на една от пистите на своето отдавнашно излитане – външни партньорства, уважаване на международното съотношение на силите и домашното разположение“. Припомняйки, че Сърбия за това се ползва със значителни външни и вътрешни опори, Пантелич посочи самата ЕС, САЩ и Русия“.

За избирането на истинския момент за подаването на кандидатурата в домашната общественост доста се разискваше.

Съществуваха различия, не само вътре във властващата коалиция а и сред членовете на Правителството. Сред най-агилните заговорници за по-скоро поднасяне на апликацията бе министърът на външните работи Вук Йеремич, сред по-внимателните в този смисъл бе вицепремиера задължен за европейските интеграции Божидар Джелич. Заради полемиките на тази тема президентът Борис Тадич поиска от всички участници да прекъснат с лицитирането на датата за подаване на кандидатурата. Сред ония които се застъпваха за бързо реагиране

бе и бившият министър на външните работи Горан Свилянович. Според него, винаги има такива „които ви прибързват и ви обезсърчават“. Той обаче, прецени че подаването на иска за приемане е форма на натиск към ЕС: „Тази мярка на натиск е необходимо допълнение за всичко онова което Сърбия години наред прави за изпълняване на европейските стандарти“.

Въпреки че след тържествения чин в Стокхолм бе казано, че апликацията е подадена в истинския момент“, както и че повечето от 27 членки на Европейския съюз подкрепят решението на Сърбия

изглежда, че някои влиятелни страни и личности не подкрепят това становище. Непълна седмица преди подаването на кандидатурата, британския посланик в Белград Стивен Водсворд, прецени че Сърбия трябва да изчака всичките 27 членки на ЕС да я подкрепят. Според неговата оценка, следвайки логиката „крачка по крачка Сърбия би трябвало да изчака до юни 2010, тоест до решението да се започне с ратифицирането на Споразумението за стабилизиране и присъединяване.

И европейския докладчик за Сърбия Йелко Качин беше сред скептиците когато става дума за подаване на иска за прием в ЕС. Както заяви той, кандидатурата е „голяма работа“ и не може да бъде „игра на покер“. Според него, това е „игра с ясни правила по които се придобива доверието на всички 27 държави членки“.

Положителни отгласи

Новината за приемането на кандидатурата, което направи Швеция при изтичането на мандата на председателстващата страна ЕС, в Белград не бе проследена с еуфория, което не означава че общата атмосфера не бе пропита с изненадващ оптимизъм. Особено, че поне на думи, никой, включително и крайно десните партии не се противопоставиха на присъединяването към Съюза, въпреки че поставиха въпроса за „цената“ която Сърбия ще трябва да плати.

Премиерът Мирко Цветкович прецени, че с решението за подаване на кандидатурата Сърбия е трасирала посоките по които ще се движи и е показала, че споделя тежненията на европейските държави. Както каза, това е общ успех и на Правителството и на всички фактори в обществото“.

И бившият премиер Зоран Живкович, денят на подаването на кандидатурата нарече „голям ден“ за държавата, който „трябва да представлява началото на нова, по-добра и по-успешна епоха в историята на Сърбия“. Представителите на партиите на властващата коалиция с нескрита радост коментират европейския подарък от Стокхолм. Освен че приемането на кандидатурата счита за „радостно събитие“, председателката на Скупщината на Сърбия (СПС) Славица Джукич Деянович каза, че това е и „параметър че Сърбия е направила много“, докато за шефката на депутатската група на Демократичната партия в парламента Нада Колунджия това е „знак че Сърбия е безвъзвратно на пътя към ЕС“.

Шефката на депутатската група на партията Г17 плюс, партията която с ЛДП е най-експлицитен поддръжник на европейските интеграционни процеси, Сузана Грубийешич подчертава, че подаването на кандидатурата вече е доказателство, че влизането в ЕС е стратегическо определение на страната. Както тя казва, за ония 70 процента от гражданите които са за евроинтеграция, този ход е потвърждение, че „продължаваме по европейския път“. Кандидатурата означава и допълнителна информация за всички ония които работят в процеса на евроинтеграцията в Сърбия започнатите реформи да приключат, а от реформираното общество най-голяма полза ще имат гражданите. Тя също припомня, че след получаването на кандидатския статус гражданите могат да очакват по-благоприятни условия в икономическата сфера.

За бившият посланик във Франция, сега професор на Факултета по политически науки Предраг Симич, най-важно беше времето, защото Сърбия използва благоприятното стечение на обстоятелствата в ЕС след ратифицирането на Лисабонския договор: „Фактът че бяхме подготвени тогава когато се оказва възможност... доведе до това, че дори и ония които подадоха кандидатурата бяха изненадани от успеха си“.

В редовната колона в Блиц, коментаторът Драголюб Жаркович преценява, че подаването на апликацията е „вид ваксина срещу обществената и чиновническата апатия и може да има добри политически последици за състоянието на политическите отношения в Сърбия. А ако малко ускори или увеличи отварянето на предприемаческите фондове с които Европа помага и на кандидатите за кандидати, тогава ползата ще бъде очевадна“.

Критични и скептични

Преди отиването в Стокхолм президентът на Сърбия Тадиц припомни, че в близко минало не всички в Сърбия желаяха европейските интеграции и че все още има противници на този процес: „Имаше и такива които се заканваха с физическа сила и клетви. Добре е, че някои от тях са променили мнението си“.

Без оглед дали междуременно са променили мнението си или само публичните изказвания, факт е, че никой не оспори кандидатурата като такава. Забележките от народняшкия блок (Демократичната партия на Сърбия и Нова Сърбия) си текат, обаче, за тях апликацията е подадена прекалено рано, защото „държавите членки на ЕС и Европейския парламент не са ратифицирали Споразумението за присъединяване и стабилизация“ (Слободан Самарджич), тоест че кандидатурата е политически маркетинг, защото „Сърбия не е зряла за влизане в ЕС“ (Велимир Илич).

С твърдението че (и) те са за влизане в Европейския съюз, шефа на депутатската група на радикалите в Скупщината на Сърбия Драган Тодорович каза, че това трябва да се отнася за цялата държава, „значи Сърбия с Косово и Метохия“. Тъй като, както той твърди, Европейския съюз е един от водещите фактори които отнемат КиМ от Сърбия „ние това не можем да приемем“. По същи повод той изтъква, че политиката на условияване която ЕС провежда към Сърбия ще продължи и че следващото условие ще бъде „Сърбия да даде възможност на Войводина на референдум предвиден с Устава да реши дали ще остане в Сърбия или не“.

Главния редактор на новата сръбска политическа мисъл Джордже Вукадинович също твърди, че никой не би смял нито една европейска стъпка, от „белия шенгенски лист“, отмразя-

ване на ССП, или евентуално някое бъдещо затваряне на някоя глава в преговорите с ЕС, „да слага в същия ранг със защитата на националния суверенитет и териториалната цялост. И то не само когато става дума за Косово и Метохия. Именно, както казва Вукадинович, има основателно съмнение, че задвижването на сръбския европейски влак от мъртвите релси е платено с цена „която просто не е прилично и не е европейски да се плати“. Според Вукадинович, премахването на визовия режим не случайно е съвпаднало с приемането на Устава на Войводина в Скупщината на Сърбия.

Скоростта на подаването на кандидатурата за членство, вероятно е действала като шок върху консервативния блок в Сърбия. На такова заключение ни отправят вялите критически забележки, когато става дума за приближаването към ЕС. Обаче, няма съмнение че този блок със сдружени усилия ще прави всичко възможно да забави и без това дългото пътуване на Сърбия в Европа. Механизмите които ще бъдат използвани ще бъдат настоящи да се свалят правителството и да се предизвикат преждевременни парламентарни избори. Такива опити имаше в края на лятото, по повод Закона за информирането, а другата „критична точка“ беше гласуването на бюджета за 2010 през последните дни на декември 2009. На страната на опозицията застана един член на властващата коалиция на Съюза на унгарците от Войводина (поддържа добри отношения със Сръбската напредна партия на Томислав Николич) който отказа да подкрепи бюджета в Скупщината.

Лидера на Сръбската напредна партия Томислав Николич който и самият прие европейската реторика, избягва да подкрепя проевропейските усилия на Правителството. Междувременно, жестоко ги атакува в Скупщината какъвто това бе случаят по повод приемането на Устава на Войводина, бюджета, или избирането на носителите на правосъдните длъжности.

Своеобразното „сбиване“ с антиевропейския блок се проведе и на трибуната за ролята на Сръбската православна църква която проведе Фонда на Слободан Йованович и на който присъстваха председателя на Демократичната партия на Сърбия Войслав Кошунница, нейния зампрезидент Слободан Самарджич и академик Матия Бечкович. По този повод Митрополит черногорско-приморски Амфилохийе Радович каза, че „Европа е в много по-дълбока духовна криза, отколкото ние, които сяло летим към нея, можем да предположим“. С твърдението, че Сърбия винаги е била част от Европа, той допълни, че го е „малко срам“ от становището на Европа която се „смили да ни даде визи за да можем да се разхождаме по европейските механи“. Подаването на кандидатурата за членство в ЕС е значителна крачка напред която най-накрая слага Сърбия на същите релси с всичките в региона. Това значително ще ускори интеграционните усилия на Балканите, особено като се има предвид че регионалното сътрудничество е едно от ключовите условия за членство в ЕС.

Без оглед на подкрепата на гражданите за европейската ориентация, трябва да се очакват контраударите на консервативния блок, който ще търси причините в обективните трудности които ще последват процеса на интеграцията. Затова в предстоящия период е необходима допълнителна подкрепа от всички либерални сфери на обществото, но и на самият ЕС точно на тия части от обществото.

Съществена промяна може да настъпи само вътре в обществото, но то трябва да има постоянна подкрепа от ЕС, особено на оная част от гражданите което е носител на европейските ценности, след това малките и средните предприятия, регионите и всички части от страната които изразят готовност да се променят.

Оцеляването на европейската ориентация е нужна и подкрепата на медиите като значителен сегмент от промените. В този смисъл, необходима е ревизия на Закона за медиите, но и професионализиране на журналистите за да може обществото да се запознае с предимствата но и задълженията които носи тази ориентация.

Трябва постоянно да се води кампания за европейската опция за да могат гражданите колкото се може повече да се мобилизират върху този проект.

Сърбия под Берлинската стена

Две десетилетия от падането на Берлинската стена са важен повод за обсъждане на тенденциите и процесите които все още продължават. В общия хаос разпадането на Югославия беше опасен показател за трудностите в създаването на новия ред. След войните, престъпленията, геноцида, масовите прогонства в бивша Югославия, процесите които последваха в Хага и пред националните съдове, дойде време Сърбия сериозно да се позанимава с причините и контекста които дадоха възможност и генерираха всичко това. Международната общност, както и националните и международни съдове избягваха да се занимават с тълкуването на стълкновенията и анализа на контекста, без което не може да се преодолее миналото и

да се намерят решения за съществените въпроси на Западните Балкани, основно за статута на Босна. Днес е очевидно че Босна не може „да преживее“ ако се гради върху признаването на резултатите от войната. Дейтънското споразумение трябва да уважи и другите критерии, включително и моралните, за да може Босна да стане функционираща държава.

Метафорично казано, Сърбия повдигна своята стена преди падането на Берлинската, и от всички социалистически страни единствено тя имаше и свой списък от военни задачи. Затова не беше

възможно мирно разпадане на федерацията, подобно на съветската и чехословашката. Сърбия започна подготовките за Титовото наследство още през седемдесетите години. Целта на Сърбия беше рецентрализация на Югославия която с Конституцията от 1974 година беше получила елементи на конфедерализъм. Тази рамка предлагаше предпоставки за опазване на югославската държавна рамка под условие да се удовлетворят демократичните искания на всички републики.

Сърбия с неразбиране дочака падането на Берлинската стена. Тя подкрепяше преврата срещу Михаил Горбачов 1991, защото смяташе че той отслабва Русия като световна сила. Част от сръбския елит, обединен около сръбския национален проект, очакваше че Русия ще застане на негова страна и ще подкрепи нейните аспирации по отношение на Югославия. С разпадането на СССР, Русия загуби потенциала да изиграе решителна роля в решаването на югославската криза, въпреки че имаше място в Контактната група. Разпадането на СССР хвърли сянка на събитията в Югославия, което даде възможност на Слободан Милошевич сравнително бързо да постигне целите си. Той не успя да получи Югославия, но затова пък много бързо с помощта на ЮНА отбележи граници на Велика Сърбия. Похода на Милошевич срещу Югославия не можа да свърши с неговото премахване. Този процес продължи с други средства в значително променените международни обстоятелства. Обаче толкова дълго решаване на югославската криза е и своеобразно огледало на международната общност, най-напред на ЕС и нейното несправяне в новите обстоятелства.

Независимостта на Косово е последна фаза от разпадането на Югославия. Това най-накрая откри перспективата на стабилизацията и прогреса, ако региона и най-вече Сърбия приемат реалността. Да припомним че конференцията в Хага през 1991 година предложи най-приемливите по това време реше-

ния за Югославия. Обаче Сърбия ги отхвърли, а ЕС пропусна възможността да защити решенията си. Сега, две десетилетия по-късно, ЕС допълнително се връща към първоначалното си предложение. Най-високата ценност е всякак, приемането на границите от АВНОЮ. Без това, прекрояването нямаше да има край.

Освен че трябва да се сложи точка на държавните въпроси, важно е да се разбере, защо Югославия трябваше да завърши с кръвопролитие. До сега са написани много книги, много тепърва ще се пишат. Бъдещето на региона до значителна степен ще зависи от проумяването на двата феномена: Югославия и комунизма. В процеса на създаването на нови-

те държави на Балканите и двата феномена бяха маргинализирани и отречени. Всички националистически елити отричат или игнорират общото историческо наследство. В Сърбия бе анулирано антифашисткото наследство което отличаваше бивша Югославия от другите европейски страни. Отричането от това наследство не можа да изнедри нови либерални идеи а цялото пространство, особено Сърбия върна към регресивните идеи които доминираха преди и по време на Втората световна война. Югославската опозиция не беше демократична а националистическа

и антикомунистическа. С антикомунизма като щит тя сне доверието от плуралния потенциал който съществуваше в югославското общество. Това особено се отнася за Сърбия където и сега преобладава праксисовата и опозицията от 1968 която по същество беше догматична и болшевишка. И разбира се, националистическа. Сърбия все още не се отделила от тази матрица.

Ерик Хосбаум неотдавна каза „страните от югоизточна Европа ги чака особено трудно бъдеще, защото Балканите ендемично са обременени с войни, корупция и престъпност. В сегашната международна констелация на глобалната криза е трудно да се предвиди как ще се развиват нещата на Балканите. Харолд Джеймс още през 2001 година точно твърдеше, че скоростта на промените в света с придружени общата несигурност и неизвестност, са благоприятни за консервативизма, екстремната промоция на интересите на отделните нации или държави и отсъствието на нови рационално обосновани визии за обществено развитие и бъдещето на човечеството. Това благоприятства и на дълбоко вкоренените антизападни становища в много общества на Балканите без оглед на това че са на прага на ЕС.

Когато става дума за Сърбия трябва да се припомни, че на практика съществуват две течения: консолидиране на Сърбия с подкрепата на ЕС и САЩ или отстояване на държавния проект. Глобалната криза разголи факта, че Сърбия е банкрутирала, както и че без подкрепата на ЕС и международните институции няма да има възстановяване. Това определено е позитивно осъзнаване. От друга страна, държавната стратегия която обхваща най-широк кръг от сръбския елит и след приключването на процеса на разпадането на Югославия не се отказва от обединението на всички сърби в една държава. Добрица Чосич навремето говореше, че сърбите са принудени да изнамерят държавна форма за решаването на собствения си

национален въпрос. Той още през деведестте години говореше, че това трябва да бъде федерация на сръбските земи. Тази стратегия най-напред се отрази в Босна чрез радикализацията на Милорад Додик.

Ролята на ЕС в балканската динамика беше от основополагащо значение, както досега така и през изтеклите 20 години. Заедно със САЩ, ЕС от началото на деведесетте играеше важна роля в решаването на югославския конфликт, но и в процеса на прехода на новосъздадените държави. Когато става дума за прехода, трябва да се отбележи, че той се проведе на две равнища: създаване и консолидация на новите държави и самия процес на прехода. Доминира процеса на регионалното свързване в рамките на евроинтеграциите в ЕС, но и процес на създаване на нации и държави който още не е приключил.

Първият – the nation-building – беше забавен и обструиран от войната, а сега все още е отложен в Сърбия, Босна и на Косово поради отказа на Сърбия да приеме реалността в региона. За съжаление, без оглед на последствията от войната сръбския радикален национализъм все още е действаш, дори и след почти 20 години ангажимент на ЕС и САЩ за стабилизирането на региона. Освен че отстоява териториалните си аспирации, той пречи на създаването на модерна сръбска държава.

Сръбските националисти до значителна степен успяха: наложиха етническият принцип като изключителен критерий за решаване на всички териториални спорове. Не само че с войната отбележиха сръбските територии но и етнически ги консолидираха и сега само чакат по-добра възможност за обединение. За две десетилетия в сянката на войните в Хърватия, Босна и на Косово постигнаха и етническа консолидация и на самата Сърбия. Десния националистически радикализъм който не отслабва в Сърбия, ксенофобията и омразата към другите (включително и към малцинствата), намалиха малцинствата до минимум с тенденция техният процент още да намалее. След почти постигнатите цели за сръбския елит е неприемливо да се откаже от единствената историческа възможност най-накрая да „освободи Босна” и да обхване сръбското етническо пространство макар и, както сега стоят нещата, по цената на разпадането на самата Сърбия. Германският историк Холм Зиндхайзен в забележителната си книга „История на Сърбия от 19 до 21 век” проникателно заключава че: „Историята на Сърбия щеше да изглежда другояче ако нейният елит беше заинтересуван за уреждане на държавата и обществото а не за териториална експанзия. Тя можеше да стане високоразвита страна, но това бе жертвано в името на великата идея, която през деведесетте години върна Сърбия сто години назад”.

Такова отношение на сръбския елит към границите поддържа напрежението в региона и затруднява неговата интеграция, което иначе е един от основните критерии на ЕС за интегрирането в региона. ЕС и САЩ през последните няколко месеца бяха видимо ангажирани за затварянето на сръбския въпрос а с него и на балканския. Продължават преговорите за бъдещето на Босна, а паралелно с това ЕУЛЕКС се разшири на цялата територия на Косово. Сърбия бе „наградена” с отваряне на перспективата на ЕС и НАТО което бе посрещнато със сериозни опструкции в елитите. Престъпленията, геноцида и масовите прогонства, както и отворените въпроси за границите доведоха до дълбоки промени във всички общества на територията на бивша Югославия особено в Босна.

Дезинтеграцията на региона бе последвана от възстановяване на авторитарността, национализма и прераспределение на ресурсите в процеса на приватизацията. Същевременно настъпи и процес на хомогенизиране, масово прогонство на малцинственото население което беше преобладаваща политика и след обособяването на новите държави. Това укрепи позицията на доминантната нация. Въпреки това, региона запази многоетнически си характер. Процеса на демократизацията не бе обусловен само с националната хомогеност, както изтъкват някои автори, но и с доминантната политическа култура на региона която се основава върху популизма, колективизма и егалитаризма. Затова колективизма в основата си продължава да доминира чрез съпротивата срещу либералната демокра-

ция и преди всичко срещу пазара. В първата фаза на демократизацията националните различия могат да имат обструиращ характер, но същността е все пак в съпротивата към западния образец на демокрация.

Основния проблем в процеса на демократизацията на тия общества е в липсата на общество или много слабо общество. Концепцията за гражданско общество е едва в ембрионална фаза и е под силен удар не само на властта, но и по-широко. Концепцията за човешки права се разглежда като имплант пресаден от англосаксонските общества или като нов вид империализъм който задушва националните идентичности. В този смисъл очакването, че посткомунистическият преход неминуемо ще доведе до пренасяне на властта от държавата на индивида е прекалено. Трябва повече да се държи сметка за регионалните традиции и ценностни системи, тоест за потенциалите за развитие на демокрацията. Не са достатъчни само институциите които да гарантират тази насоченост, защото са необходими коренни промени в образованието и ценностната система. За по-голямата част от регионалните елити, все още са неприемливи либералните ценности които подразбират и индивидуална отговорност.

Дългосрочно, повторната интеграция на региона в рамките на ЕС може да озапти национализма и да отвори място за либерализация и икономическо свързване. Трошливостта на Сърбия сочи и върху опасността от нейното фрагментизиране и дестабилизиране. То може да се преодтвроти само с по-ускорено интегриране в евроатлантическите структури. Затова обсъждането „НАТО: да или не” идва в истинския момент. Влизането на Хърватия и Албания в НАТО, представлява ново стратегическо предизвикателство за Сърбия, защото съществено променя нейното обкръжение. Ако Сърбия скоро не вземе решение за присъединяване към НАТО, но иза изпълняване на условията за кандидатстване в ЕС, ще остане изолиран и маргинализиран остров достатъчно неутрализиран за по-нататъшно дестабилизиране на съседите.

Дебатите в сръбския парламент по повод устава на Войводина бяха показателни от гледна точка на съзнанието на сръбския политически елит. Именно, бе разголена същността на разпадането на Югославия: несъгласието на Сърбия за модернизирване на държавата, а сега и на самата Сърбия. Без оглед на това че устава „мина”, остава факта, че Сърбия е разполовена по този въпрос и че по пътя на интеграциите в ЕС този проблем ще бъде главна обструкция когато става дума за скоростта на движението на Сърбия в тази насока.

Това означава, че Сърбия в близко бъдеще трябва да промени отношението си към Косово и Босна, сътрудничество с Трибунала в Хага и вътрешното уреждане на самата Сърбия. Всяко колебаене допълнително намалява нейните шансове да се стабилизира. Защо времето тече, както и всички потенциални шансове Сърбия най-накрая да стане равноправен субект в международните отношения.

Желаният позитивен напредък на Балканите обаче не достатъчен. И за самата Европа е необходимо създаване на политическа общност, тоест вътрешно преобразование. Движение към плурализирана Европа. Това може би ще насърчи и гражданите на Балканите. Такава е Европа е предизвикателство което изисква отговорност от регионалните елити, изисква тяхното критическо и творческо обсъждане и действие.

Посещението на Джордж Байден вицепрезидент на САЩ, канализира стратегията на САЩ която настоява за стабилност на Балканите. Без ангажимента на САЩ картата на Балканите щеше да изглежда много по-различно, вероятно много по-близо до визията на Чосич за тяхната прекомпозиция. Това беше и възможност след две десетилетия сблъсъци със света и особено със САЩ, Сърбия най-накрая да нормализира отношенията си със все още водещата страна в света, да приеме ценностите които до значителна степен са доведени под въпрос с глобалната криза и най-накрая да започне да участва в международните отношения на конструктивен и творчески начин.

Соня Бисерко

Поразените във войната и мира

Големият световен писател, нобелист, унгарски евреин Имре Кертес, обяви автобиографичната си книга „Досие К“ която тия дни бе преведена и публикувана в Загреб. В тази книга Кертес си спомня детството от 1943 година в Унгария по време на Хортиевият фашистки режим, когато е имал 14 години и когато е много четена и популярна книгата на английския писател Фостер „Капитан на неговото величество“. Главната личност на този роман е капитан Хорнблоуер и за него Кертес пише:

Да, за капитан Хорнблоуер, най-напред командващ фрегата, а след това и линейен кораб, съучастваше в морската блокада срещу Наполеон. Той беше чудесен лик, измъчваше го чувство за малоценност, непрекъснато се съмняваше в способностите си, влюби се в недостижимата леди Барбара... Това е лик с твърде човешки слабости, който на края все пак печели битките, немилостив противник за потисниците и който на края все пак печели битките си, корсикански тиранин, казва се в книгата за Наполеон. Само глупак няма да разпознае в него Хитлер, когото англосаксонските сили и без това ще овладеят, защото той има нещо с което не може да управлява нито един диктатор, а това е човещината, признаване на слабостта, от което понякога се извлича невиджана сила.

Това виждане на Кертес, на съпротивата на диктатора и особено заключението, въпреки че в по-голямата си част е на символично равнище, е голяма и неподправена истина. За съжаление, сръбския народ в огромното си мнозинство няма особеностите на капитан Хорнблауер, нито пък ония за които в своята парабола настоява Кертес. Напротив, голяма част от сръбската популация предпочита опцията според която сръбският народ е най-стар, небесен народ, избран народ, народ на чиито средновековни дворове са се хранили със златни лъжици, народ с най-славна история; че са най-добри войници, учени, писатели, спортисти, че са най-големи любовници, че са най-вярващи, че сръбската ракия е най-добра, че храната е най-здрава, че въздухът е най-чист.

Тъй като всичко това са измишльотини, фалшиви митове, най-банални и приземни стереотипи, сърбите ги защитават с измисляне и конструиране на многобройни завери които организират враговете на сръбския народ. Така че, срещу сърбите са Исток и Запад, и Коминтерна и Ватикан, както и Тито и Чърчил, всички римски папи, Турция и Австрия, Европейския съюз, Америка и пратениците на ООН, канцеларът Хол, премиерът Блеър, президентът Клинтон, НАТО, хърватите, мюсюлманите и шиптарите (както подигравателно наричат албанците), Черна гора и нейната черква, Македонците и тяхната черква, Мило Джуканович и Месич, Трибунала в Хага, всички държави които признават Косово, всички ония които пишат и говорят, че в Сребреница са избити 10 000 мюсюлмани, че Сараево е гранатирано три години и половина, че Караджич и Младич са военни престъпници и т.н.

Претенциозността, национална грандомания, митоманията, фалшивата история, с нищо не подкрепеното величие, въображението, самомнителността, не можаха да оправдаят посочените завери срещу сръбския народ и неговите врагове. Сърбите своя комплекс за висока стойност започнаха да лекуват с най-долен популизъм, примитивизъм, поданичество и най-черно подлизурничество към една тоталитарна власт (за която се гласува с 80% от гласовете) и с това показва съществената, истинска и егзатно проверена инфериорност която се отразява с омраза към

всичко друго и различно като се почне от съседните народи до целия свят.

Сръбският популизъм и национализъм в най-разголената си, най-опасна и най-черна форма се появи във втората половина на осемдесетте години на миналия век, с публикуването на Меморандума на Сръбската академия на науките и изкуствата, провеждането на тнр. антибюрокраична революция, тържествуването на шест века от битката на Косово и продължи с войните за тнр. западни граници на Сърбия до линията Карлобаг – Огулин – Карловац – Вировитица, насилие и прогонство на албанското население от Косово и приключи с бомбардирането на Сърбия от страна на НАТО пакта, загубата на Косово, военно поражение и сваляне на режима на Милошевич. Само временно прикрит и дръпнт от главната сцена, сръбският популизъм и национализъм отново се появи с убийството на проевропейския премиер Зоран Джинджич. С идването на Воислав Кошунича на мястото на премиера се изостави секуларизма като модерна форма на владение, разреши се инфилтрирането на черквата в държавните работи, насърчи се клерикализма и открития антиевропейски курс с изолационистката политика която се характеризира с определението срещу включването на Сърбия в Евроатлантическите интеграции. С такава политика сръбският национализъм и популизъм получиха нов израз, също толкова опасен както онзи агресивен и завоевателски от времето на диктатурата на Милошевич.

Днес и тук сръбският национализъм и популизъм се характеризират с открито и ускорено приближаване на фашизма и нацизма, насилие и само привидно бенигнен а по същество извратен клерикализъм. Дейността на профашистките организации „1389“, „Двери сръбски“ и други, насилие на улиците, пребиване и убиване на чужденци, варварство на феновете на спортните състезания с ясна и очевидна подкрепа на президента, функционерите и играчите в спортните клубове, представляват голяма опасност за гражданите и изобщо за голия живот и оцеляването в страната Сърбия. Нацизмът и фашизмът в обществеността предизвикват много повече симпатии и подкрепа отколкото осъждения и протести. Сърбия днес е мъртво море, равнодушно общество. Никога в Сърбия не е имало такава апатия като през тия дни, никога не се е изразявал такъв поданически дух. Заради нацистите, хулиганите и техните защитници, заради разпространяването на говора на омразата в отделни медии, за високо професионална и организирана престъпност, заради насилническото каране на автомобили и мотоциклети в Сърбия се донасят най-репресивните закони които могат да се представят, каквито няма в цивилизованите европейски държави. В Сърбия важи поетичния стих –сентенция:

Самият човешки живот противоречи на закона.

Колко е далече днешна Сърбия от цивилизацията, от европейските стандарти, от европейския дух, на някогашната *Периклова ера* в културата на Титова Югославия, от Андрич, Црънянски, Киш, Ковач, Аца Попович, Миша Станисавлевич, Бранко Милькович, Брана Петрович, Лубарда, Челебонович, Табакович, Шейка, Челич, Джони Релич, Жика Павлович, Саша Петрович, госпожа Мира Траилович, Цица Перович, Люба Тадич и много други се вижда по една, когато се има предвид насилието и хулиганството на спортните срещи, парадоксална, некрофилска, просто невероятна, така да се каже, виртуална манифестация която тия дни в началото на XXI век се изигра в Белград, който е все пак, европейска метропола.

Мирослав Филипович

Нормализация в четири стъпки

Интеграцията на Западните Балкани ще бъде неясна без нормализация на отношенията между Косово и Сърбия

След влизането на Хърватска в ЕС, за две години отново ще се актуализира въпроса за формата на европейското бъдеще на държавите от Западните Балкани. Следващата декада ще определи трансформацията

на тия държави, а Европейския съюз също ще определи природата на тяхното присъединяване, групово, групово, както то бе случаят в няколко вълни на разширението, или единично, една по една, както прави с Хърватска.

Отговорът на дилемата „групово или индивидуално“, няма да се намери на дневен ред, ако все пак не се изясни природата на държавите които се стремят към присъединението към ЕС. На Западните Балкани все още съществува триъгълник от недовършени държави. Босна и Херцеговина е протекторат който и по-нататък съществува върху едно мирно споразумение (Дейтън) но не и върху конституционното устройство създадено от нейните граждани. Част от тази държава, Република Сръбска, до значителна степен отрича идентичността на БиХ. Косово е недовършена държава както от гледна точка на нейното вътрешно функциониране, (фактически е разделена страна), така и от гледна точка на нейната международна легитимност. Сърбия, не признавайки Косово, и с териториални претенции към него, е недовършена държава в изграждане.

Съществуването на този триъгълник със силна опора в Белград, обективно ще обструира дефинирането на тяхното европейско бъдеще и същевременно груповото присъединение на Западните Балкани в ЕС, като част от унифицирането на европейския континент.

Косово и Сърбия са си сиаемски препястия за присъединяването към ЕС. Сърбия, с непризнаването на отделната идентичност на Косово, задържайки част от Косово привързано към себе си и имайки предвид подкрепата на пет държави от ЕС за тази своя политика, блокира новата фаза на отношенията договорени между Косово и Европейския съюз. Косово, третирано по този начин от Сърбия, може да блокира напредъка на отношенията на Сърбия с ЕС и подготвянена нейното присъединение. Съсем е възможно е Сърбия да бъде приета в ЕС с неразрешените проблеми в отношенията с Косово.

Такова състояние в което Косово и Сърбия взаимно се държат за заложенници на европейския път може да продължи ако външните фактори не променят това. Може би тази година условията са зрели за такава външна интервенция. Европейския съюз има възможности които *moda* веќе ще се повтарят следващите десет години, да обуслови една нова посока в отношенията между Сърбия и Косово. Миналата година Сърбия получи либерализация на визовия режим и статус на кандидат за ЕС. И двете неща дават възможност

за условияване от страна на ЕС, Косово, от друга страна, има нужда да излезе от сегашната неясна фаза на протекторат с перспектива за европейско присъединение – силни и необходими въпроси за Брюксел.

Още повече, новата администрация във Вашингтон с малко труд има капацитет да помогне за успешното приключване на трансатлантическите интервенции на Балканите започнали с приключването на войната в Босна и продължили с проследяването на независимостта на Косово. Положението на изчакване, което е истинско, може да даде принос и за инициативата на Сърбия пред Международния съд в Хага, а в Белград, а след това и в Прищина ще се обадат гласове които ще говорят че и в случая с Косово нищо не може да се направи без становището на Съда. Обаче, каквото и да бъде становището на Съда, то няма да промени няколко неща: безвъзвратно прогласената независимост на Косово, негово безвъзвратно признаване, откритите проблеми на Сърбия във връзка с това, препястията които ги очакват на техния конкретен европейски път заради ненормализираните отношения между Косово и Сърбия.

Косово и Сърбия имат нужда от нормализиране на отношенията си. За това са необходими четири основни съпки.

Първата стъпка е започване на процес на диалог между Прищина и Белград, диалог който е известен като „преговор за преговорите“. Въпреки че е ясно че съществуват очевидни различия за независимия живот на Косово, властите на страните трябва да оформят отворени теми в отношенията сред тях, за което може да се разисква без оглед на различията в становищата свързани със статуса.

Втората стъпка е вметване на този процес на диалог вътре в трансатлантическия формат. Ясно е, че на Балканите е постигнат успех когато съществува интензивно сътрудничество с ЕС-САЩ. Сега е време за това повторно сътрудничество и за дефиниране на нормализацията между Косово и Сърбия. Вътре в тоз процес, въпреки че ще си останат различията във връзка със статуса на Косово, ще се осигурят условия за експлицитно взаимно насърчаване на европейските интеграции. Това значи започване на един умерен процес който ще даде възможност на Косово да бъде уважено като договорен партньор на ЕС от страна на всички членки включително и ония които не признаха независимостта на Косово. Следователно, този умерен процес ще квалифицира Сърбия като държава която създава основи за решаване на съседски отношения (важни за страните които признаха Косово и които трябва да решават за пътя на интеграцията на Сърбия).

Четвъртата стъпка е създаване на нови качества за европейски интеграции. За Косово, това означава Процес на стабилизация и присъединяване, за Сърбия това е начало за преговори с ЕС, сега вече държава кандидат за присъединяване.

В следващите 12 месеца ЕС в сътрудничество със САЩ имат шанс да затворят главата – нестабилност на Западните Балкани, създаване на условия за шестата вълна на интеграция на страните от ЕС, някъде към края на декадата.

Този шанс може би няма да продължи дълго. Статуквото в Босна и на Косово сега вече де факто произведе териториални разделения които се заканват да се превърнат в магнетни поля за разделяне на цялата област. Вместо една декада интеграции, сегашното неразгледано състояние може да произведе декада териториални разделения които покрай недовършените държави могат да обхванат и Македония.

Това ще бъде още една изгубена декада за народите на тази част на Балканите.

Ключът на регионалната сигурност

Стабилизирането на региона зависи от консолидацията на Босна и Херцеговина. Дейтънското споразумение, което е в основата на сегашното вътрешно устройство, не е достатъчно. Именно, необходимо е дограждане което да направи и Босна и Херцеговина функционираща държава. За това е съзнателна и международната общност която от известно време третира Дейтънското споразумение като част от процеса който трябва да продължи.

По-изразеното завръщане на международната общност на Балканите в началото на 2009 година, означава начало на по-активно ангажиране. Инициативата тръгна от новата американска администрация. Обаче, сдружените усилия на Европейския съюз и САЩ с известна ревизия на Дейтънското споразумение да направят от Босна и Херцеговина функционираща държава, в първият „бутмирски кръг“ приключиха с пълен провал.

Двете рунди разговори на представителите на държавно-политическия лидер БиХ с Карл Билт (ЕС) и Джеймс Стайнберг (САЩ) водени през октомври (19 и 20) във военната база в Бутмир, не дадоха резултати даже със символичното раздвижване и приближаването на становищата на местните лидери, към предложената реформа на Конституцията на БиХ. Тоест, „бутмирската хартия“ не бе приета. Съдържанието на Бутмирската хартия не бе напълно представено в обществеността, но същността на този въпрос е засилване на ролята на централните органи на властта, формиране на правителство вместо съвет на министрите и засилване на президентската длъжност. Вътрешното поляризиране между двата ентитета, трите национални общности и (не) функциониращата централна власт изглежда бе още по-задълбочена. Дейтънското споразумение устоличи два ентитета с различно вътрешно устройство. Република Сърбска е изразително централизирана, докато Федерацията БиХ бе децентрализирана и то по етническият принцип който блокира функционирането и на този ентитет. След неуспешният опит в Бутмир, премиерът на Република Сърбска (РС) Милорад Додик отправи призив към местните лидери да се срещнат в Бяна Лука (30 октомври) и да се опитат да намерят изход без международни посредници. Обаче, никой от местните лидери не се отзова на поканата.

Ролята и влиянието на Белград върху актуалните събития в Босна и Херцеговина на този етап не са достатъчно прозрачни. Най-високите официални лица, на първо място президентът на Републиката Борис Тадиќ и министърът на външните работи Вук Йеремич, споделят еднообразно становище според което, Сърбия „подкрепя Дейтънското споразумение, тоест, Сърбия е готова да „подкрепи всичко за което се договорят трите народа“. Тъкмо тази формулировка, особено нейната втора част, доведе до недоуме-

ния които произведоха криза в съседната държава. Да си припомним, преди войната в Босна, Сърбия също подкрепи „всичко онова за което се разберат трите босненско-херцеговски народи“.

Заедно с Хърватия, Сърбия (по това време СРЮ), е гарант на Дейтънското споразумение и въз основа на него, а особено от премиерския мандат на Воислав Кошунца (2004 -2008) тачи особено близки „специални отношения“ с Република Сърбска.

Становището на Белград

Заканите на Милорад Додик, че ще разпише референдум за самостоятелна Република Сърбска, неговите критики за сметка на високите представители на ООН в БиХ, или, например, за бойкотирването на органите на властта в Сараево, доведе Белград като „гарант на Дейтън“ в позиция да заеме становище което до значителна степен ще повлияе на нейната позиция и аспирациите по отношение на ЕС.

Сърбският политически и интелектуален елит, освен че счита Република Сърбска за (леgitимна) военна плячка вътре в Босна и Херцеговина, дългосрочно разчита с възможната за прекомпозиция на областта. Република Сърбска също използва това като главен аргумент в решаването на „националния въпрос“ на балканските етнически общности. Сърбия всъщност счита че в замяна на независимостта на Косово (без частта северно от Ибър), може да получи Република Сърбска. Това съвпада и с нейните военни цели на територията на бивша Югославия в началото на деведесетте години на миналия век. Стратегията на Белград през последните десет години бе твърдо поддържане на статуквото в Босна успя да повдигне очакванията във връзка с разделението на Босна. Освен това, Белград и със „специален третман“ на Република Сърбска и нейния актуален лидер Додик (който всеки ден присъства в Белград) практически работи за поддържането на постоянна нестабилност на западния съсед.

Самата Сърбия под бремето на финансовата криза частично „ресетира“ външнополитическата си ориентация. Сред приоритетите подчертано се върна към настояването по-скоро да се нареди сред кандидатите за членство в нея. Това значително влияе и на промяната на становището по отношение на Босна и Трибунала.

Това подразбира, че Сърбия, въпреки и недостатъчно, е променила становището и своето отношение към РС. Така президентът Тадиќ заяви, че „Сърбия силно и честно подкрепя цялостта на Босна, защото по този начин защитава собствената си цялост. Сърбия не иска дестабилизация на областта, защото това ще има катастрофални последици

по икономическата и сигурностна ситуация в нашата страна". Освен че и по-нататък настоява върху Дейтънското споразумение като основа, Тадич изтъкна, че е „важно да изградим един нов дух на разбирателство в Югоизточна Европа, особено в страните на бивша Югославия, да покажем конструктивно че можем да решаваме и спорове, които, естествено съществуват сред държавите, но и във всеки момент да проявим регионална отговорност и ясна цел, а това е членството в Европейския съюз. Само по този начин можем да постигнем нашите отделни национални цели.

Международни актьори

Дисфункционалната нестабилност на държавата Босна и Херцеговина е траен източник за възможната нестабилност на Балканите. Поради тази причина, важните международни фактори, преди всичко САЩ, ЕС и Турция се върнаха на балканската сцена. Въпреки че Западните Балкани не са сред приоритетите на външната политика на Барак Обама през пролетта на 2009 година, на Балканите пребиваваше вицепрезидента на САЩ Джозеф Байдън. Трите столици които обиколи по този повод, Сараево, Белград и Прищина, са ключов триъгълник за стабилността на областта.

Посещението на Президента Абдулах Гул в Сърбия промовира по-активната роля на Турция в областта. Сръбско-турския диалог на най-високо равнище е от първостепенно значение, защото, както каза президентът Тадич, отношенията на Сърбия и Турция са „на най-високо ниво в историята“.

Посещението на президента бе предизвестено от посещението на министъра на външните работи Ахмет Давитоглу (юли). Програмата на пребиваването на министъра обхваща и Санджак, където с домакина Вук Йеремич, подготви помирение на лидерите на двете най-значителни санджашки политически партии, Расим Ляич и Сюлейман Углянин. В Сараево турския премиер заяви, че Турция е „гаранция за териториалната цялост на Босна и Херцеговина“.

Засиленото ангажиране на Турция, най-силната страна в областта и членка на НАТО, нейната традиционна заинтересованост за територията на Балканите и готовността финансово да участва в определени проекти (пътница в Санджак, ислямски център в Сърбия), също може да бъде един от стабилизиращите фактори на тия пространства.

Посещението на президента Гул в опозиционните кръгове които подкрепят засилването на ролята на Русия в областта не бе приета с одобрение.

Всъщност, бе предвидено президентът Гул да се обърне към депутатите в Скупщината на Сърбия но това бе отказано, защото повечето опозиционни партии се закахиха с бойкот. Вместо предвиденото посещение на Санджак, той обиколи Нови Сад. В обширното интервю което даде на седмичника Данас, Гул особено подчерта, че Турция придава голямо значение на това, че „Босна и Херцеговина пази своята териториална цялост, мулкултурния и мултиетнически състав и суверенитет“. Допълни също, че подмолните опити срещу надлежните в централното управление „няма да донесат нищо добро за нито една етническа група“. Както в ЕС и САЩ и Турция, според Гул, иска в Босна да надделее интеграцията а не фрагментацията.

Позицията на Русия

Русия, като членка на контакт групата, от началото е включена в решаването на босненския въпрос. Обаче все до идването на Владимир Путин нейното становище не се различаваше значително от останалите членки на групата.

През последните години Русия зае напълно ясно становище. Изглежда, че повече е във функция на надпреварата със САЩ. Същевременно, своето ново присъствие в областта Русия реализираше чрез икономически похвати. В Република Сръбска тя се фокусира на енергийните капацитети подобно както в Сърбия (Рафинерията в Босненски Брод, на пример).

Краткото посещение на Медведев на Сърбия (октомври) в Белград бе забелязано като засилване на позицията на Сърбия в предстоящите преговори за бъдещето на Босна. На тържествената академия подготвена в чест на освобождението на Белград (20 октомври), до президента Тадич седеше и премиерът на РС, Милорад Додик. Обаче според телевизионните снимки при прякото предаване на тържеството руският президент не се поздрави с Додик. За уж „кратката среща“ между Медведев и Додик явиха само агенциите Итаргас и Срна, но други потвърждения, дали и по какъв повод се е стигнало до нея, нямаше. Руският посланик в Босна Александар Боцан Харченко заяви, че „Русия се застъпва за концепция на засилване на централните институции със силни ентитетски институции“.

Посещението на министъра на външните работи Сергей Лавров (5 ноември) беше в съчетание с известното становище, че ще подкрепи всичко за което се договорят трите народа. Това по същество е подкрепа на официалния Белград. Изтъкна, че Русия, като активен член на Съвета за провеждане на мира (РС), иска Канцеларията на високия представител на международната общност (ОНР) да се трансформира в Канцелария на европейския представител (EUSR), който би си сътрудничил с БиХ на ниво консултации и координации, но без налагане на решения отгън и намеса във вътрешните работи на БиХ. Лавров също каза, че Русия е за премахване на „бонските правомощия“ с които се дава мандат на високия представител в БиХ да сменява избраните официални лица и налага закони.

Ролята на Хърватска

От 2000 година Хърватска промени отношението си към Босна и Херцеговина, т.е. отказа се от контрола на хърватите в Босна. Президентът Стиепан Месич имаше най-революционно становище по отношението на хърватите в Босна и Херцеговина но и на нуждата от ревизия на Дейтънското споразумение. Едно от неговите най-нови послания отправено към официален Белград е, че „на сръбите БиХ би трябвало да им бъде родина, а Сараево столица“ и че „трябва да креират политиката си в тия рамки“. Допълни, че на „Додик отговаря създаване на трет ентитет защото така напълно ще маргинализира хърватите“. Месич подчертава, че е „илюзия да се отдели която и да е част от БиХ, с която илюзия се създава несигурност в тази държава и я отдалечава от европейските интеграции“.

Йеремич в акция

Значителна част от своята несекидневна дипломатическа енергия, сръбският шеф на дипломацията Вук Йеремич концентрира върху Босна и Херцеговина. Още преди първия кръг от „бутмирските преговори“ Йеремич, според медиите, ненадейно отпътува в Бая Лука. Според информациите на някои от тях (Данас), целта на посещението на Йеремич е била да убеди Додик да не радикализира отношенията на ентитета с Канцеларията на високия представител: „Вук Йеремич отиде да усмирява Милорад Додик“ заяви неименуван източник на този лист. По време на първата част от разговорите в Бутмир (9 октомври), Вук Йеремич пребиваваше в Истанбул на министерската среща Процес на сътрудничество в Югоизточна Европа (SEESP).

Според кратка агенционна информация, по този повод е имал отделни срещи с турския и босненско-херцеговския колега Ахмет Давитоглу и Свен Алкалай.

Пред втората рунда разговори в Бутмир, делегацията на седемте представители на парламентарните партии на Република Сръбска се среща в Белград с президента на Сърбия Борис Тадић. Според медиите, той е поръчал на парламентаристите, че Сърбия няма да се меси в преговорите които водят представителите на САЩ и ЕС с политическите лидери на БиХ, но подчерта, че би било полезно чрез „бутмирските преговори“ да се стигне до компромис. Значително по-двусмислено от това е посланието на Тадић към парламентаристите че „Сърбия е моя политическа отговорност, а вие сте моя морална отговорност“.

Оправдавайки се на конференцията за журналистите, проведена след срещата, че не е имал преглед на цялото предложение на международната общност за което се разискваше в Бутмир, Тадић все пак подчерта, че „не под-

вежда под въпрос гласуването в ентитета“. Отстояването върху опазването на тнр. ентитетско гласуване дава възможност за блокиране на решенията на централните органи, едно от иначе, най-твърдите становища върху които инсистира Република Сръбска.

След фиаското на „бутмирските преговори“ Вук Йеремич отново отпътува в Босна и Херцеговина, този път в Сараево, където, освен с домакина, министъра на външните работи

на БиХ Свен Алкалай, за първи път се среща с Харис Силайджич, лидер на Партията за БиХ, сега член на тричленното Президентство на БиХ. По време на тия разговори, Йеремич каза, че Босна и Херцеговина е „най-близкият и най-важният съсед на Сърбия“ и искаша готовност, че Сърбия ще „помогне на БиХ в стабилизирането ѝ за да може по-бързо да напредва към ЕС“. В Баня Лука след разговорите с Додик той заяви, че ситуацията в Босна не е идеална, но и че „няма място за каквито и да е стълкновения, където и да е на Балканите“.

Какво се очаква от Сърбия?

Бройните регионални и международни наблюдатели считат Милорад Додик за най-отговорен за ескалиране на вътрешните напрежения в БиХ. Изявленията от типа, че не „обича Босна и Херцеговина“, той потвърждава с честите си пребивавания в Белград. Добрите отношения с Белград той почна да тачи още по времето на Слободан Милошевич, укрепи ги по времето на Воислав Кошунница, а в последните две години е постоянен придружител на Борис Тадић.

Същевременно, част от сръбската опозиция и проруските медии (Печат) обвиняват и Додик и Тадић за „конструктивност в налагането на международни решения за БиХ“. Освен това, особено обвиняват Додик за подкрепа на кандидатурата на БиХ за членството в НАТО позовавайки се на неговото изявление „Имайки предвид бъдещето, мисля че е важно да продължим с изграждането на пътя към НАТО и че в това отношение ще получим нещо което

мнозина не искат да видят, а това е гаранция на стабилността“.

С оглед на обстоятелствата в които Сърбия се намира, трудно е да се твърди със сигурност дали Сърбия напълно подкрепя Додик, или му „извива ръцете“. И самата Сърбия се намира в процпа между желанието да осъществи „националния блян“ за обединението на всички сърби под един държавен покрив, от една, и съзнанието за реалната възможност за банкрут и на сегашната държава в „свещените“ граници, от друга страна. Няма съмнение, че също така, тъкмо поради изостряната на вътрешните отношения в БиХ, тя се намира под натиска на някои международни актьори. Това си личи и от дискретното предупреждение от Вашингтон отправено чрез Даниел Сървер, от Американския институт за мир. Сървер напомня, че Сърбия не подрива стабилността на Босна както някога го правеше, защото в Белград осъзнават, че нестабилността на БиХ вреди върху изгледите за членство в ЕС. Сървер, обаче,

добавя че не се виждат „ясни и недвусмислени сигнали от Белград, че няма да позволи интересите на членството в ЕС да бъдат унищожени с авантюризма на РС“.

По-конструктивна роля на Белград очакват и тукашните западно-европейски посланици. Посланикът на Швеция Кристер Брингос, като председаващ ЕС, изрази очакване, че „Сърбия активно ще се включи в решаването на всички проблеми в БиХ“.

Бутмирските процеси трябва да продължат и

по-скоро да се вземе решение за ревизия на конститутивно устройство на Босна и Херцеговина. Това е необходимо защото консолидацията на БиХ слага точка на аспирациите на Белград и намалява изнудващите потенциали на Сърбия по отношение на областта и международната общност.

В пакета мерки трябва да се включи и реорганизацията на цяла Босна и Херцеговина по принципа на регионални цялости които биха задоволрили историческите, икономическите и социалните критерии.

Това отваря простор за конструктивно действие на Сърбия в реинтеграцията на областта което значително може да намали фрустрациите на проевропейските и прорепформистките политически елити. С укрепването на проевропейския курс, областта може да стане двигател в преодоляването на десетилетната блокада.

Същевременно, с премахването на етническият принцип като критерий за решаването на етническите спорове, ЕС се връща към своите основни ценности без които няма силна и стабилна Европа.

Адекватното затваряне на балканската криза засилва европейската позиция и нейната кредитбилност в решаването на кризисните ситуации. От друга страна, укрепва ролята на САЩ и НАТО като гаранция за сигурността в областта. Конструктивната роля на Турция профилира тази страна като значителен партньор на региона и ЕС. Също, релативизира дълбоко залегналият стереотип за ислямските страни като изключително радикални и подриващи фактори на световната арена.

Новият патриарх на СПЦ – без съществени промени

Промяната на трона на Сръбската православна църква (СПЦ) няма да донесе съществени промени както по отношение на вътрешната църковна организация и начина на функциониране, така и по отношение на нейните световни амбиции. Новоизбраният патриарх Иринеј (Гаврилович), доскорошен нишки епископ, в този смисъл е сполучливо избран континуитет.

Това означава, че Сръбската православна църква ще настоява да запази завоюваното пространство на обществената сцена в Сърбия през последните десет години, да го укрепи, да го разшири и задълбочи, особено когато става дума за държавна политика.

СПЦ като изразително консервативна институция, показва голяма антипатия към другите религиозни общности и то не само към Католическата черква, но и към малките религиозни общности. Религиозните общности са най-често и етнически. Патриарх Иринеј предизвести някакви промени към Католическата църква.

СПЦ не приема новонастаналата реалност в областта, тоест в Сърбия, Черна Гора и Македония. Когато става дума за Косово, СПЦ не признава независимо Косово. И патриарх Иринеј продължава със същите становища. В своята пристъпна беседа той изтъкна, че „една от първите и най-свети задачи на Църквата е да запази мъченическо Косово” и „да помогне на държавата която се труди и прави всичко да го защити от ония които искат да го отнемат”. Според него, Косово е сръбски Ерусалим, без когото няма да има Сърбия. Второто ключово определение на неговата пристъпна беседа е изтъкване на задължението на църквата, че „разсеяният народ на всички континенти трябва да се обедини и да запази единството си което е изконна задача на Църквата във всички времена”. С огромното влияние което има в Република Сръбска, агресивното поведение в Черна Гора, непризнаване на автокефалността на Македонската православна църква, СПЦ продължава с таченото на опасната националистическа митология. Милорад Томанич, историк и автор на книгата „Сръбската църква във войната и войните в нея” изтъква, че митрополит Амфилохий продължава да се ползва с голямо внимание в СПЦ, което означава, че няма да има големи промени и по отношение на православните църкви в областта.

Също изтъква, че ще има готовност за диалог, но диалог подобен на православните и католиците, който се води от XI век, но без конкретни раздвижвания.

Профила на новия патриарх

Новоизбрания патриарх Иринеј, по всяка вероятност ще следи този главен ток на Сръбската православна църква. Според оценките на познавачите на църковните прилики, има и безспорни качества които може би ще дадат принос за раздвижване на сръбската православна църква в позитивна насока.

Особено сезитва, че в сравнение с другите епископи и църковни великодостоинници, той е лично скромен (по което си прилича на своя учител и вероятен идол, починалия патриарх Павел). Аналитичите са съгласни, че е „разумен”, „мъдър”, „толерантен” и „човек на компромисите”. Въпреки че в условното разделение вътре в СПЦ на „консервативни” и „реформисти”, принадлежи на консервативното крило, твърди се че е не е настроен и срещу „реформаторите” и че не е срещу диалога с тях.

В краткото промотивно обръщение на новоустоличения патриарх няма и белег от вътрешно преразглеждане на църквата във връзка с най-деликатните теми които отбележиха нейното „завръщане” (след „комунистическото прогонство” както самите великодостоинници обичат да казват) сред важните обществени актьори. Разбира се, най-напред

по отношение на тежкото наследство на СПЦ от войните на територията на бивша Югославия, с оглед на ролята която имаше в „пробуждането на националното съзнание” и по време на военните действия (от благославянето на военните и паравоенните части и военните коменданти, пропагандата, логистката подкрепа, участие на военните и политически сбирци на военните ръководители, до пряко участие на свещени лица във военните операции. Така например, СПЦ още не се е обадила по повод инициативата на президента на Републиката Борис Тадич, Народната скупщина да приеме резолюция за Сребреница. По този повод бе иницирана дискусия не само сред политическия елит, но и по-широко. Основата на действията на СПЦ и с новия патриарх ще почиват върху национализма като непроменена ценностна вертикала на неговата идентичност и „духовно” действие в сръбския националистически корпус.

На 26 януари 2009 година Иринеј между другото заяви: „...Ние общо взето знаем каква е философията и психология на исляма”. Когато са по-малко, те умеят да се държат и да бъдат коректни. Когато числено се изравнят, те почват да вдигат глава, а когато станат надмощни и супериорни, натискат или да изселят или да приемат към себе си другите. Затова е много трудно на хората които имат несигурен живот. На това изявление веднага реагираха и двете ислямски общности в Сърбия.

Не пропусна да спомене, че Черногорците и Сърбите са един и същи народ. Именно, той изтъкна че „разделението което се случи между Черна Гора и Сърбия е безумно и неразумно, защото ние сме един и същ народ с еднакви корени”. Това показва, че неговото становище за черногорската църква която той нарече „несериозна общност която за съжаление черногорската държава подкрепя, ще бъде негативен.

Това че бе избран неочаквано бързо – за само няколко часа – след почти двегодишни вътрешни превирания и взаимни надпревари на архиереите по време на отсъствието на болния патриарх Павел – дава право на ония които считат, че Иринеј „е единствено решение за мир в къщи”. Най-значителната крачка която Сръбската православна църква можеше да направи под негово водачество се отнася до подберието на Римокатолическата църква и Ватикан. Неговата склоност към екуменизма вече се изрази на няколко пъти с открити призови за посещение на папата в Сърбия след три години (2013), когато в Ниш, родното място на цар Константин ще бъде отбелязана 1700 годишнина от Миланския едикт.

Предизборна кампания

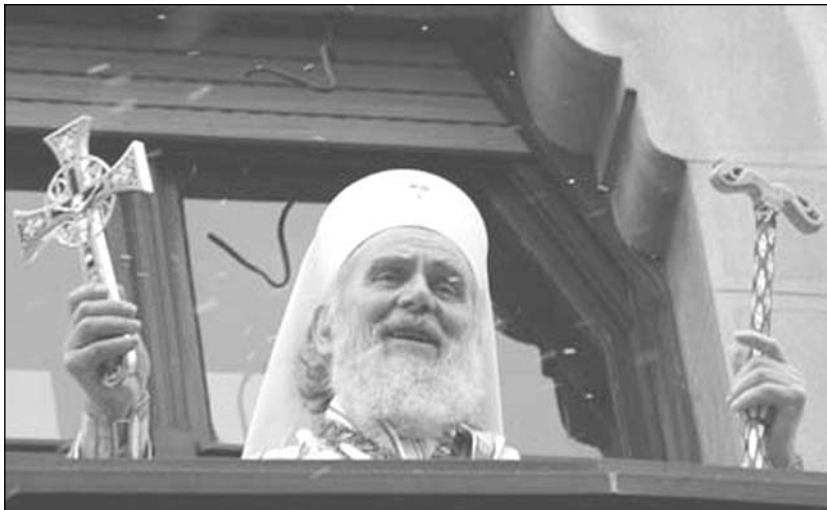
С оглед на дългото отсъствие на патриарх Павле от активния живот, предизборната кампания за избиране на негов наследник продължи почти две години. Въпреки че, по природата на църквата, се водеше зад кулисите, до обществеността по различни канали стигаха информации за вътрешни прения, понякога на ръба на скандала, надпревара на повече лобита и различни течения както и потенциални фаворити на отделни групови интереси, както в самата църква, така и извън нея.

През последната седмица преди изборите кампанията бе пренесена в обществеността. Беше очевидно намерението да се неутрализира или предотврати босненското течение което се предвожда от зворнишко-тузланския владика Василије (Качавенда). В този смисъл определени медии – както таблоидите, така и по-сериозните – настояваха да дискредитират Василије с разобличаването на лукса и владишките дворове в Бийелина и сочейки пикантни подробности от неговата биография като десетилетната работа за Службата за държавна сигурност.

Главен претендент за нов сръбски патриарх беше черноргорско-приморския митрополит Амфилохийе (Радович), който, „като пръв след еднаквите“ замествахше Патриарх Павле по време на болестта му а след смъртта му бе избран за „пазач на трона“. Неговите претенции почиваха както на престижа с който се ползваше сред останалите йерарси на СПЦ, така и на подкрепата която изглежда имаше от руската

и гръцката православна църква. Обаче, непосредствено преди изборите, до обществеността проникнаха критики за негова сметка за уж някакво нарушаване правата които принадлежат само на патриарха особено заради негова идеологическа оцветеност (близък до националистическите кръгове, политически олицетворени в Демократична Сърбия). Освен че е неутрализира босненското лоби, властите в Белград, както неформално се изтък-

ва, желаяха бъдещия патриарх да бъде някой от Сърбия, а за най-серозен кандидат се смяташе бачкият епископ Иринеи.

Как се гласуваше в Светия Синод

Гласуването на 45-те члена на избирателния събор на Сръбската православна църква (22 януари) ясно показа автентичността на предишните нагаждания за вътрешното отношение на силите сред църковните великодостоиници. Именно в първия кръг, необходимото мнозинство гласове получи само митрополит Амфилохийе, а във втория, нишкия владика Иринеи, за двамата кандидати с най-много гласове владиката банялучки Йефрем и владиката бачки Иринеи, се гласуваше в трети и четвърти кръг, а мина само бачкият Иринеи.

Според действащите правила на СПЦ имената на тримата кандидати с най-много гласове се слагаха в три отделни плика, а овластеното лице (в този случай архимандрит Гаврило от манастира Лепавина в Хърватска) изтегли от Евангелието една с името на бъдещия патриарх. Цялата процедура продължи само няколко часа.

Иринеи човек на компромисите

В предизборните нагаждания името на нишкия епископ Иринеи изобщо не се споменаваше. Няколко дена преди заседанието на избирателния събор, нишкия владика даде интервюта за повече медии които основно се отнасяха за постъпката и начина на избирането на бъдещия патриарх. Неговата медийна промоция стана интересна в този момент защото се огласяваше само той, а не на пример, официалния говорител на СПЦ бачкият владика Иринеи. Също и неговите прогнози бяха много добри: „Не вярвам че ще има толкова избирателни кръгове за гласуване за да може избора да влезне в следващия ден. Ние в Събора се познаваме добре, знаем кой какъв е, какво може да направи и какъв принос да даде за живота на църквата.“

Патриарх Иринеи (80) спада сред ония уважавани църковни великодостоиници които по време на монашката кариера бяха близки сътрудници на патриарх Павле. Също важи за един от най-активните представители на църковната дипломация. В това си качество изигра решаваща роля в решаването на раскола на СПЦ в Америка (пътувал е над двайсет пъти в САЩ) и това успешно приведе към края. Също 2002 година ръководеше в Ниш с преговорите с Македонската православна църква, когато изглеждаше, че ре-

шението на дългогодишния спор между църквите е близо; по-късно обаче отношенията отново се охладиха поради твърдото становище на СПЦ. Патриарх Иринеи е роден в Сърбия (в околната на Чачак): „Ако и не е бил нейн кандидат, с неговият избор държавата сигурно си отдъхна“, каза познавача на ситуацията в църквата новинар Йован Янич. Той допълва, че държавата с мястото на патриар-

ха получи доверен човек за сътрудничество с държавата.

И другите познавачи на приликите в църквата, Живица Туич, Мирко Джорджевич и други в пръв план изтъкват сдържаността и уравниеността, готовност за диалог между различните течения във върха на СПЦ (около литургията, календарите, екуменизма и др.) и склонност към компромиси. Също и неговата

готовност за диалог с останалите религиозни общности в Сърбия и извън нея.

Какво може да се очаква от новият главар на СПЦ

Между най-значителните промени които могат да се очакват от патриарх Иринеи в сравнение с неговия предшественик е „екуменска крачка“. Патриарх Иринеи започна подготовките за отбелязване на най-значителната годишнина, 17 века от Миланския едикт (313 година) още докато беше владика. Идеята централното тържество на юбилея да се проведе в Ниш, където е роден цар Константин, а Ниш щеше да бъде място за среща на най-изтъкнатите християнски поглавари от цял свят, включително и папата. Иринеи изтъква че това би дало на „Сърбия заслужно място и роля, защото, всъщност, това би била среща на най-високите представители на Източната и Западната църква след 1504 година, когато се е стигнало до разкол сред тях“. По този повод той каза, че Сръбската православна църква би поздравила идването на папата: „Това би била възможност не само за екуменична среща, но и за диалог. И може би „златна“ възможност да се постави въпрос за повторно обединение и да започне разговор за това“. Подобни становища сегашния патриарх е изнасял и преди. Както напомнима Политика, той още 2008 година е заявил за този лист, че „няма причини да се страхуваме или срамуваме от среща с папата“ допълвайки, че „тази среща и диалога са необходими“. Също и при срещата с журналистите в качеството си на патриарх Иринеи настояваше за необходимостта от взаимен разговор: „...Това събиете и тази среща са необходими за да започнат да се решават проблемите които толкова са се натрупали и ние много сме се отдалечили едни от други“.

Няма съмнение, че такова становище на новия „първия сред еднаквите“ великодостоиници на Сръбската православна църква ще има жестока съпротива поради твърдото становище към Ватикан. На директен въпрос за това, епископ бачки Иринеи заобикаляше директните отговори, но от контекста може да се заключи, че той е против такава крачка. Публична подкрепа за своето становище патриарха досега е получавал единствено от владиката Иринеи (Добрийевич).

(Helsinki povelja)

Какво каза Бог за македонизма?

„И чрез никой друг няма спасение; защото няма под небето друго име дадено между хората, чрез което трябва да се спасим.“

Деяния на Апостолите – глава 4, стих 12

Братя и Сестри,

Ншият Бог – Исус Христос е изкупил със Собствения Си живот и с пролятата на Голготския кръст кръв, обреченото човечество. Той стана връзката с Отец и проправи пътя към Него.

Сега всеки, които пожелае, може да върне отново при Бог и да получи вечен живот. Условието за спасение е пълна вяра, доверие и служба на Този, Който умря, за да живеем ние.

„А това е вечен живот, да познаят Тебе, единия истинен Бог, и Исуса Христа, Когото си изпратил.“

Евангелие от Йоан 17 глава, стих 3

Братя и Сестри,

Пророчествата на Бог Библията, безпогрешно показват подробности от бъдещето на човечеството, на отделните личности и на света. Библията предсказва събитията от сътворението на Земята и човека до Второто пришествие на Христос, Новата Земя и вечността. Всичко това е предсказание на Бог!

„И така, пророческото слово повече се потвърждава за нас; и вие добре правите, че внимавате на него, като на светило, което свети в тъмно място, догде се затори, и зорницата изгрее в сърцата ви.

И това да знаете преди всичко, че никое пророчество в писанието не е частно на пророка обяснение на Божията воля;

защото **никога не е идвало пророчество от човешка воля**, но [светите] човеци са говорили от Бога; движими от Светия Дух.“

2 Петрово послание 1 глава стихове 19-21

Нашата планета е изпълнена с много грях, престъпления, войни, убийства, измами, лъжи, разврат, завист, злоба, омраза и пр.

„А колкото за страхливите, невярващите, мръсните, убийците, блудниците, чародейците, идолопоклонниците и **всичките лъжци**, тяхната участ ще бъде в **езерото, което гори с огън и жупел**. Това е втората смърт.

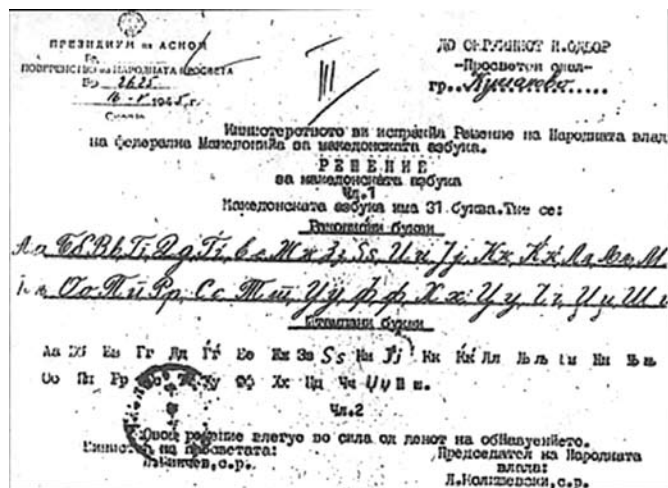
Откровение 21 глава, стих 8

Видяхте ли добре думите „всичките лъжци“ и участта, която ги очаква „езерото, което гори с огън и жупел“ ?

За тези лъжци искам да си поговорим днес и по-точно за лъжците – македонисти, които промениха Нашата, Българската Азбука - Кирилицата. За македонистите, които сега променят и Словата на Бог в Библията – за тези лъжци ми е думата.

Началото на македонизма започва с подмяната на Кирилицата. Датата е 16 май 1945 година. Президиумът на АСНОМ разпорежда / „Министерството ви изпраща решение“/ замяна на Кирилицата с Вуковица!

Ето решението /написано е на български език и на Кирилица/

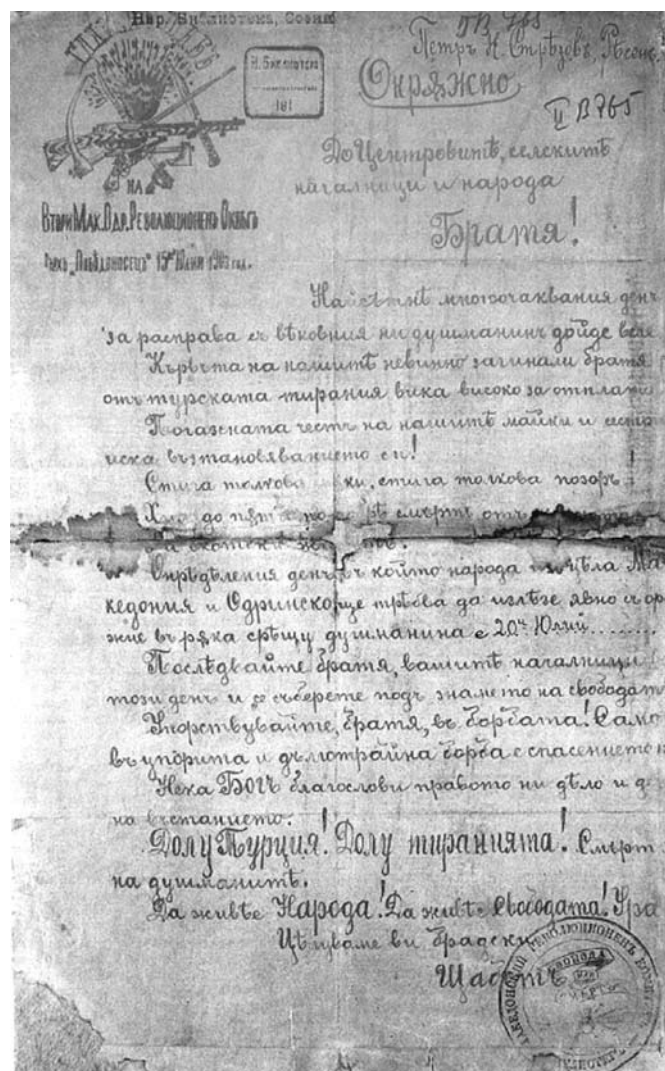

Изчезнали са типичните букви от Кирилицата / като ъ,й, я и пр. / и е създадена компилация от сръбски букви / ъ и љ / , латински / j / , а буквата џ е заимствана от румънски ръкописни книги от 17 и 18 век.

Наследниците на Яне и Гоце, Левски, Ботев, Паисий са унижени до крайното – Азбуката, на която са писани. Прокламацията на най-голямото въстание в историята на България е подменена жалка компилация от буквообразни драсканици на шепа комунисти.

Ето с каква азбука нашите деди написаха Прокламацията за началото на Илинденско-Преображенското въстание, подписана в Ресен.

Тя я написаха на чист български език – с Кирилица, а не на драсканиците, с които пишат сърбокомунистите във ФИРО-МИЯ!

Наследниците на деди, пред чийто мъжество е треперела Османската империя, сега чинно прекланят глави пред фалшива хартийка от десетина реда текст на тази комунисти!

Аз бих се срамувал да пиша на тази азбука!

Как тъй наследниците на Паисий биха писали неговите слова с подобна азбучна компилация?

О, неразумни юрде! Поради что се срамниш да се наречиш Болгарин?... Или не са имали Болгаре царство и господарство? Ти, Болгаринно, не прелщайся, знай свой род и язык...”

Ако внимателно разгледаме хартийката от 16 май 1945 год. ще забележим, че т.нар. „Македонска азбука“ влиза в сила от деня на обнародването ѝ.

Това е много важен момент!

И още – забележете, че липсват подписите на Председателя на народната влада и на Министерът на просветата. Обърнете внимание и на неясния мокър печат и липсата на мокър печат върху името на председателя на Народната влада! Няма абсолютно никаква индикация, че Председателят на Народната влада – Лазар Колишевски /Лазар Панев Колишев/ е виждал този „документ“! Явно е нямало втори печат „под ръка“. А Първата народна влада на Федерална Македония е приета само месец по-рано – 16 април 1945 год. след разпадането на АСНОМ, на третото си събрание!

„Документа“ няма необходимите атрибути за легитимност!

Това прави това решение напълно нелегитимно.

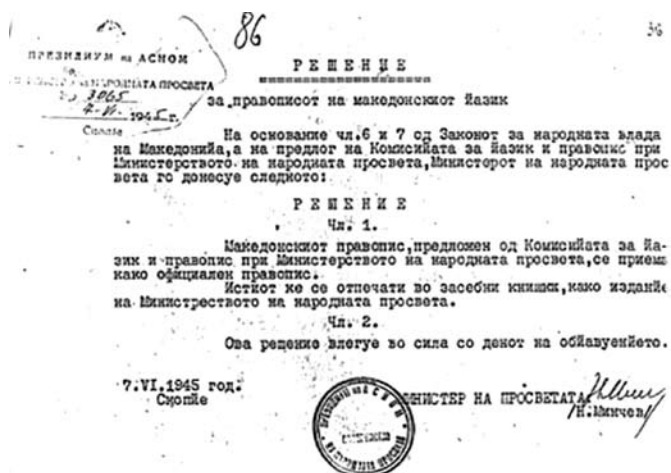
Готов съм да се обзаложа, че в Македония никой не е знаел за промяната на Кирилицата!

Знаят ли македонците за подмяната на Кирилицата си от 15 май 1945 и честват ли този бележит празник на Македонските букви?

Това обаче не е всичко ...

През следващия месец на 7 юни 1945 год. в Скопие, същият този Президиум на АСНОМ взема решение за правописа в Македонския език.

Ето го:

Въпреки, че е приета Вуковицата за официална азбука в Македония, това решение на Президиума на АСНОМ учудващо защо е написано отново на Кирилица! Нали ви казах, че никой не е знаел за промяната и за това са писали отново на Кирилица! Юридически това е напълно нелегитимно и скандално – Президиумът на АСНОМ не спазва собствените си разпоредби и пише на друга азбуката. А защо изисква от хората да ги спазват?

Забележете – тук вече има подпис на Министерът на просветата. Имаме всички атрибути за легитимност на документа, с изключение на това, че „документа“ е написан на нелегитимна /според разпоредбите на АСНОМ / вече азбука в Македония - Кирилицата!

Сега внимателно разгледайте печатите на двата документа. И двата са поставени върху мястото за подпис на Министерът на Просветата! Няма съмнение, че това са печати на Министерството на Просветата. Дори с просто око е видно, че двата печата са различни!

И още нещо важно – след като АСНОМ се е разпаднал на 16 април 1945 година и се е превърнал в Народна влада, то защо са необходими печатите на несъществуваща политическа организация в горният ляв ъгъл и на двата „документа“? АСНОМ никога не е включвал в програмата си на трите си заседания точка за избор на Македонска азбука и правопис.

И още – забележете, че документите са само решения и не са закони! Би трябвало първо да се отменят законите за старата азбука и на тяхно място да се приемат законите за новата азбука.

Забележете – и в двата „документа“ Македонската азбука не е наречена Кирилица! Така, че правилно е според законите на самите македонци, азбуката им да не се нарича Македонска Кирилица!

Това бе само началото. Македонизма протегна ръка и към промяна на Словата на Бог и Пророчествата в Библията!

Братя и Сестри,

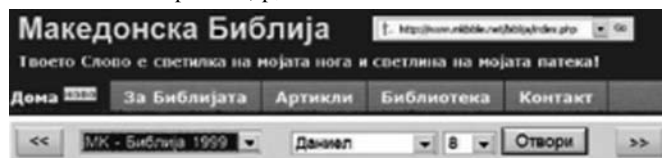
Противно на македонизма, Бог твърди в Библията, че Александър Македонски е гръцки цар.

Нека да отворим Македонската Библия на Даниил – глава 8, стих 21:

„Буйният козел е гръцкият цар; и големият рог между очите му е първият цар.“

Или както го четата македонците:

„Влакневиот јарец е царот на Грција; големият рог меѓу неговите очи е првиот цар.“

20 Овенот што го виде - неговите два рога - тоа се царевите на Мидија и Персија. 21 Влакневиот јарец е царот на Грција; големият рог меѓу неговите очи е првиот цар; 22 скршениот рог и четириите рога што излегоа на неговото место, тоа се

Ето как Бог е нареќл в Библията Алесандър Македонски – „царот на Грција“!

Тук искам да ви попитам Братя и Сестри – Греша ли Бог?

Казват ли истината македонистите, че Македонците са потомци на Александър Македонски?

И ако Бог не греша – то македонците – гърци ли са?

Вие Братя и Сестри от Македония – чувствате ли се гърци?

Българските апостоли Яне Сандански и Георги Делчев се бореха именно срещу гърчеещи се сничари, а днес македонистите искат да ви наложат гръцки хомот!

Аз нищо не твърдя, само ви питам – греша ли Бог?

Ако сте от тези, които смятат, че Бог е сгрешил, а македонистите са прави, то само ще ви посоча, това, което е написал Бог в Библията за онези, които променят Неговите Слова:

„ Но ако и сами ние, или ангел от небето ви проповядва друго благоевстие освен онова, което ви проповядвахме, нека бъде проклет.“

Послание към Галатяните глава 1, стих 8

Никой човек няма право да променя Божието Слово. Ако някой направи подобно нещо, то го очаква Божието осъждане. Македонизмът твърди, че Александър Македонски не е грък, а македонец. Не е съгласен с пророчествата в Библията, променя Божието Слово и според Бог, ще го постигне Божието осъждане.

Бог това е казал за Македонизма в Библията:

„Аз свидетелствувам на всекиго, който слуша думите на пророчеството в тая книга: Ако някой притури на тях, Бог ще притури върху него язвите, написани в тая книга,

и, ако някой отнеме от думите на тая пророческа книга, Бог ще му отнеме дела от дървото на живота и от светия град, които са описани в тая книга.“

Откровение - глава 22, стихове 18 и 19

Братя и Сестри,

Бог да ви покаже Истината! Изборът е само ваш.

Ако смятате, че македонистите са прави, а Бог греша, то приемоте, че сте македонци, заклейте Божиите Слова и Божиите Пророчества и не се надявайте на Спасение.

Но ако смятате, че не сте гърци, а Българи и считате, че Бог не греша и имате пълна вяра в Исус Христос и спазвате Божия закон, то очаквайте Спасението!

Бог да е с Вас!

Написал инж.Ангел Пелтеков

Русе

28.02.2010г

Ползувани са цитати от Библията и информация само от държавния архив на Македония Народна библиотека - София

През иглените уши на ФИРОМ-ската цензура

„Дойде време, ставайте, от сън се събуждайте.“
Добри Чинтулов

Скъпи Сънародници,

Няма да ви представям никакви документи и факти и да ви убеждавам какви сте по народност. Тук ще представя няколко документи, които са преминали през цензурата на ФИРОМИЯ. Изводите са само ваши! Аз ще насоча вниманието ви към някои деликатни моменти, които по-скоро будят въпроси, отколкото дават отговори.

Предлагам да разгледаме - Знаме на Илинденските въстаници от Охрид.

Знамето го вземам от македонски сайт на Интернет адрес - http://www.soros.org.mk/archive/G04/02/A04_02/sa3206.htm

Надписът е на английски / ще го видите, ако посетите интернет страницата и естествено, ако не са я закрили след тази публикация / - The Ohrid insurgent banner (1903) / Охридското въстаническо знаме / и се вижда ясно, че е снимка от архив на Македония !

Това, което се вижда с просто око на знамето е следното:

Извезана е фигурата на млада жена, държаща в дясната си ръка меч, а в лявата трицветното знаме. Забележете трите цвята на знамето – бяло, зелено и червено, разположени хоризонтално! Тук ще попитам:

Знамето на коя държава днес е с три хоризонтални ленти в последователност отгоре надолу – бяло, зелено и червено? Аз казвам България!

Виждате ли някъде аватара с гръцката звезда на Вергиня? Аз не я виждам.

Защо в Охрид по време на въстанието от 1903 год. развяват Българския национален трибагренник, използван още по времето на Раковски? На този въпрос си отговорете сами, Приятелю.

Да продължим – Виждаме девиза „Свобода или смърт“. Написан е на Кирилица- внимание, виждаме и буквата Ъ. Около тази композиция е извезан надписът „Македония, II-ий окръг, VI-та околия“. Виждаме и две букви Я.

Тук се запитайте, защо в днешната Македонска азбука отсъстват буквите Ъ и Я, а нашите деди са ги използвали? Сами си отговорете, но аз бих казал- От 16 май 1945 год. следствие фалшифициране на документи на Народната

влада, без подписа на Председателя на Народната влада – Лазар Колишевски и мокрият печат на Народната влада на Македония и без подписа на Министъра на народната просвета – Никола Минчев, в Македония тайно е въведена Вуковицата. Премахнати са някои букви от Кирилицата / ъ, ѝ, я и пр. / и са въведени сръбски, латински и румънски букви / ъ, љ, ј, џ /.

И виждаме още до жената изправен Лъв стъпил върху турско знаме. В краката на жената — строшени робски окови и алебарди.

Да си зададем въпроса – от къде нашите деди са взели надписа „Свобода или смърт“ върху бяло, зелено, червен трибагренник и защо са го изписали с букви от Кирилицата, каквито днес не се ползват в Македонската азбука? Би трябвало това да означава някаква приемственост? Нека да помислим – тази приемственост най-вероятно идва от баща на син ... Тук си задаваме въпроса- Кое е най-близкото въстание до Илинденското срещу турците? – Априлското от 1876 год.!!!

А какви са надписите на знамената от Априлското въстание?

Само един пример ще посоча – Знаме номер три, едно от знамената в Четвърти - Панагюрски революционен окръг. Предполага се, че е изрисувано от художника Зографов. На него виждаме Коронован Лъв стъпил върху турско знаме. Известен ли ви е този сюжет? Това знаме най-вероятно е свързано с Хвърковатата чета на Бенковски. Изображението на лъва са върху почти всички знамена / включително и върху знамето на Райна Княгина / на въстаниците от Панагюрище, Копривщица, Клисура, Дряново, Батак и т.нат. Това утвърждава лъва като национален символ на България още от времето на Априлското въстание. От този момент нататък лъвът винаги е присъствал в Герба на България!

Забележете и най – интересния факт – Надписите „Свобода или смърт“ от двете знамена си съвпадат. Сякаш ги създала една и съща ръка и то въпреки, че днес в Македонската азбука отсъстват буквите използвани върху знамето от Охрид!

Трябва ли да казвам на какъв език е изписан надписът „Свобода или смърт“ на Охридското знаме или сами ще се досетите? А трябва ли да питам, защо е изписан на този език - за който вярвам се досетихте, а не е изписан на ФИРОМ-ски? Защо са изписали буквата „Ъ“ нашите деди,

като сега във ФИРОМИЯ, чудесно се справят и без тази буква от Кирилицата?

До тук разгледахме какво виждаме на знамето. Остава въпросът, какво има от обратната страна на знамето? Защо сърбокомунистите не са представили какво има от другата страна на знамето? Би трябвало да е нещо смущаващо за тях! Наистина е така. Сега ще ви дам възможност да видите знамето и от двете страни и ще анализираме и втората страна.

И още нещо – Ако някой смята, че го подвеждам и му давам друго знаме, то моля преди да ме упрекне в лъжа да представи снимка на обратната страна на Охридското знаме и да посочи къде е оригиналът! Не изпускайте подобна възможност да ме дискредитирате, моля!

Какво виждаме от другата страна на знамето – Знамето е направено е от двоен червен копринен плат с размери 94x78 см. От трите страни е заобиколено с ресни, които завършват с пайети. На другата му страна е извезан изправен Коронован Лъв, който тъпче полумесеца. Около него в кръг е изписано „Съ нами Богъ. Напред, момчета! Победата е наша. Охридъ, 1903 г.” Вляво и вдясно от лъва е извезан с тартър Ботевиет стих „Тозъ, който падне в бой за свобода, той не умира; него жалеят земя и небо, звяр и природа и певци песни за него пеят”.

Сега вече стана ясно, защо сърбокомунистите така ревностно пазят обратната страна на знамето. Питайте, Приятелю вашите управници – Какво има на обратната страна на Охридското знаме от 1903 год.? Защо не са я показали до сега на вас? Къде се намира сега това знаме?

Защо - питам се аз - е написан Ботевиет стих, не стихове възхваляващи Сашо Македонец?

Македонец ли е Ботев, това искам да знам и ако е македонец, то защо е умрял за освобождението на България? Колко стиха е написал във възхвала на Македония, че тол-

кова много да е заслужил и да му поставят стиховете на знамето на „чужда държава”. Стихотворението „Хаджи Димитър” - от което е стихът на знамето, „македонски” герой ли възхвалява или български?

Стихотворението на Христо Ботев „Хаджи Димитър” - един от стиховете, на което е извезано на Охридското знаме, може да го намерите на интернет адрес тук: <http://www.slovo.bg/old/botev/hadzhidi.htm>

А песен по текст на стихотворението „Хаджи Димитър”, тук: <http://www.vbox7.com/play:c958443d>

Тук е мястото да споменем, че друг стих от безсмъртната му балада на Христо Ботев “Хаджи Димитър” :

**Настане вечер, месец изгрее,
звезди обсипят свода небесен,
гора зашуми вятър повее,
Балканът пее хайдушка песен”**

е цитиран като едно от най-добрите описания на природна картина в световната поезия и е написан със златни букви в Сорбоната.

Чувате ли Приятелю, великия шепот на „Е-тата” в стиха? Това е напевът на Балкана ...

Защо не виждам гръцкия аватар с 16-те лъча, а отново виждам националния символ на България – Лъв, присъстващ и сега на Националното Знаме на Република България. Защо виждам символите на знамената от Априлското въстание, а не виждам символите от победата над персите на Сашо Македонец?

Защо виждам стихове от българския поет Христо Ботев на знамето, а не виждам ФИРОМ-ски? Защо една страна като ФИРОМИЯ, която твърди, че е създадена столетия преди да се роди Христос, не намери поне един-единствен читав поет в историята си и да постави неговите стихове на въстаническото си знаме?

Къде е националната гордост на ФИРОМИЯ - Звездата на Вергина, змията на Клеопатра, бойният Слон на Сашко или египетските йероглифи от Розетския камък? На тези въпроси потърсете отговор, Приятелю и ще стигнете до истината.

Охридското знаме е изработено от охридските учителки Поликсена Мосинова, Василка Рамзова, Клия Самарджиева и Костадинка Бояджиева. Осветено е от поп Васил Попангелов, деец и организатор на въстанието в с. Долна Дебърца, пред около 600 души четници и селяни на 23 юли 1903 г. в местността Вишеслоец близо до с. Куратица, Охридско. Участват четите от Куратица, Брежани, Плаке и Олейница. Ритуалът завършва, като всички чети преминават под знамето със свалени шапки и го целуват. Накрая произнасят реч Христо Узунов — районен горски началник, и членът на горското началство Антон Кецкаров. Знамето е връчено на Узунов и с него районната чета действа в Охридско, Дебърско и Стружко. От 1946 г. знамето се пази във Фонда на НВИМ.

Заповядайте в България Приятелю, за да видите с очите си Охридското знаме и да го снимате.

За допълнителна информация за Охридското знаме, посетете следният адрес: http://www.youtube.com/watch?v=JpmSWSQBtU8&feature=player_embedded

До нови срещи!

инж. Ангел Пелтеков

Божидар Димитров се компрометира в Македония

Виктор Канзуров е на 38 г. от Скопие, журналист, в момента работи на свободна практика. Преди е работил във в. „Македонско дело“, „Вечер“, „Старт“, „Нова Македония“ и интернет изданието „Трибуна“ - tribune.eu.com. Следвал е философия в скопския университет „Св. Кирил и Методий“. Може би единственият македонски журналист,

който критикува властите в Македония от пробългарски позиции, но не пести критики и към българските власти. За критиките си срещу македонизма и сърбоманството е обвиняван, заплашван и арестуван няколко пъти с измислени обвинения, още по времето, когато Македония е част от Югославия. Преди 2 години беше задържан в интернет клуб с обвинения за пиянство и екзхибиционизъм, при положение, че има достатъчно свидетели в препълнения клуб, които го оневиняват. Подобен род окалващи обвинения са отправяни и към други македонци с българско самосъзнание.

Канзуров неотдавна държа реч на откриването на бюст на Ванчо Михайлов във Велес, в двора на къщата на Драги Каров. Той отправя в речта си критики към министър Божидар Димитров, които се посрещат с ръкопляскания. На другия ден в интервю в български медии министърът го обвинява, че е „професионален българин“ и търгува с български паспорти. Канзуров няма българско гражданство.

- Как влязохте в сблъсък с българския министър Божидар Димитров?

- Докато беше директор на Националния исторически музей, той ни обещавахе, че като стане министър, ще помогне и финансово, и по други начини, за разни културни прояви на македонските българи. А ние имаме голяма нужда от помощ, защото сме тотално маргинализирани и почти не съществуваме като общност. Та той ни говореше: „Момчета, изчакайте до юли“. Когато стана министър, каза: „Аз сега съм нов, изчакайте още няколко месеца“. Изчакахме, но нищо не се случи. А си спомням, че за всички други политици, които преди това ни обещаваха различни неща и не ги изпълняваха, той казваше: „Какво очакваш от политик – да говори истината ли?“.

- Вие по-конкретно какво очаквахте?

- Аз имах проект за пробългарско списание. Изпратих му го готово, странирано и дори той даде изявление във вестник „Класа“, че ще подкрепи това македонско пробългарско списание.

- А сега какво казва?

- Сега казва: „България е в речесия, няма пари“. Аз не съм толкова тъп, че Божидар Димитров да си прави майтап с мен. Виждам, че се организира концерт на Горан Брегович в София за посрещането на 2010 година. Той гостува и в Скопие за новата 2006 година. Един негов концерт струва 300 000 евро, а личният хонорар, само на Горан Брегович, е 110 000 евро. Ако България, Столична община или БНТ (благодарение на субсидиите от държавата), има 300 000 евро, защо да няма 3 000 евро месечно за пробългарско списание в Македония? Но може би на Божо не му се иска да има такова издание, защото ще загуби монопола върху македонския въпрос и в България, и в Македония. Той е един от дежурните адвокати, които уж ни защитават, а с крайните си, мегаломански и дразнещи изяви, само ни създава проблеми. След неговите неартикулирани изяви, в Македония за нас следват репресии. Освен това той ме обиди и на лична основа.

- Какво стана точно между вас?

- Във Велес, на откриването на бюста на Иван Михайлов, поисках оставката на Божидар Димитров и казах, че той е фурнаджийска лопата. Сега е в ГЕРБ, преди беше в БСП, близък до Първанов. Когато Волен Сидеров беше в зенита на популярността, беше близък до Волен Сидеров. От нас, македонските българи, той само се опитва да извлече дивиденди – лепи ни се по един лигав начин, когато сме медийно атрактивни.

- Какво ще рече „медийно атрактивни“? Когато ви арестуват ли?

- Да, когато сме арестувани, когато откриваме някакъв бюст на български революционер от Македония, когато срещу нас има медийни атаки или управляващите в Македония ни подлагат на репресии. Тогава Божо иска да бъде много близък с нас. Аз поисках оставката му, защото той според мен с нищо не ни помага. По принцип е юридически легитимно България да не помага на македонските българи и въобще – на българите в чужбина. Може в морален аспект да не е етично, но е съвсем легитимно. Но нека България да каже откровенно: „Братя, довиждане или сбогом“. А не Божо непрекъснато да е някакъв фактор по македонския въпрос. Значи – хем да е фактор, хем да не помага, хем да отправя такива глупави, фалшиви обвинения към мен. Когато му поисках оставката във Велес, последваха аплодисменти от хората. Поне в Македония, той вече е загубил всякаква легитимност.

- В какво ви обвини Божидар Димитров?

- Той каза в едно интервю за агенция „Фокус“, че аз съм „професионален българин“ и печеля пари от посредничество за получаване на българско гражданство. Все едно съм част от паспортната мафия. Аз ще заведа дело срещу него за клевета, защото обвинението му е абсурдно. Всички в Македония знаят, че аз самият нямам българско гражданство. Дори не знам каква точно е процедурата за посредничество...

- Освен това сте били арестуван. Колко пъти?

- Веднъж ме арестуваха преди две години. Докато съществуваше бивша Югославия, няколко пъти са ме арестували, през 1989 година, още 18-годишен.

- Във връзка с пробългарската ви дейност ли?

- Да, или както я наричаха преди промените – антиюгославска дейност, за отделяне на Македония от Югославия.

- А сега български министър ви обвинява, че търгувате с български паспорти?

- Да. Катастрофа. За мен този човек вече не съществува – с него може да се видим само в съда. Български министър обвинява човек, който си слага главата в торбата за българска национална кауза. Това е най-малкото несправедливо. И е срам за България.

- Казвате, че сега в България медиите са по-зле и от македонските. Какво имате предвид?

- Аз съм журналист от 1999 година и много добре знам как стават нещата. Журналистката, която му взима интервю на Божидар Димитров за агенция „Фокус“, не ни нарича българи, а: „хора, които се представят за българи“. Според мен това е целенасочено. По всички журналистически правила тя трябва да чуе и другата страна, а не ми се обади от агенцията. Чудно ми е - аз ли трябва да се моля да получа възможност за опровержение? Има ли право тази агенция да говори за недемократичността на македонските медии и за това как има реч на омразата и антибългарски настроения в македонските медии, след като не ми дава думата да се защита? Доколкото знам хората, които искат да получат българско гражданство, дават на пълномощниците си (каквото се опитва да ме изкара Божо) документ. С него те отиват или в Министерството на правосъдието, или в Агенцията за българите в чужбина. Тоест - там има документи за всички посредници, може да се провери кой, кога и колко пъти е посредничил. Божидар Димитров директно отговаря за тази агенция като министър и отправя такава фалшиво обвинение. Тоест, тук е под въпрос и неговата компетентност като министър.

- В кои други български медии има подобно отношение към вас и по македонските въпроси?

- Вчера Божидар Димитров беше гост на предаването „На 4 очи“ по Нова телевизия. Преди това една журналистка от това предаване ми се обади, говорихме 10 минути, обясних й всичко, но след това водещата направи едно подмазващо интервю с Божидар Димитров – че имал висок рейтинг и т. н. Не знам за какъв висок рейтинг може да става въпрос, след като виждам, че по форумите го правят за смях. Значи за българските медии съм атрактивен и непрекъснато ми се обаждат, когато съм арестуван и имам проблеми с македонските власти, но когато съм обвинен в България от министър, който след многото трансфери е станал

част от управляващата партия, настава пълно мълчание. От медийна гледна точка случаят е атрактивен – аз съм известен и в България, и в Македония като застъпник на българщината. Получавам несправедливо обвинение от Божидар Димитров, след като във Велес обях, че е фурнаджийска лопата и му поисках оставката. Но медиите не му задават нито един въпрос на тази тема, защитават Божидар Димитров. И как същите медии утре ще отправят обвинения към македонските медии, когато излъчват антибългарска пропаганда? Ако за някого има фалшиво обвинение, че е „професионален българин“ и печели пари от гражданства и не му се даде право на отговор, тогава тези медии са антибългарски. В събота имаше договорено интервю с Драги Каров и с мен в една телевизия, което също беше цензурирано.

- Тоест, спряно, така ли?

- Да, трябваше да участваме, но ден преди предаването шефовете казали на водещия, че в тази телевизия не може да се атакува Божидар Димитров и намериха друг гост вместо нас. Големият патриотар Велизар Енчев, който непрекъснато - години наред - искаше да му бъде гост, наскоро също каза: „В нашата телевизия не може да се атакува Божидар Димитров“. Когато телевизиите и журналистите искат да си правят пиар кампании, че са защитници на българщината в Македония, ме търсят, а сега, когато има клеветата от Божидар Димитров по мой адрес, никой не ми дава думата. Как аз утре да бъда гост в такива предавания? Това демокрация и свобода на словото ли е? За какво става въпрос гук? Защитават се един човек, който отправя фалшиви обвинения.

- По какъв начин се опитваше Божидар Димитров да използва медийната ви популярност? Като ваш защитник ли се представяше?

- Например, след като открихме бюста на Тодор Александров във Велес преди две години, водещият на вечерните новини на телевизия ВВТ ни се обади на мен и на Драги Каров за интервю по телефона. Не знаехме, че Божидар Димитров е в студиото. Когато разговорът с Драги Каров приключи и бях включен аз, още докато журналистът ми задава въпрос, чувам Божо Димитров как ми казва: „Здравей, Виктор!“ По този начин, като се държи фамилиарно, той иска да се представи като мой близък приятел. Защото по това време аз съм атрактивен за българската общественост и минавам за положителна личност. И в самото предаване той говори положително и за Драги Каров, и за мен. Непрекъснато ни се обаждаше (почти всеки ден) да му гостуваме в предаването „Памет българска“. Ние приехме и той ни представи на зрителите с думите: „Сега ще ни гостуват двама благородни българи“. Как така аз веднъж съм благороден българин, а сега, две години по-късно, се превръщам в „професионален българин“? Ами той, с неговия живот на агент на ДС, не е ли могъл още тогава да разбере, че съм „професионален българин“? Как изведнъж го „научава“, точно след като аз съм го критикувал публично? При нас, в Македония, децата казват: „Който си вика, за себе си вика“. Вероятно той е „професионалният българин“, който се опитва да манипулира българското обществено мнение.

Аз казах и във Велес, че Божидар Димитров финансира един бивш, а може би и настоящ доносник на УДБА (б. р. - югославската тайна служба за държавна сигурност). Става дума за лице с инициали П. Е. - гражданин на Скопие, роден в Югозападните части на днешна Република Македония. Значи Божидар Димитров финансира този УДБА-джия, който уж се прави на българин, но никога не го е заявил публично - винаги говори така, че да бъде приет и от македонска, и от българска гледна точка. На нас такива хора не ни трябват. Но Божидар Димитров може би е намерил в него своята сродна душа. Защото и двамата се отличават с едно – непрекъснато говорят. В Македония на това му казваме „мелене“. Само мелят, без значение какво – важното е да не дават думата

на другите. Въпросът е дали Божидар Димитров нарочно го финансира, или не е могъл да разбере, че този е УДБА-джия. Ако е второто, то като агент на българската ДС, Божидар Димитров трябва да върне парите на българските данъкоплатци, които са финансирани неговото агентско образование. Защото нищо не е станало от него. Той защитава УДБА-джиите, вместо българските национални интереси. Освен това знаем, че си сътрудничи с някакво дружество за българо-македонско приятелство, което е учредено в централните части на днешна Република Македония. Хората в него също са сътрудници на днешната Държавна сигурност, а Божо Димитров си сътрудничи с тях. Дали това е полезно или вредно за общата кауза, за него няма значение – важното е да е под светлините на прожекторите. Докато беше директор на Националния исторически музей, докара в Македонското студентско дружество във Вардар един мъж, тогава студент в София, родом от гр. Щип, Македония, който е с просръбски убеждения. Той развали дружеството във Вардар, а самият Божо Димитров го е приел в музея на работа със заплата.

Божидар вече не е обичан и в Западните покрайнини.

- По какъв начин се е компрометирал там?

- Там той контактува с вранския владика Пахомий. За Божидар Димитров е важно да се поздравява с хора, които имат някаква титла. Ами какви ги нариказва за църквата, която построиха нашите сънародници в Западните покрайнини? Появи се пред българската общественост и каза: „Имаме голям успех. Постигнахме компромис“. Какъв е компромисът – по сръбските църковни закони само лице, което е следвало на територията на Република Сърбия може да бъде главен поп в църквата – значи трябва сръбски поп да бъде главен в българската църква, обаче нашият български поп ще му помага и ще бъде клисар. Е какво означава да бъде клисар? Да целува ръката на сръбския поп ли? Ето завалията Божо колко е компетентен - и за националните въпроси, и за църковните въпроси, и по всички въпроси.

Мога да дам още един пример – когато бил помолен да помогне на нашия сънародник Никола Стоянов, който е арестуван с фалшиво обвинение от гръцките власти, Божидар Димитров казал: „Не трябва да се намесваме в този въпрос сега, защото с Република Гърция имаме много добри приятелски отношения“. Искам да подчертая тези негови „дела“ и да попитам - заслужава ли да бъде министър, който отговаря за българите в чужбина или за българите от диаспората?

Той, дори когато се бори срещу друг човек, го прави по най-вредния и за себе си начин. След месеци или години той ще загуби делото срещу мен и ще си плати. За какво е компетентен Божидар Димитров? Винаги, когато при него отидат българи от Македония (и когато беше директор на музея, и сега като е министър), той се хвали със своите сексуални постижения и говори по тази тема. Щом като е толкова привлекателен мъж, да пише книги за успехите в любовния живот, вместо да се бърка в политиката.

Йордан Захариев

Ангел Джонев

само наблюдението, но и вглъбяването в проблемите, с които се занимава.

Наборът от знания придобити в селското школо, Педагогическото училище в Кюстендил и географския и педагогическия профил специализиран в Софийския университет подготвят не само преподавателя, но и изследвателя. Образът няма да бъде пълен, ако не добавим и дейностите му на общественик. Привърженик е на Радикалдемократическата партия и ръководител на босилеградската група. Активен читалищен деец и председател на местното читалище „Развитие”. Този тип съчетаване на служебни, лични и обществени ангажименти са характерни за интелектуалците от началото на ХХ век. И именно в първите години на онова столетие стои началото на творческата му кариера ангажирана непосредствено с родния край и материализирана с труда „Кюстендилско Краище”. Подготовката на подобен труд изследване се характеризира с посещението на всички населени места, срещи, разговори, въпроси и отговори. Тук по-уютната кабинетна работа е значително по-малко. Тя е основно при обобщаването на събраната теренна информация. Накрая е готовия труд, но и колкото повече са заглавията, толкова повече са последователите и упорити обходи на местността сред живите хора – години напред.

Сходно развитие претърпява Йордан Захариев и през следващите десетилетия, но този път в Кюстендил. Впливането на преподавателя, изследвателя и общественика продължава, разбира се с различна интензивност на тези елементи. Качествата му явно изпъкват, защото много са секторите, в които е предпочитан за ръководител. За тях освен подготовка има и историческа предопределеност, особено в сферата на патриотичната му дейност. Чисто научният труд „Кюстендилско Краище” обнародван през 1918 година само година по-късно получава значението на мощно защитно оръжие. Според Ньойския договор Босилеградския край трябва да премине към Югославия. Пропагандната машина на Белград представя населението като сърби, а фактите категорично сочат българската му национална принадлежност. Захариев и творчеството му се изправят пред откровената неправда. Те са базата за доказването на българската теза, която въпреки политическата си обреченост защитава историческата истина.

Значението на тази книга нараства с времето, защото Босилеградско остава извън българската държава, което доведе до нейното преиздаване. Тя се търси и препочита

и днес особено при отстояването на историческата самобитност на този край. Йордан Захариев безспорно повече по съдбата на родния си дом. Многобройни са фактите за дейността му в бежанските дружества от Босилеградско и във форумите на Западнопокрайнинската организация в България. Революционна организация „Босилеград” съществувала в края на 20-те години на ХХ век. Този образ не е много далеч от характеристиката на плеядата възрожденци и строители на нова България, които до словото издигнато в защита на страдащия събрат, нерядко държат и револвер.

Но при Йордан Захариев безспорно доминира словото. Дългогодишното му ръководство на училища, просветни, културни и обществени организации изглеждат мимолетни в сравнение с постигнатото в научната област. Основополагащи за нашия край остават изследванията „Каменица”, „Пиянец”, „Кюстендилската котловина”, „Кюстендил”, „Село Слокощица”. Не бих прогнозирайл, какво щеше да е състоянието на знанията ни за района без тях. Но едва ли има проучвател на местната история, който не е разлистил някоя от книгите поне за справка. Сигурно в тях има и неточности, но са солидна информационна база. Те са и отправна точка, която може да послужи за сравнение – състоянието тогава и състоянието на населените места днес.

Разликите в някои райони, предимно планинските, безспорно ще бъдат потресавачи, а още не са изминали сто години от първото му поселищно проучване. Днес няма да бъде особено подвиг и достигането до набелязаните обекти с оглед значително по-напредналите материални възможности. Проблемът е че вече липсва основния елемент на подобен род изследване – живия човек. И тук е още един от приносите на Захариев. Той е оставил снимка на бит, нрави и душевност, на една народна култура, която безвъзвратно е изгубена днес.

Известно е, че пред Захариев стоят предложенията за академична кариера, която той не приема. Големият интелектуалец на ХХ век Хана Аренд, счита порива на човека за основополагащ във всичките му действия. Изглежда поривът на Захариев е ориентиран в кюстендилското пространство и останалото има друга стойност. А признанието, макар и бавно, идва за неговото творчество и личност. Член-кореспондент на Българската академия на науките и изкуствата от 1937 и носител на държавни отличия. В негова чест през 1964 година е проведена научна конференция. След три десетилетия е организиран симпозиум в памет на достиженията му, а в края на века е удостоен със званието „Почетен гражданин на Кюстендил”. Това, че днес гимназията носи неговото име не би трябвало да буди въпроси от типа – защо той.

По друго е състоянието в родния Босилеград, за който той също посвещава значителни усилия. Тук популярността му разбира се е свързана с изследването „Кюстендилско Краище”. Но признателността все още не е дошла. Няма почетно гражданство, конференция или симпозиум, име на училище или улица. Дори родната му къща, която надживя няколко режима, беше блъсната и на мястото и се строи вече дълго време блок. Вместо, както предлагаша някои босилеградски граждани да се създаде в нея етнографски музей. Какво по-подходящо място. В този план липсата на признателност е очевадна. Но както е известно от библейски времена – никой не е станал пророк в родното си село.

Превземането на главната квартира

Костадин Николов

чувства и добродетели.” – споделя Албена Янкова за детската поетеса и писателка Веса Паспалеева, в предговора към “Книжка-веселушка”, издадена през 1988 г. В това ще се убеди всеки, разлиствайки стотиците страници писано слово, които Веса Паспалеева оставя след себе си. За нея любовта към най-малките бе не само естествен израз на човешката ѝ същност, но се превърна в нейно творческо призвание.

Кои са, изредени накратко, някои от основните моменти от жизнения ѝ път?

Веселина (Веса) Владимировна Паспалеева е родена на 3 март 1900 г. в Кюстендил. Тя е най-голямото дете в семейството на авторитетния общественик и историограф Владимир Караманов. Детството прекарва в родния си град. Тук завършва и своето средно образование. Записва да учи славянска филология в Софийския университет “Св. Климент Охридски”, но прекъсва следването си, поради затрудненото материално положение на семейството. През 1920 г. свързва живота си със запасния офицер Леонид Паспалеев.

Родният ѝ град Кюстендил в началото на 20-те години на ХХ в. Има своя интелектуален и културен елит. По инициатива на Емануил Попдимитров, през април 1920 г., се създава културно-просветното дружество “Светлина” – клон на международното “Clarte” на Анри Барбюс и Ромен Ролан. В своята дейност организира сказки, беседи, художествени изложби, популяризира класически произведения на европейската литература. Около председателя на дружеството, Е. Попдимитров, и Г. П. Стаматов се формира кръг от младежи, любители на изкуството, художници, музиканти, писатели и др., сред които е и Веса Паспалеева. По това време тя прави първите си литературни опити под поетичния псевдоним Авелина. Именно писателят Антон Страшимиров, при своите посещения в Кюстендил, е сред онези, които съзират таланта ѝ в областта на детската поезия. За първи път нейно стихотворение излиза на бял свят през 1919 г. в сп. “Чернозем”. Първите стихотворения, посветени на най-малките – “Доволен” и “Умница”, публикува в сп. “Детска радост” през 1924 г. Сътрудничи на много детски периодични издания: “Светулка”, “Детска радост”, “Детски свят”, “Росица”, “Кладенче”; в. “Здравец”, “Родни простори” и др. Автор е на над 50 книги, които ѝ отреждат достойно място в българската поезия за деца.

Запазените в част от личния архив на Веса Паспалеева

писма до близки и общественици, стихотворения, разкази, пиеси, детски приказки и др., разкриват нейния талант и творческо въображение. Любопитство буди дневникът, воден през 1918 г., на страниците на който тогавашната ученичка в местната гимназия, споделя своето влечение към поезията, преклонението пред творци, като П. К. Яворов и Д. Дебелянов, възгледите си за любовта, душевни трепети и очарования. На последните няколко страници Веса Паспалеева описва драматичните събития в България след съглашенския пробив при Добро поле в края на Първата световна война, настъпилата деморализация в редовете на българската армия и разразилите се вътрешни безредици. По всяка вероятност тези страници са водени отделно и прибавени по-късно към останалата част от дневника, тъй като се различават по формат и изцяло контрастират с преобладаващите интимни моменти в неговото съдържание.

Известно е, че в края на юни 1918 г., когато положението на Западния фронт се стабилизира, командващият съглашенските войски на Южния (Солунския, Македонския) фронт, ген. Франше д’ Еспре получава указания да подготви настъпление с решителна цел. На 15 септември 1918 г. започва съглашенската офанзива на Южния фронт. В направлението на главния удар на 18 септември е извършен тактически пробив. Тежката умора, многобройните жертви, пролятата кръв и безизходната пред която е изправена страната в края на войната, нанасят съкрушителен удар върху бойния дух на българската армия, респектираща доскоро с мощта си своите балкански съседи. Антивоенните настроения прерастат в организирани бунтове. Въстаналите войници през нощта на 24 срещу 25 септември нападат Главната квартира на Действащата армия в Кюстендил. Правителството взема спешни мерки за ограничаване на бунта. Организирана е отбрана на столицата, а при въстаниците е изпратена делегация от народни представители, сред които земеделските водачи Александър Стамболийски и Райко Даскалов. Делегацията посещава Радомир и Кюстендил с цел да склони войниците да се разотидат по родните си места, но без резултат. На 27 септември начело на разположените в Радомир въстанически чети застава Р. Даскалов. Със специална прокламация той обявява монархическия режим за свален и провъзгласява България за република. Насочилите се към столицата около 10 000 въстаници срещат сериозен отпор. На 30 септември те са разгромени, а в следващите дни правителствените войски завземат центъра на въстанието гр. Радомир. Хиляди загинават, а някои са изправени пред военнополови съдилища.

В записките прозира тревогата на младата, едва осемнадесетгодишна девойка пред неизвестността за нейния баща. В началото на март 1916 г. Вл. Караманов е мобилизиран и зачислен в състава на 13-и пехотен Рилски полк, а през април с. г. е прехвърлен в 7-и Етапен полк в Горна Джумая, където престоява около 11 месеца. От март 1917 г. е назначаван последователно за етапен комендант на Кадин мост, с. Гюешево, Кюстендилско, гр. Кочани. Събитията в края на септември 1918 г. го заварват отново на етапния пункт Кадин мост.

Правителството е принудено да иска примирие, сключено на 29 септември 1918 г. в Солун. С това завършват действията на българската армия в Първата световна война. България изживява втората си национална катастрофа, която е със съкрушителни измерения. Най-тежки са последиците от провала за осъществяване на националния идеал,

мъченическите усилия на страната да защити своите исторически права – главната политическа цел за участието във войната.

Последните страници от дневника на Веса Паспалеева публикуваме цялостно, без съкращения. Запазени са езика и стила на автора, с цел текста да бъде предаден в автентичен вид, както и срещаните в него подчертавания. В квадратни скоби са поставени допълнителните букви и доразкритите съкращения.

Двадесет и четвърти септември, 11 часа вечерта. Какво значи всичко това? Не сме ли пред прага на революцията – тишината прорязват непрестанни гърмежи. Злокобна нощ. Чуват се гласове: “не стреляйте, ний сме братя!”. Но те имат право да напускат бранните поля, войната им дотегна! Непрекъснат трясък на оръдия. Хората са настръхнали пред близката гибел на родината; 25 септември – минах из улиците. Хората на тъпли разговорят за снощното събитие. Неразбория и тревога празнува К[юстенди]л! Началници бягат най-безотговорно – какъв позор, обезличени, преоблечени във войнишки дрехи! Изведнъж камбаните забиват тревожно. Още неуспокоен от снощи, беда, народът бяга през глава. Неприятелски аероплани. Всеки бяга, без да знае накъде. И след всичко преживяно, би ли могло да се учи за функции, когато всеки миг автомобилите носят ранени герои. О, какви дни на изпитания! Шест часа вечер, тъпли, тъпли жени стоят и чакат връщащи се войници – искат да ги умилостивят – за какво? Да не се избиват помежду си, а генерали и “тиловни герои” – главноквартирци, като плъхове са се изпокрили – какво ли ще бъде след няколко часа? Къде са “героите”, чиито гърди кичат железните кръстове? Видях наш войник бе яхнал един генерал и го яздеше към гарата. Горчиви минути и страшна неизвестност! Всеки час идат слухове за приближаването на врага. Багажът на главноквартирците е разпилян по перона на гарата. Глад, мизерия и страх пред неизвестността, тръпка при мисълта за моя баща. Къде ли е? Дали ще се видим пак? Говори ще, че довечера или найкъсно утре ще влязат англичани, французи и сърби; 27 септември, 12 часа обяд – преди малко видях из улиците как народа разби складовете и граби сирене, захар, ориз, сухари. На лозето сме – нижат се неспирно войници с пещите на Ботев и ний [...], смесени с техните редици, се прибрахме в града. Колко ми са близки родни тия народни синове, обичам ви мили братя, дано се върнете живи по домовете си, че грозно ви се заканват германците, дано имате светли минути, дано победата ви закриля.

Ужасни часове! Вдигнати са влакове с болшевиките във въздуха при Владая и Горна баня. Братя мои, каква съдба ви сполетя; 28 септември – България е републик. Ето, че камбаните тревожно забиват пак. Нови аероплани, настоящ ад! Ранени [се] пренасят неспирно към болницата; 29 септември – републиката трая само два часа. По-тревожен е всеки настъпващ ден – с гладувания; 30 септември – пред прага на мъчителна неизвестност сме. Говори се, че има примирие. Неспирно бумтят оръдията; 1 октомври – мирът е подписан при тай-тежки условия; 4 октомври – Фердинанд абдикира, Борис го смени. Докога тия Кобурги ще си играят със съдбата на родината ни? 6 октомври – заредиха се сиви, нерадостни дни. Подписната е всяка борческа душа. Здравео пипат държавниците.

ДА – Кюстендил, Ф. 959, оп. 1, а. е. 1, л. 70–71. Оригинал. Ръкопис.

Триумф на детската радост

XVII международен детски Великденски фестивал – въпреки всичко!

Да организираш Великденски фестивал в Босилеград в условия на икономическа криза в България никак не е лесно. Още по-трудно е ако от сръбска страна непрекъснато те гледат накриво и на всяка стъпка ти правят пречки. Но ако невинните детски очички те гледат и очакват от теб да им направиш радост и удоволствие и ако ти самият си убеден, че трябва да го направиш – тогава нищо не бива да те спре.

В такъв дух тази година изминаха подготовките за поредния „XVII международен детски Великденски фестивал – Босилеград 2010“. Организатора и многобройните приятели на фестивала в лицето на Културно-информационен център „Босилеград“ и многобройните спонсори и приятели на фестивала, по обичайния и вече утвърден начин и план на време започваха динамичните подготовки и потънаха в грижите, неизвестностите, тревогите и радостите на фестивала.

Най-голямата и най-радостната детска културна манифестация на КИЦ-а в Босилеград и на Балканите се прави без всякакви предразсъдъци и се приема също така без предразсъдъци от децата, без оглед от коя са националност. Защото великденските християнски традиции са едни и същи, защото децата си говорят на един и същ – детски език и се разбират чудесно без оглед на границите, междудържавните отношения, националните предразсъдъци, злобата и завистта на ония които никога не са направили нищо за другите, за доброто, за красивото, за бъдещето.

Какво значи да правиш Великденски фестивал?

Най-напред трябва далеч да си надраснал класическото разбиране за Великден като празника на червените яйца, сладкишите, тортите, изобилната гозба със сарма и печено месо и задължителните две-три каси бира, плюскане до среднощ с чалгата на Цеца Величкович и шумни клюкарски разговори за разни махленски историйки със завидно количество псувни, алкохол и любовни постижения на задните седалки на колата или в тъмните дворове между кочината и кокошарника.

Вместо това, трябва поне от малко-малко да си наясно с християнското учение, да си приел посланията на Христос и да можеш да се замислиш над смисъла на Възкресението

като начало на нов и вечен живот. Да си докоснал струните на Любовта и Добротата, да си изпитал тръпката от радостта да посрещаш и да даваш на другите радост, да търсиш и да създаваш приятели които на следващия Великден отново да те потърсят и да ти помогнат в организирането на фестивала с още повече деца и родители, с по-богата културна програма, с повече радост и детски смях.

Да се отнесеш със съжаление и презрение към всички ония които седемнайсет години не се умориха да измислят клевети и клоки за хилядите евро, за изчезналите подаръци които България ти е дала за да направиш такъв фестивал. Какво да ги правиш освен да ги съжаляваш – те са свикнали на всичко, дори и на Великден да гледат през монетарните измерения.

Да правиш Великденски фестивал значи да изтърпиш надутия и презрителен поглед на Митничаря и Полиция който бърника в багажника, брой тениските, моливите, ученическите чанти, флуомастерите и ти четете конско евангелие, че това не може така, че това не е за фестивала, че това е незаконна търговия и след два часа нерви да те върне обратно и ти да се чудиш как да го умилостивиш за да вкараш подаръците. И ако по някакъв вълшебен начин успееш да прекараш подаръците за фестивала, в Босилеград, той, без грам угризение на съвестта, ще изпрати внучето си да се запише за състезанието и да си вземе своя великденски подарък. Тогава ти трябва съвсем по християнски да го посрещнеш и да си траеш, защото внучето съвсем не е виновно.

А какво значи да участваш на фестивала?

Да участваш на фестивала съвсем не означава да научиш детето си (на Великден) да лъже, да мами и да хленчи за да се представи пред комисията че е над или под определената възраст, да пробута яйце от патица, пуйка или от мисирка или пък добре подсилено яйце с разни специални лакове, бои и лепенки, да удря отстрани, само и само за да победи на всяка цена и не за друго а за да спечели колелото, детския телевизор или касетофона! И ако с лека усмивка предупредиш детето, че не бива така да прави, защото това не е честно към другите деца, тогава трябва да изтърпиш разчорлената мама, татко, дядо или баба които идват най-просташки да се карат и да крещят, че сте си позволили да предупреждавате точно тяхното дете, и да нарушавате „високите“ морални принципи в които те си го възпитават!

Да участваш на фестивала съвсем не е въпрос на победа или загуба (което обикновено е въпрос на случайност) или на някаква награда която ще получиш или няма да получиш. Да участваш, значи да си един от многото които участват, да се радваш на другите, да посрещнеш и да се запознаеш с приятели, да се радваш на състезанието с великденските яйца с приятелчетата, на музиката и танците, на хумористичните изпълнения, на фойерверките и детската врява, на възможността да се видиш по телевизията и съвсем най-накрая – да получиш нещичко за спомен от фестивала. И когато всичко това премине, да се замислиш над посланията които ти бяха отправени чрез песните на Мустафа Чаушев и дъщеря му, над хумора на комиците, на красотата на танците и игрите? Какво искаше да ти каже организаторът, изпълнителите, децата и защо точно на Великден? Ако успееш да се замислиш над това ти вече си открил смисъла на Великденския фестивал и знаеш защо трябва да участваш.

Явно целите на фестивала са прекалено високи за да бъдат разбрани от всеки, но точно затова си струва да продължим да го правим.

Фестивалът в щрихи:

Тази година на фестивала участваха 757 деца от Сърбия, България и Македония. В сравнение с миналата година участниците са със 7 по-малко. Въсщност, щяха да бъдат много повече, ако в последния момент не се случи нещо с идването на децата от Сурдулица. Това не се отрази много на фестивала. Отрази се на децата които трябваше да дойдат и останаха излъгани. А да излъжеш дете, съвсем не е достойно за един възрастен и отговорен човек.

Участници имаше от три страни: България - Русе, София, Плевен, Раднево, Перник, Радомир, Банско и Дупница; Сърбия – Иваново, Белград, Топола, Крагуевац, Ниш, Лесковац, Житораджа, Вучье, Врания и Сурдулица; Македония – Тетово, Йегуновце, Скопие и Куманово.

Сянката на фестивала и тази година бяха скандалните постъпки на митничарите и полицаяте на ГПП „Рибарци“ които най-напред не позволиха да внесем подаръците за децата – дарение от Българско национално радио а след това и Библиите за деца – дарение от министър Божидар Димитров.

Спонсорите на фестивала бяха: Народно събрание на Република България, Постоянна комисия за децата младежта и спорта към СОС, Национален Дарителски фонд 13 века България, Министерство на културата на България, Държавната агенция за българите в чужбина, ВМРО, Български Спортен Тотализатор, „ТЕЦ Марица-Изток 2“ ЕАД, „Мини Марица Изток“, Културен център Босилеград, Община Босилеград, Столична община София, община Пловдив, Община Банско, Община Перник, Община Благоевград, Община Кюстендил, БНК „Заедно за децата“ и Студентско читалище „Св. Климент Охридски“ от София, „Виктория – фосфати“, „АНИТЕХ“ Босилеград, ДОО „Ибер“ Босилеград и други частни фирми от Босилеград както и мисията на ОСЦЕ в Белград.

Най-големия спонсор на фестивала и тази година бяха босилеградските семейства които като добри домакини приеха децата участници на фестивала.

Екскурзията от Босилеград до Рилския манастир, макар и не толкова многобройна както миналите години, изпълни очакванията на малките екскурсионти които понесоха впечатленията си от едно от най-големите духовни светилища и хранилища на Балканите. Там те се срещнаха с приятелите си от България и след обедата който им бе осигурен от кмета на Благоевград г-н Костадин Паскалев, всички заедно потеглиха към Босилеград, където ги очакваха босилеградските домакини.

Културната програма представиха танцовите състави „Средец“ и Гоце Делчев, певицата от „Мюзикл Айдъл“ Невена Цонева, Мустафа Чаушев и дъщеря му, певицата българка от Украйна Марина Пастир.

Победителите на фестивала тази година бяха: първо място Зоран Цветков ученик VII клас от Босилеград, второ място Ивана Младенов ученичка от Топола VI клас, третото място си поделиха Новица Рангелов ученик VII клас от Долна Лисина, Босилеградско, и Александър Веселинов ученик V клас от Босилеград.

Наградите за най-оригинално яйце бяха присъдени на група ученици от Плевен, а за най-хубаво боядисано на Златина Младенова ученичка от Радомир.

Наградите от Томболата бяха разделени и раздадени на десет деца: Давор Митковски от Тетово, Мартин Александров от Босилеград, Велимир Велинов, Даниел Христов, Лука Николов, Йована Иванов, Снежана Иванов и Васил Василев.

Иван Николов

Дядо Коледа или Чичко Политичко

Отбелязването на Коледа тази година започна по обичайния и свърши по най-неочаквания начин. След уговорката със Столична община КИЦ-а бе ангажирал залата на училищния стол където трябваше да се изиграе коледната детска пиеса и Дядо Коледа да раздаде пакетчета на най-малките. Кой да знае, че кмета ни Захариев има претенции да става дядо Коледа!

Голямото главоболие предишните години винаги беше прекарването на коледните подаръци.

Но тоя път вълшебната пръчка се задейства и бариерата на митницата почтително се вдигна и пропусна микробуса на Столична община заедно със столичанките и кмета Захариев. Сега изобщо не беше нужно Дядо Коледа да кара играчките на митницата на Калотина и откъм Сръбско да дойде в Босилеград, както ни съветваха и продължават да ни съветват някои пишман митничари. Закона пак си е същия, но не важи еднакво за всичките! За кмета Владимир Захариев си има някъде отделно написани закони, защото той може би има особени заслуги в отстояването на националната сигурност на страната!

После всичките заедно подминаха КИЦ-а и отидоха в общината, а на връщане подминаха и училищния двор където децата чакаха дядо Коледа. Събитието бе преместено в детската градинка. Децата тръгнаха след тях и артистите претупаха детската пиеса. В теснобията на детската градинка деца и родители започнаха едно неприятно бутане и грабане на коледни пакетчета в което си проявиха цялата простотия.

После всички вкупом пак подминаха КИЦ-а и отидоха да гостуват при кмета където той ги напрегръща, нацелува и подари на столичанките обичайните жълти шоколадки. Доволни от новото българско издание на кмета, те си потеглиха за София без да се отбият в КИЦ-а.

Във въздуха останаха да висят няколко въпроса.

Как така кмета Захариев от консервативен велико-сръбски националист на Кошуняца който доскоро откриваше сезоната на зимните празници като „Сръбски Божич“ и „Сръбска Нова Година“ със сръбска чалга, казан греяна ракия и печен вол, изведнъж заигра ролята на български националист? Или може би ролята на Троянски кон в борбата срещу КИЦ-а и българското културно присъствие в Босилеград? Времето ще покаже.

Поклонението пред Апостола на 19 февруари

Поклонението пред паметника на Апостола е една от редовните дейности на КИЦ-а и отново бе започнато по обичайния начин. От Столична община пристигнаха сигнали, че тая година поклонението ще се проведе в организация на Столична община и община Босилеград. КИЦ-а се намери в ролята на съорганизатор.

В навечерието на поклонението в Босилеград пристигна шефката на Държавната агенция за българите в чужбина г-жа Райна Манджукова. Нейната идея бе

да събере на едно място всички представители на българските организации, неправителствени организации и училища и да чуе тяхното мнение за положението на малцинството. Мястото на срещата не е най-сполучливо избрано, но все пак се събираме и започваме изказванията си. Диалогът продължава докато страстите не надминат разума. После се разотвиваме и не можем да се освободим от чувството на изоставеност и обреченост.

На другия ден, в заказаното време пристигнаха поканените гости на КИЦ, а церемонията започна със сръбския химн („сръбски крал“, „сръбски род“ и един обърнат гръб).

Отец Йоан служи панихидата и произнася смела и вдъхновена реч, бие камбаната, кмета произнася патриотично слово, (това ли човекът който преди две години купуваше учебници на децата от сръбските паралелки?!), редят се други слова, приветствия, венци, цветя, снимки...

Никой не забелязва недоволството и недоверието което тлее сред нас. Левски също не бива да знае. Следобед до късно продължават разговорите с гостите от България дошли да почетат паметта на Апостола. Оплаквания, черни мисли, апатия и търсене на пътища за изход от тежката духовна и материална криза която все повече ни обхваща.

3 март ден на Освобождението

За Деня на Освобождението на България община Босилеград и Столична община не дават сигнали че ще

правят културно мероприятие в Босилеград! Сигурно не е удобно точно тук да се отбелязва Освобождението?! Ами да, може да паднат обвинения, че по тоя начин ни се внушават опасните идеи за свобода! Или още по-лошо – за национално обединение! Кой знае как може да се изтълкуват такива прояви и общината предвидливо си мълчи!

КИЦ-а също е изчерпал ресурсите, но водим преговори с Театрална агенция България да представим една детска пиеса. Идеята пропада поради банални причини – в цяла София не може да се намери микробус?! Спасението идва от Историческия музей Кюстендил – решаваме да съчетаем рождената дата на академик Йордан Захариев с 3 март Ден на Освобождението на България и да говорим за Освобождението и делото на Йордан Захариев.

В салона на КИЦ-а, в приятелска и задушевна атмосфера с историците Ангел Джонев и Валентин Дебички се опитваме да поясним значението на Освобождението и делото на Йордан Захариев търсейки опора за която да се хванем и измъкнем към бъдещето.

КИЦ във Врънячка Баня

От 18 до 21 март до Врънячка Баня се проведе „Втора регионална конференция на младежките организации от Югоизточна Европа“. Присъстваха представители от Сърбия, България, Македония, Босна и Херцеговина, Черна Гора и Хърватия сред които бяха и представителите от КИЦ „Босилеград“ Александър Димитров и от Гимназия Босилеград Мирослав Костадинов председател на ученическия парламент. Тема на конференцията бяха проблемите, дейността, активностите и проектите на младите, сътрудничеството с неправителствените организации и колко те са заинтересирани за проблемите на младите. КИЦ-а се представи много добре в областта си.

Програмата бе разделена на няколко части. В една от тях бе поставен щанд на който бе представен Великденския фестивал в Босилеград а след това и Гимназията с проведените акции и проекти. Получените знания са изключително полезни и ще се отразят на бъдещата работа на Ученическия парламент в гимназията в Босилеград. Освен това на самата конференция се направиха много полезни контакти сред младите от различна националност и вероизповедание. Младите изобщо не се обременяваха с това кой какъв и е и откъде е а с това как да направим живота на младите по-разнообразен, по щастлив, защото заслужаваме това.

Хор „Добри Христов“ се представи в с. Паралово

Хор „Добри Христов“ към Народно читалище „Мињор“ в Перник на 18 април, неделя, беше гост на православния храм „Св. Иван Рилски“ в с. Паралово. Дамският хор дойде по покана на КИЦ-а и след нощувката в общежитието пожела да изпълни църковни песнопения в новопостроения. В храма служи по българския чин, на български език свещеник Йоан - Занко Станойков. Благодарение на неговата завидна активност да обяснява православието в социалната мрежа Фейсбук стана известно и гостуването на пернишкия хор в неговия храм.

Дамите от хора подариха на черквата гоблен с образа на Спасителя Иисус Христос, а ангелските им гласове украсиха неделната света Литургия на празника на жените мироносици. В третата неделя след Възкресение Църквата чества светите Мироносици. Затова от. Йоан е нарекъл хора на жените мироносици от Перник „Да благовествуваме на всички, с които ни среща този живот, вечната истина за Божието Възкресение и да показваме на дело на какво ни е научил Господ в Своята св. Църква, та и те да прославят нашия небесен Отец, Комото в Христа чрез Светия Дух да въздадем всяка слава, чест и поклонение“. - това пожела в проповедното си слово родолюбивият духовник.

I Национална конференция за Западните покрайнини

На 1 и 2 май в конференционната зала на Национална спортна академия „Васил Левски“ в София се проведе I Национална конференция за Западните покрайнини. Участници на конференцията бяха Обществено движение „Западни покрайнини“, Културно-информационен център „Босилеград, Демократичен съюз на българите, Хелзински комитет за защита на правата на българите, Движение „Радко“ и Сдружение „Преображение“.

Основните цели на конференцията бяха да представим обзорна информация за съвременното състояние на българското население в Западните покрайнини и проблемите произтичащи от неравностойното му положение в условия на съвременното управление в Сърбия, да обединим усилията на различните организации, институции и личности в провеждането на съгласувана работа за защита на българското население в Западните покрайнини, да представим предложения за изготвяне на национална стратегия и дейности чрез които да насърчим изграждането на дълготрайна национална политика за защита на българското население в Западните покрайнини, да насърчим сътрудничеството между обществените организации, експерти и представители на държавната и общинска власт, политическите партии, медиите и Православната църква за осъществяване на съгласуван перспективен план за подкрепа на българското население в Западните покрайнини и издаване на

сборник от изнесените доклади и изказвания, предложения и официални документи на конференцията които да бъдат принципна основа за обединение и съвместна дейност на организациите на българите от двете страни на границата за решаване на проблемите.

На двудневната конференция не присъстваха представители на държавната власт.

След изнесените доклади и впоследвалите дискусии и изказвания, проблемите на българското малцинство бяха анализирани подробно и добросъвестно. Следва работата по систематизирането на докладите и подготовката на сборника от конференцията.

Народен хор „Българка” при гимназията „Д-р Иван Панов” от Берковица

С директорката на Гимназия „д-р Иван Панов” от град Берковица, се запознаваме по телефона и си уговоряме да подготвим тяхното гостуване в Босилеград където те искат да се представят с изпълненията на народния хор „Българка” при гимназията и театрално представление по сценарий от произведенията на Йордан Радичков. Приемаме поканата и тяхното предложение да им съдействаме за среща с директора на Гимназията в Босилеград Стоян Величков с когото те искат в духът на новото време да се срещнат т като колеги и сънародници, да се срещнат и запознаят с колегите преподавателите и учениците, нещо което в днешно време навсякъде по света би се счело за нещо най-нормално.

Навсякъде, но не и в Босилеград.

Директорът на служебен сръбски език ни обяснява, че това така не може, че е трябвало да го осведомим един месец преди това, а той да пита Министъра на просветата и ако той му разреши, тогава чак можал да ги приеме?! Обясняваме му, че едва ли министъра ще се занимава с такива неща, че това са наши сънародници. „Не, това са ваши сънародници, но не и мой” – отговаря той. Имаме чувството че времето е спряло в 1948 година. Освен това, той е разпоредил да се свалят плакатите с които осведомяваме учениците, че на 30 април гостите от Берковица ще изпълнят празничен концерт и театрално представление. Оплакваме се на кмета Владимир Захариев, но дори и той, който е давал съгласието си за неговото назначаване за гимназиален директор, не може да му повлияе. „Ти ни излагаш пред две държави” – му казва кмета. „Ти не защитаваши интересите на държавата, а на КИЦ-а” – отговаря му Величков и му затваря телефона! То ва ли са хората които възпитават бъдещите граждани на европейска Сърбия?

Въпреки това, гостите от Берковица идват. Изпълняват страхотен концерт и театрално представление на които се радват и много босилеградски ученици. Изкуството и красотата ще спасят света. Закостенелите и униформирани нелепости на един бюрократ който живее в някакво друго време непременно ще си отидат в миналото но ще оставят пустота след себе си.

На другия ден се опитваме да поправим впечатленията на гостите, показваме им каквото Босилеград има за показване, Извор и Белут, и вечерта преподавателите и учениците от Берковица се събират на купон и всички

заедно се веселят до полунощ.

Среща с Председателя на Народното събрание г-жа Цецка Цачева

Едно официално изказване на Председателя на Народното събрание на Р България г-жа Цецка Цачева пред Председателя на Народната Скупщина на Сърбия и медиите че България безрезервно ще подкрепи членството на Сърбия в ЕС вдигна напрежението в Западните покрайнини. Очакванията бяха, че в процеса на подготовките за еврочленството на Сърбия, България ще поиска безусловно спазване на правата на българите в Западните покрайнини.

По инициатива на Демократичния съюз на българите решаваме да направим протестна проява пред Народното събрание с цел да обвърнем вниманието на българските политици и обществеността върху нашите проблеми. Многобройни български организации и граждани искат да ни подкрепят. Допускаме само ограничен брой за да не придаваме политически оттенък на протеста. За протеста има силен медиен интерес. След като бе прочетена Декларацията на протеста предаваме я в деловодството на Народното събрание и на другия ден имаме заказана среща с г-жа Цачева.

Приема ни в председателския кабинет в Народното събрание. Обстановката ми е позната отпреди десетина години когато пак тук ни прие тогавашния председател Йордан Соколов. Въпреки мчрашните протести, г-жа Цачева ни приема любезно и делово. Уверява ни в своята добронамереност и тази на правителството към нас. Отново я запознаваме с положението на малцинството, отново акцентираме върху едни и същи проблеми. Отново получаваме същите уверения че България ще направи всичко възможно за нас. И отново излизаме с чувство на безизходност и обреченост.

На среща с лидера на АТАКА Волен Сидеров

След протестната проява пред Народното събрание, представители на ПП „Атака” ни канят на среща с лидера Волен Сидеров в централата на партията. Виждам известно колебание сред хората. Опасяват се как тази среща ще се изтълкува сред противниците на „АТАКА”. На момента съобразяваме, че в България е важно да печелим приятели а не да си създаваме врагове и тръгваме на срещата. В България не бива да ни интересуват политическите противоречия и сблъсъци. Всеки който прояви желание да ни подкрепи е добре дошъл. Волен Сидеров е идвал в Босилеград по време на кандидат-президентската си кампания и сме говорили подробно за положението на малцинството.

В централата на „АТАКА” ни посрещат дваестина журналисти. Запознаваме Сидеров с целите на нашия протест и положението на българското малцинство в Западните покрайнини. Изразяваме критическите си забележки по отношение на непоследователността на българската външна политика по нашия въпрос.

В кабинета си Волен Сидеров говори тихо и сдържано. Той е на мнение, че може би председателката не е точно премерила изказването си, но че проблемите на българите в Западните покрайнини са очевидни и правителството на Борисов обръща специално внимание на българите в чужбина и специално в Западните покрайнини. *Дипломацията да обвърже членството на западната ни съседка в ЕС с положението на сънародниците ни, поиска Сидеров.* Това не е ултиматум, а европейска дипломация с която можем да защитим своите сънародници”, поясни Сидеров. Той беше категоричен, че влизането на Сърбия в ЕС няма да доведе до подобряване на положението на малцинството - за пример националистът посочи случилото се с Беломорска Тракия. “АТАКА подкрепя исканията на българите от Западните покрайнини и ще ги постави в Народното събрание, както и ще настоява правителството на ГЕРБ да се съобрази с тревогите на тези хора”, категоричен беше Сидеров.

17-те ученически игри посветени на швейцарските учители

На финалния турнир на 17-те ученически игри посветени на швейцарските учители, който се проведе на 12 – 13.05.2010 г., отбора на Олимпийски клуб „Босилеград” достойно представи босилегрдския ученически спорт и спечели трето място. На финалния турнир освен нашия отбор участваха още 4 отбора от София, отбори от Русе, Кюстендил и Лом. Състезанията бяха по 4 вида спорт: баскетбол, волейбол, футбол и лека атлетика, като победителят се излъчи чрез комплексно класиране.

Младежите на Олимпийски клуб „Босилеград” достойно представиха ученическия спорт в нашия град, положили огромно старание и желание всекидневно тренирайки. Извоюваха финалния турнир като добре се представиха и на предварителните групи между Софийските отбори които започнаха през ноември.

Нашият отбор се нареди веднага след отбора на Русе който спечели 2-ро място докато първенец както и миналата година стана отборът на Лом. Нашият отбор спечели и наградата която най-трудно се печели, наградата за честна игра! Тука няма как а да не споменем ня-

колко причини за присъждането на тази награда. Кристина Йовановски призна грешката ни при ротацията във волейбола, в един крайно важен мач в полуфинала срещу Лом и така присъди топката на Лом който в крайна сметка спечели с 2:1 в геймове. Но и като цяло нашият отбор осъществи най-много контакти с отборите и така се превърна в един от най-добре сплотените отбори проявявайки честност и справедливост въпреки силното желание за победа. Това ги издигна в очите на много треньори и спортни специалисти така че освен добрите постъпки те видяха и забелязаха таланта им. Няколко момичета и момчета ще отидат на лагер с най-добрите отбори в България.

Тука е момента да кажем, че децата които са част от Олимпийски клуб „Босилеград” защитават истинските ценности на спорта и освен че представляват нашия клуб, те представляват и основното училище, гимназията и самия град. Затова техните успехи не са успехи на един човек а на Босилеград. Искам да помоля институциите да проявят разбиране. Нашата цел е да помагаме на младите чрез спорта да забрават за ношния живот, цигарите и алкохола. Нашата цел е да стимулираме младите да учат, това е условие за членуването в нашия клуб.

Затова искам да помоля съответните институции които имат сходни цели да проявят разбиране, защото спорта в никакъв случай не може да бъде пречка за образованието, той върви заедно с образованието, той може да бъде стимул за образованието, както и да укрепва тяхното здраве.

Изразяваме голямо благодарство на НСА „В.Левски”, КИЦ „Босилеград”, Олимпийски клуб НСА „В.Левски” и основно училище” Г.Димитров”. Благодарим за всичко което направиха за децата на Босилеград. Също така искам да благодаря на родителите на децата с които поддържахме добра връзка, което гарантира и в бъдеще една още по-добра и по-успешна работа.

Олимпийски клуб „Босилеград” ще продължава да работи за младежта, защото ние считаме че нашите деца заслужават това което ние нямахме когато бяхме на техните години. Тъй като децата се нуждаят от подобен вид клуб, ние поехме за дълг да гонаправим. Всички които се съпротивляват на това, искат младежта да не се развива или имат негативно отношение към спорта не бива да забравят факта, че потърпевшите от това са децата. Обещаваме да работим повече за да представим в по-добра светлина нашия град.

Желко Насев

Възпоменание за жертвите на Коста Печанац

Демократичния съюз на българите, Културно-информационния център „Босилеград”, Софийското ВМРО, Национално движение „Западни покрайнини” и Политическа партия „АТАКА” на 15 май в село Долна Любата на гроба на убития на 15 май 1917 година долнолюбатски учител Стою Аначков Попов дадохме помен на невинно избитите цивилни жертви в нашествието на паравоенната чета на Коста Йованович Печанац.

На възпоменанието Иван Николов прочете един доклад от тогавашното българско военно разузнаване от февруари 1919 година с подробно описание на престъплението.

На този ден разбойническата чета на Коста Йованович Печанац нахлува в Босилеградско и избива 32 души цивилно население и изгаря живи две деца, опожарява Босилеград, селата Горна и Долна Ръжана, Горна и Долна Любата и Горна Лисина. Изгарят 317 къщи и нанасят материални щети за 2,5 милиона тогавашни лева.

Единственият паметник на пострадалите жертви бе открит от краеведът Александър Младенов и възстановен от Димитър Димитров – Треперски и Културно-информационния център. Тогава се взе решение всяка година да се отдава помен на невинно пострадалите жертви.

И.Н.

До Света Гора и назад

Благодарение на приятелите и кмета на Банско г-н Краваров, девет души от Босилеград успяме да посетим Монашката република Света Гора на 14 – 16 май т.г.. Съгласно Устава на Монашката Република и Конституцията на Р Гърция, Света Гора могат да посещават само мъже. Групата тръгва на 13 след обед и първата спирка е Банско. Престой и нощувка в Банско и сутринта на 14 май с микробуса на община Банско и една кола тръгваме към дестинацията Уранополи. В ранния следобед пристигаме, взимаме си визите и потегляме с ферибота към Света Гора и крайната дестинация – българския манастир „Св. Георги Зограф”. След около половин час пътуване по вода, стигаме на определеното място на път за манастира. От пристанището до манастира са към 4 километра които следва да извървим пеша. Тук щастието ни се усмихва – имаме късмета да се качим на две коли и така да пристигнем до манастира. Пътуваме през гористите и скалистите предели на Атон. Внезапно в една долина се открива удивителната гледка на манастира. Пристигаме. Посрещат ни с благословия за добре дошли. Черпят ни с кафе, локум и манастирска ракия. Настаняваме се и разглеждаме светата обител. Всичко е тихо, спокойно и смирено. В сърцето на духовността е много по-различно от прибързаното ежедневие. Любопитно ни и се интересуваме от всичко. Разпитваме

за всички подробности. Посреща ни и игумена на манастира отец Макарий. Срещата е вълнуваща, разпитва се за нас, макар че световния живот не вълнува много монасите. Поднасяме му подаръци. Оставаме десетина минути в приятна беседа.

На 15 май ставаме рано и отиваме на утринното богослужение. В групата е и отец Йоан, който бива удостоен от братството в светата обител и взема участие в утринното богослужение. Развълнувани сме всички, особено отца. Благодарение на любезното съдействие на монах Живко, посещаваме една от реликвите на манастира, пещерата на св. Козма Зографски. Всичко е точно и по график. Тук престоят е 24 часа защото непрекъснато пристигат нови гости. Събота 15 май е денят когато трябва да си тръгнем. Уви, морето бушува, времето е дъждовно и няма ферибот. Оставаме още 24 часа в манастира. Естествено, запознаваме се с други групи, но на тоя ден идва група от Стара Загора начело с народния представител др. Желев. Времето минава в сладки приказки с него и неговата група. Предлагаме си услугите с каквото можем да помогнем. Разбира се, в манастира има работа, стига да искаш да работиш. Групата за отрицателно време товари едно реморке дърва. Удоволствието е взаимно. Вече е неделя, 16 май. След

утринната литургия трябва да тръгваме. Морето е спокойно, макар че времето е слънчево. Няма начин, трябва да се прибираме, времето изтича. С благословията на игумен Макарий тръгваме със същите коли с които пристигнахме, но вече не към пристанището откъдето слязохме, а към Уранополи. Вървим по живописните предели на Атон повече от час. Слизаме от колите, продължаваме пеша и така два часа до Уранополи. Уморени, но доволни поемаме пътя към Босилеград. Пътуването свърши, но спомените остават. Спомените за деветте светогорци.

Радко Стоянчов

24 май Ден на българската култура и на църковно-полицейската неграмотност

Празника на буквите, празника на българската култура и на славянската писменост и празника на светите братя Св.Св Кирил и Методий го отбелязвахме в за-

висимост от възможностите. Най-напред на пиемите в българското посолство в Белград, а след това, стъпка по стъпка и в Босилеград. Но от деня когато КИЦ-а в Босилеград, Национално движение Западни покрайнини, Основно училище „Г. Димитров” и община Босилеград решихме да го честваме заедно, честването израсна в истинки празник за ученици, възрастни и гости които идват да посетят великолепния храм „Св. Троица” в с. Извор и да почетат паметта и делото на светите братя преобразили света с евангелизаторската си и просветителска дейност.

Ден преди празника д-р Валентин Янев ни води истинния български хор „Планинска песен” от шейсетина хористи които ни идват на гости с великолепни подаръци – българските песни. Разглеждат КИЦ-а и ни поздравяват с три песни. В тяхното изпълнение чувствате как ви ползват тръпки, как настръхвате и как ви напират сълзи от вълнение и гордост. Вечерта в ресторанта с веселата компания продължаваме с песните до късно среднощ – истинско събитие което за миг оживява заглъхналия Босилеград.

Сутринта организираме извозването на гостите до Извор където ще отбележим 24 май. Посреща ни необичайно голяма група полицаи. Във въздуха тегне неприятно усещане. От няколко дни идват неприятни вести че църковната власт в Босилеград няма да ни разреши да честваме празника в черквата. Свещеникът Миодраг Драшко щял да служи литургия в черквата по времето когато ние искаме с отец Йоан, църковния хор, учениците и гостите по стара българска традиция да отбележим празника, ни връща към нашата тъжна действителност. Чуваме и заплахи че няма да допуснат да влезнем в черквата „без разрешение”. Разрешение да влезнеш в Божия храм строен с парите и надчовешките усилия на нашите деди и прадеди? И със султански ферман. В каква държава ние живеем? Решаваме да не се подаваме на провокацията и търпеливо чакаме свещеник Миодраг Драшко да приключи с литургията която явно е предназначена да ни бави и нерви. После идва сигнал че щял да служи и водосвет! Навън се шегуваме за „специалните канони” разписани за този случай: черквата в Извор не е освещавана от миналогодишната поправка и според канона в нея не би трябвало да се служи литургия докато не се освети. Но това не им пречи да ни провокират някой от нас да

си изпусне нервите. И най-накрая си излизат. Ние влизаме в черквата. Нейните попукани и разлепени стени и прогнилия инвентар точно показват състоянието в което се намираме.

Хорът започва да пее и ни пренася в друг свят. Говорим един след друг за делото на светите братя. Отново песен, отново реч. С известно закъснение пристигат и учениците от основното училище с общинския рейс. С още по-голямо закъснение пристига и кмета. Като опитен политик е поизчакал как ще се развие ситуацията и когато нещата потръгнаха той все пак дойде да ни поздрави и да ни каже, че Дирекция „Вероизповедания” по предложение на Божидар Димитров е осигурила 15 000 евро за поправка на Изворската черква и че догодина на 24 май черквата ще бъде в много по-добро състояние. Обществено движение Западни покрайнини е осигурило плакети за най-добрите ученици по български език, за един учител и един студент. Младежката организация на ВМРО раздава подаръци на децата – дискове и български тълковни речници. Излизаме навън и отново хор „Планинска песен” пее най-красивите български песни. Мрачното настроение полека преминава в празнично. Връщаме се в града и сядаме да се почерпим с гостите и приятелите. Късно през нощта ми се обаждат от София за да споделят още веднъж тревогите си от днешния напрегнат ден. Младежите от ВМРО пожелали да се снимат в двора на черквата в Босилеград. Полицията ги извела и им записала данните. После дълго си мисля за европейското бъдеще на Сърбия.

**Кандидат-студентски курс
по български език**

За втора поредна година Културно-информационния център „Босилеград” с финансовата подкрепа на Дружеството за българо-германско приятелство провеждат подготвителен курс по български език за кандидат-студенти.

Добрите резултати от приемните изпити от миналата година ни дават основание да продължим с курса и тази година. Партньорите ни от Дармщат проявяват разбиране. Преподавателката по български език и литература от Гимназията за древни езици и култури от София ще проведе курса с кандидат-студентите от 15 май до 1 юни.

(А)СИМЕТРИЯ

Коя съм аз?
Влюбената и разочарована
в един мит за рая
управляван от самите нас.
Или аз
сама в безкрайния космос
на любовта ми
произвеждаща хаос.
Или може би аз,
пардоксалното явление
създадено от двама
предали се на нощта.
Коя съм аз?
Не спирам да се питам
щото мен ме няма,
в средата в която живея
само витая с духът си.
Ред други хора, действия,
живот...
И само се моля
да не попадна на категория идиот,
за симетрия мечтая
между желания и реалност,
все на симетрия се натрапвам,
аз да не съм **НЕРЕАЛНОСТ!**

През прозореча
надничам в чужд свят
нереален,
за мен, поробената,
далеч от
идеален,
и се моля
да го създада
по мои мерки
за да не надничам,
а просто прозореца
да отворя
и смеси
двата свята,
за да опитам
да се боря,
с надежда
за нов идеал
който нявга
умът ми бе създавал,
а съдбата
го обрече на провал.

Навън вали дъжд,
не дотам силно
както в душата ми,
да...
Навън вали дъжд
и всички капки проникват
като таралежови бодли
в сърцето ми и дни наред
чувам хиляди вопли,
разлети с дъжда
пред вратата на забравата.

Смуцаващо безумие
дъждът ми носи,
безуспешно искам
да го спра,
напомня ми мига в който
ме завладя съблазнението...
Блазе на тия без видения
на нещастната съдба
залята с дъжд от
разочарование, емоция
окаяна в грех непроситим,
вали дъждът, следя,
надявам се да спре,
защото ти не си до мен,
бузите да ми изтриеш,
не от дъжда,
а от вълнение,
защото той ми напомня
за твоето превъплъщение.

Идеалното не винаги е прогрес
на смесица от идеали,
но все пак много ми се иска
идеални деца да сме създали.
Прекрасното не винаги е отличие
на ненадмината красота,
но все пак много ми се иска
да почувстват аромата на цветя.
Съвършенството не винаги е мярка
за създаване на норми вече приети
но все пак ми се иска да имат дарба
и времето с късмет да им прелети.
Умението не винаги е подход
към правилния и единствен начин,
но все пак ми се иска със спокоен
ход
достойно да преминат всеки миг.
Победата не винаги е показание
за реалност между хората в борбата,
но все пак дано да имат знание,
да запазят духът за победа с живота.

Зависи
...чуждата ръка действия...
част от тялото,
предала духа си...
спира мисленето,
изживява непълноценно
всеки ден от живота,
проклята е..
Изпитва завист
както и всички
вперили погледите,
наместили усмивки,
лъжливи, цинични,
ГОРКИТЕ
Опитват се да
бъдат любезни,
но са бедни
в душите.

Размяна на идеи
без идеалност в себе си
изпълзели чувства
в предсказанието
самовлюбен деец
убеден в идеалността си
завладяваща душите
на неможещите.
Провал – невиждащ се
от скритата измама
пред очите
на ослепелите от похотливост.
Неуспяващи да спрат
да унищожават
създадената идеалност
от техните деца

Радица Димитрова

Ще те амутирам от душата си.
Без упойка. Нека ме боли.
Точа разума си скалпел яростно.
Трябва да е остър той, нали?

За да те изреже без остатък
само със един замах суров.
Че остане ли от теб и атом,
ще ме заразява със любов.

* * *

И най-накрая те прежалих.
Емоциите си надвих.
С искра от разум ги подпалих,
а с въглена написах стих.

Любов, уж вечно жива, сбогом.
Отнех ти светлия престол.
На месечината двурога
обесих твоя ореол.

Недей оплаква своя жребий.
Не ме размивай с късен плач.
Жестока съм, но не към тебе.
На себе си съм аз палач.

* * *

И искам, и не искам да съм с теб.
И те обичам, и не те обичам.
Душата ми е кръстопът свиреп –
и те отрича, и не те отрича.

Навярно ще направя грешен ход.
Навярно след това ще съжالياвам.
Но, знам, ще те превърна в епизод
с въздишката: „Животът
продължава.”

Надежда Захариева

Съветите на баба Перуника

Е море Владко, море Владко! Оти си такъв джанабетин, бре чедо, оти се не манеш от тая пуста сръбска политика! Ние деведесе години не могоме да пръкнеме под нея, та сега ли ти че ни накрасиш и че процъфтиме? Нема прокопсия под чужди чизми, бабин. Ако можеше така и Левски, бог да го прости, немаше да висне млад и зелен на бесилката. Не видиш ли дека че ни затрат, та нема жив човек да остане по тия наши чукаре?! Па ка видиш дека не бива, оти се не манеш бре чедо, да не правиш повече пакост и да не носиш на душа греовете на тая проклета сръбска власт що е решила да ни затре. Не е арно народ да те клъне, бабин - клетвите стидзат до девето колено. Мани се, чедо, това не е срамота! Признай си, тури си рука на сръце, па речи: брайкя прощавайте, искаше да помогнем и що мого уработи, ама ете не бива, не дават душмане. И ние че ти простиме, ели сме христи-яни, прощевали сме на секави, па и на тебе че ти простиме, да си ни жив и здрав и да си останеш чист пред Бога.

Що си зинал за тая пуста власт? Да не си я па с тапия от баща ти земал! Що са ти омилели сръбйете, марен ги поразил, за един век три войни направия – и що народ изгина и що се сакатлъци изнаправия, па и на нас ни сипая вода на огњищата. Ти ли не знаеш що са ни потепали по границата сал да ни турат сръбска капа на глава? Па мани ни нас, но и за ни си ги не бива! Половината от народо им избега по чужбина и се изкрввия едни други. Това ги Господ наказуе – како са они работили с нас, така съга он съга работи със ни.

Каде ни они ядова толкова години, каде па и ти сега им пристана на акъло, та ни докара до прошлячина. Не видиш ли дека чумата ни е дошла на праго? Те у Бусилиград, у сред бел ден гол да заминеш преко градо - нема кой да те види! У селата па да не думаме. Останали сме тук-таме по некоя бабичка, коя како склопи очите – вратата се затвара по нея!

Оно са били и чуми, и турци, и черкези, ама таква чудо не е било! Па право да си думаме и турците не са ни карали на турски да думаме, а тия твоите ни накарая све на сръбски да се елявиме, та дочека да ми се моите деца смеят и да се подигравая с мене, дека съм била българка – како да не съм ги я раждала и доила! Поп Анастас думаше, дека у Библията писувало, баща и майка требало да се пошуют, та да ти е арно на овай свет и коджа да поживееш на земята. А я гледам, гледам, па ме съклето изеде от овай челяд що я е дяволо покарал да се изроди и да се изиграва с рода си, и с баща си и с майка си.

Те съга чуем, тели сте да пак да ни влачите с джипове и тракторе на избори, да те гласуеме дека си бил българин, та нам какви батъци да оправяш. Оно до онайден дума не давашете да се продума дека сме българе - а си продумал, а те тъмницата изеде! А сега па викате требало да гласуеме дека сме българе! Е па кой да ви веруе, бре бабин? Еднъж те гледам на календаро с онай по-модрелио сръбски председник, па после те гледам с българскио министър танец водиш и не могу да ти се начудим на акъло. Не ти бие секирата на едно место, бабин. На човека думата требе да е закон, та да го уважават и пут да му прават каде иде. А вас ви вее ветеро накъде си иска.

Тия чукаре едно време берикет са раждали и челяд са хранили, а сега комунистите ги насадия с борие и тръне, ега им по гробищата раснат. А от твоите думбази и тръговци живо добиче не остана и се затвория сиромашките кошари. Не могова да се напунат от сиромашката мука - ега попуцаат от нея!

Ние едно време сме мръзнали и гладували, ама сме пестили да оставиме да има за вас и от имотец, и от сточица, и от кории, а вие сега изкраднатите и изсековете гората до клечка, реже кой каде стигне и нема ни ред, ни закон. Живеете кока свето утре че се довръши и нити правите сметка за деца, нити за унуци, дека и за ни требе нешто да остане. А не цел живот да мъкнат торбите по белио свет и да гледат каде да се приуцнат, та да има за парче лебец да изкараят. И никой не знае каде му е дом и наред пут душа му

изпада. Това ли е вашио арен живот? Едно време само циганите и безимотните така живееше, а сега сайбиите направите прошляци, а циганите и араджииите изкарате на власт.

Ха сега да ви прашам от що че живеете? Божем сте сите учени и със тапии, па ви гледам, ич нищо не разбирате от домакинска работ. Оставиле сте питомото, та гоните дивото. Тели сите да дойдат при тебе у общината, и ти че им даваш плата, та да те гласуват на изборите. Па одека че найдеш парите, бре бабин? Ти ли мислиш дръжавата е музна крава, па ка ти потребе млеко, ти че земеш котлайката и че идеш да си намузеш. Не бре, и кравата пръво требе да яде от тебе, па после ти от нея. И дръжавата е тъка: требе пръво да даваш, па после да зимаш. А ти искаш само да зимаш и да не даваш. Море нема кой да земе една тояга та да ви потроши главите! Що ги лъжеш и ги маеш, та се прави и здрави свираят како глуи кучки по градо и се прерипуат по общината, наместо да си гледат домакинската работа и да се оправят за човеди!

Малко ли имот и неработена земя имат, та да ги жалиш? Ние сме на тая земя работили и живеели, па сме имали по девет деца, а сега по едно не са кадар да изчуват па и оно че е я болно, я недъгаво. И како нема да сте недъгави, ка упропастите стоката и ръжта и не знаете ни що е млекце, ни що е месце, ни що е лебец, но сте виснали на купешките манджи – се да ви е благо, се да ви е блажно, се да ви е сгодно. А ка ви погледнем, кое побледело, кое се угоило, кое ошгърбело – що народ изпомре у най-убавите години, леле, леле! И не знам що ви учат на тия пусти училища, ама ви гледам, гледам и ми се чини дека ич нищо не разбирате!

Па и тия клеветчии що сте ги пуциле по народо – да слушат кой што дума и да клеветат, и това не е на арно. У светите книги писувало дека било греота да посочиш човека. А тия постоянно клеветат човеците и за кое е било и кое не е било. Е

па оно тия греове са на шия, нема да са кория! Оти там, големите управници, не са слънце да огреят, они чекаят да им се каже каде какво и що има по земята, па ка ги ни излъжат и они лошо управляват народо и си грешат душата за тогова и за оногова. Та затова тия клеветчиите, са проклети и нема да прокопшат.

Па да прощава Господ, ама и поповете вечим не са за човеди! И ним им е зинала ямата за плячка, та изпокраднаа и църковните книги, и иконите и изсекова църковните гори и све що им падна у рука. И не си гледат църквата и поповските работи, но се возат по политиката и по судиите и адвокатите и се огрешия пред Бога. Народо гледа от ни, па и он тъка работи и ка погледнеш сите са тръгнали на опако. Владиката па нече и църквата да ни освети, оти била „бугарска“ и не ни дава да си оправиме църквата у Извор, демек не била наша, а на баща му от Босна! Боже, Боже, ка си помислим дека турскио султан с ферман ни е дал да я направиме тая църква! И он, човеко, е бил муслиманин, а владиката е уж христианин, уж сме една вера.

Е, нема да има прокопсия и те това си е.

Та затова ти думам Владко, мани се, не се разправяй с тая ай-дучка сръбска политика. Ти не видиш, бабин, ама они те ползуват, та преко тебе по-бръже да ни затрат. И сите вукаре и неранимайковци са се сврътели около тебе, та да може повече да краднат и да шлямат! И един ден ти че си виновен за сичко, и проклетията тебе че ти тежи на шия, а они нема да ти помогнат, но че те бутнат да те удават. Па и що че да направихи, бабин? На домакин човек сека власт му е арна – дава на Бога божието и на Царо царското, па си прави сметка и си води ред за домакинството. На тия нема що да им помагаш – они си знаят работата. А на неработниците и вукарете що са се натрупале около тебе, с лопата да им ринеш пари, па нема да се оправат за човеди.

Они те лъжат дека че ти работат, а ти ги па лъжеш дека че им платиш!

